

ürün

SOSYALİST DERGİ

EYLÜL
1977
YK:4 CİLT:7

İÇİNDEKİLER

Murat Morah
bağışdır - 2012

HABER — YORUM — İNCELEME

10 Eylül 1920 TKP 57 Yaşında Ergun ERGÜL	9
Türkiye Komünist Partisi'nin 12 Eylül 1922'de Yasaklanması Üzerine Merkez Komitesi'nin Protestosu	17
«TKP'ye Özgürlük - NE DEDİLER?»	19
«Türkiye Komünistleri Terörün Sona Ermesi İçin Savaşıyor»	20
«Demokrasi Savaşımında» Roger TRUGNAN	22
1 Eylül Dünya Barış Günü «Savaşa Karşı Barış, Sömürü ve Zulme Karşı Savaş»	25
Barış Derneğinin 1 Eylül Programı	25
28 Komünist ve İşçi Partisi'nin Ortak Bildirisi	26
Dünya Barış Konseyi'nin Nötron Bombasına Karşı Uluslararası Eylem Haftası Üzerine Bildirisi	27
Barış Derneği Nötron Bombasına Karşı İmza Kampanyası Açtı ...	28
İşçi Sınıfı Partilerinde Program: Günümüzdeki Aşama ve Parti Programları Temel SAATÇIOĞLU	29
Kitlelerin Eğitici, Bolşevik Savaşeri: M. KALİNİN Selami ÖZER	42
Yine Ulusal Sorun Üzerine Hasan UTKU	45
İleri Demokrasi Savaşımı Yıldırım ATILGAN	57
Şili'deki Faşist Darbenin 4. Yılında	82
Şanlı Eylül Direnişinin Birinci Yılı	82

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'NİN 60. YILI

«Büyük Oktobr'un 60. Yıldönümü» TKP Merkez Komitesi Bildirisi	84
--	----

DÜNYA İŞÇİ SINIFI PARTİLERİ ÜZERİNE BİLGİLER

Arap Komünist Partilerinin Mısır Halkıyla Dayanışması	87
---	----

ÇEVİRİLER

Sosyalist Yapının Politik Temeli: İşçi - Köylü Bağlılığı Georgi POZHIDAYEV	89
--	----

Okurlarımızın Dikkatine !

Ürün Dergisi ve Yayınlarının Yönetim Yeri Değişmiştir. Yeni Adres : Nuruosmaniye Caddesi, Özaydın İş Hanı, No. 59 - 61/2
Cağaloğlu - İstanbul.

Okurlarımızın Dikkatine Sunulur

Sahibi: URAL ATEŞER • Yazı İşleri Müdürü: SELÇUK UZUN • Yönetim Yeri: Nuruosmaniye Caddesi, Özaydın İşhanı, No: 59-61/2 Cağaloğlu - İSTANBUL • Yazışma ve Havale Adresi: P.K. 41 Sirkeci - İSTANBUL • Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM, Divanyolu, Klodfarer Cad. 38/2, İSTANBUL • Dizgi-Tertip: BAŞARAN MATBAASI • Baskı: UFUK MATBAASI • Yurt içi Abone koşulları: Altı Aylık 50, Bir Yıllık 100 Lira • Yurt dışı Abone koşulları (uçakla): F. Almanya - 35 DM, Hollanda - 38 Fl., Belçika - 460 Fr., İngiltere - 9 St., Fransa - 75 Fr., İsviçre - 40 Fr., ABD - 22 Dolar.

ÜRÜN Dergisi'nin büyük yarışması

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'NİN TÜRKİYE'NİN EKONOMİK, TOPLUMSAL ve POLİTİK YAPISI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

1977 yılı BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'nin 60. yıldönümüdür. Dünyanın her yerinde devrimci güçler, tüm ilerici insanlık, tarihte yeni bir çığır açan, baskı, ezgi ve sömürünün kökünü kazıyan bu yüce devrimi coşkuyla kutluyorlar. Dünya proletaryasının büyük önderi Lenin'in ve Bolşevik Partisi'nin öncülüğünde gerçekleşen Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 60. yılı dolayısıyla ÜRÜN dergisi ödüllü bir yarışma düzenlemiştir.

• Yarışmanın konusu «BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'NİN TÜRKİYE'NİN EKONOMİK, TOPLUMSAL VE POLİTİK YAPISI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ»dir.

- Yarışma herkese açıktır. İsteyen takma ad kullanabilir.
 - Yarışmaya katılacak araştırma ve inceleme yazıları daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış olmalıdır.
 - Araştırma ve incelemeler normal daktilo kağıdına ve en az 7 kopya olarak yazılmalıdır. Yazılar 5000 sözcükten aşağı olmamalıdır. Yazıların uzunluğu konusunda bir üst sınır yoktur.
 - Bu konudaki araştırma ve inceleme yazıları en geç 20 Eylül 1977 günü saat 17'ye kadar elimize geçmiş olmalıdır.
 - Yarışma sonunda birinciye 10.000, ikinciye 5.000, üçüncüye 2.500 TL. ödül verilecektir. Ayrıca inceleme ve araştırması yarışma koşullarına uyan bütün yarışmacılar, dergimize bir yıllık ücretsiz abone edileceklerdir.
 - Yarışma sonuçları dergimizin Kasım 1977 sayısında duyurulacaktır.
 - Birincilik ödülünü kazanan araştırma ve uygun görülen öteki yazılar dergimizde ya da broşür ve kitap olarak ileride yayınlarımız arasında basılacaktır. Yayınlanacak araştırmalar için ayrıca uygun bir telif ücreti ödenecektir.
 - Yarışma seçiciler kurulu: Prof. Sadun Aren (İktisatçı), Ural Ateşer (ÜRÜN dergisi sahibi), Şehamettin Bakırsan (Çevirmen), Oya Baydar (Toplumbilimci - Yazar), Tevfik Çavdar (Planlama Uzmanı - Yazar), Özlem Özgür (İktisatçı - Yazar).
 - Ürün okurlarını, tüm devrimci ve ilericileri insanlık tarihindeki bu en büyük kazanımı kutlamaya, en geniş biçimde bu yarışmaya katılmaya çağırıyoruz.
-

Ulusal Demokratik Cephe'ye Doğru

Gerici - faşist karması MC, yurdun üzerine bir karabasan gibi yeniden çöktü. Siyasal cinayetler birbirini kovalıyor. Baskı ve terör katmerleşti. Yaşam, ulusun ezici çoğunluğu için tam bir cehennem oldu. İşçi sınıfımız, tüm demokratik güçler bu gerçekleri görüyor ve ülkenin üzerine çöreklenen bu çağdışı ortaklığı işbaşından uzaklaştırma, yerine demokratik bir hükümeti getirme isteminde birleşiyorlar. Bu volda bir araya gelme, gücünü birleştirme yapma zorunluluğunu duyuyorlar. Bu girişimin, bu savaşın başını işçi sınıfımız çekiyor. İşçi sınıfının en gelişkin ve ileri kolu, en deneyimli, savaşkan kesimi Maden - İş'e bağlı yiğit melaturji işçileri üç ayı aşkın bir süredir yabancı tekellere, onların işbirlikçisi yerli holdinglere, tüm bunların temsilcisi MC'ye karşı direnişin en ön sırasında yer alıyorlar.

Ülkemizde bugün işçi sınıfının devrimci birliğine doğru hızlı bir yükseliş var. İşçi - köylü bağlaşıklığının oluşum süreci ilerliyor. Emekçi yığınlar, orta katmanlar, ilerici gençlik, kadınlar, demokratik basın bu direnişin içinde yerlerini alıyor. Çeşitli meslek örgütlerinde ve henüz yeterli düzeyde olmamakla birlikte legal sosyalist akımda da bu eğilim gelişiyor.

Bu volda, temmuz ayı sonlarında, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun önce Türk - İş'e yaptığı İkinci MC'ye karşı eylem birliği önerisi ve ardından Ulusal Demokratik Cephe çağrısı yurt çapında geniş yankılar uyandırdı.

Cephe çağrısı, gerici - faşist güçlerin bam teline bastı. Günlerdir Maden - İş grevine, DİSK'e, sistemli bir biçimde işçi sınıfının partisine saldıran gerici basın, şimdi de Ulusal Demokratik Cephe (UDC) çağrısına karşı ateş püskürüyor. Bunda elbette şaşacak bir şey yok. Çünkü işçi sınıfı partisinin savaş ilkeleri ve Ulusal Demokratik Cephe çağrısı yığınları sarıyor. Böylece ülkemizde emperyalizme, fasizme ve her türlü gericiliğe karşı yürütülen savaşım yeni bir aşamaya yükseliyor.

Cephe sorunu, Türkiye işçi sınıfı bakımından yeni bir sorun değildir. İşçi sınıfımızın politik örgütü, daha 1920 yılında «bütün ilerici güçlerin ulusal bir savaş cephesinde birleşmesi» ilkesini programına almıştı. O zamandan bu yana bu ilke onun programlarının köşetaşı olagelmıştır.

İşçi sınıfı partisi «yakın amacı olan ileri demokratik devrim düzeyine ana devrimci güç olan işçi sınıfının öncülüğünde, köy emekçilerinin, geniş orta tabakaların, devrimci aydınlar ve gençliğin savaş ve eylem birliğiyle ulaşılacağını» programında belirtmektedir. «Tüm bu güçlerin Ulusal Demokratik Cephe birliği, bu amaca ulaşmada tarihsel bir rol oynayacaktır. Bu aşamada bütün

ulusal, demokratik, anti - emperyalist, anti - feodal dönüşümler gerçekleştirilecektir.»

«İleri demokratik düzendeki ödevlerin yerine getirilebilmesi için, emperyalizme ve memleket içinde emperyalizmin politikasını yürütenlere karşı, büyük sermaye ve toprak ağaları oligarşik grubuna karşı Ulusal Demokratik Cephe'de bütün halkın sağlam birliği ve birleşik savaşımı gerekir. Bu cephe, proletaryanın, köylülerin, aydınların, orta tabakanın kendi hakları uğrunda verdikleri ortak savaş sürecinde meydana gelir.»

Cephe konusu üzerinde yine en son Konferans Raporu'nda da önemle durulmuştur :

«Ulusal Demokratik Cephe sorunu, çok bilesik, dallı budaklı, çözümü zor bir sorundur. Üstelik kimilerinin sandığı gibi, geçici bir politika oyunu hiç değildir. Her ülkede devrim hareketinin, işçi, köylü, ulusal bağımsızlık hareketlerinin aşamalarına, gelişmelerine göre, güç dengelerine göre, ülkenin ulusal, sosyal niteliklerine göre biçimler alır. Bizim programımızda Ulusal Demokratik Cephe diye geçer. Bövlece savaşın ne üstüne gittiği, aşaması, yakın varacağı, nereye yükseleceği, hangi güçlerin katılabileceği, kime karşı savaşım yürütüldüğü belirtiliyor.»

«Türkiye ulusal bağımsızlığından çok şeyler yitirmiştir. Bu durum, işbirlikçi burjuvazinin, gerici egemen çevrelerin, hükümetlerinin Türkiye'yi emperyalist saldırgan bloklara, emperyalist tekelin örgütlerine, NATO, CENTO gibi, Ortak Pazar gibi örgütlere bağlamış olmasından geliyor. Bu duruma, yabancı diktasına karşı memlekette giderek genişleyen, ulusal capta yoğunlaşmaya başlayan, geniş yığınları kucaklamakta olan bir direniş vardır. İsci sınıfı bu savaşta ön sıralardadır. Bu savaşa halkın, ulusun geniş katmanlarını çekmek, bunları işçi sınıfının çevresinde toplamak, baş düşmana karşı toplu çıkmak, bunları emperyalist güçlerin savaşta birliğini kurmak sorunu vardır.»

«Topraklarımızda sayısız NATO, Amerikan savaş - saldırı üsleri, atom başlıklı yığınakları, rampaları vardır. Gericici, halk düşmanı hükümetler, çevreler vermiştir bu ölüm harmanlarının kurulduğu toprakları emperyalistlere. Bu ölüm üslerini kuranlar, kurduranlar halkımızın, 40 milyon insanın azrailidirler. Türkiye toprakları NATO savaş birliklerinin talim meydanı olmuştur. Bu durum, bölgemizde barış ve güvenlik için yıkım ocağıdır.»

İşçi sınıfımızın politik örgütü, «tek parti döneminde burjuvaziyle, gericilikle tek teke savaşmıştır. Her zaman anti - emperyalist, anti - faşist güçlerle güc birliği, cephe birliği kurma yollarını aramıştır.»

«Bugünkü koşullarda, cephe sorunu, bunun çözülmesi sorunu kendisini daha kesin ortaya koymaktadır. «Tek parti» aşaması çoktan yellere karışmıştır. Politik alana ilerici, gerici birçok partiler çıkmıştır. Bunlar memlekette iki kampa ayrılan sınıflara, güçlere göre ver almaktadırlar. Aşırı gerici partiler, işbirlikçisinden faşistine kadar bir çizgidedirler. Hepsisi de tekelci, işbirlikçi büyük burjuvazinin, yurdumuzda emperyalizmin konumlarını kanla, kurşunla savunuyor.»

«Halkımızın ezici çoğunluğunun oluşturduğu kampta, işçi sınıfı, köylüler, orta katmanlar, çıkarları emperyalizmle, işbirlikçi burjuvaziyle, aşırı gerici, cumhuriyet ilkelerine açıktan saldıran çevrelerle karşı karşıya gelmiş olan ulusal burjuvazi dediğimiz ke-

sim var. Bu kesim CHP ile politik alandadır. Bu partinin de sağı, solu var. Savaşta sallantıları buradan geliyor. Ama koşullar onu, faşizme tırmanan isbirlikçi hükümete karşı koymaya zorluyor. İşçi hareketleri, halk direnisleri onu böylesi bir yörungeye zorluyor. Onun memlekette, Mecliste oldukça oturaklı bir konumu vardır. Saylav sayısı bakımından basta gelir. Bu konumuna, gücüne güvenip tek cephe kurmaya gönüllü görünmüyor. Ama olaylar, dayandığı taban, savaşlar, komandoların saldırıları onu, kendisine savasta dirsek teması aramaya itiyor. CHP, gelişen ulusal bağımsızlık, demokrasi, diktatörlükten kurtulma direnislerini kendi denetimi altında tutma yolunu izliyor. İsci sınıfımızın partisi de, halkın en basta isci sınıfının, bu devrimci ana gücün degemonyasını kurmak için savaşıyor.»

«Bu aykırılık tek cephenin olusturulmasına engel değildir. Nesnel kosullar ve gelişmeler CHP'yi bas düşmana karşı ortak savasa itiyor. Ona bu volda adım attırmak, ulusal burjuva kesiminin valpalamalarını kırmak, ona saldırmakla olmaz.»

«Şimdive kadar gördüklerimiz, denevler, ulusal burjuvazinin doğal niteliği, yaradılışı, cibilliyeti onun iki birbirine aykırı yönü olduğunu göstermistir. O bir vanıyla, ezildiği için emperyalizme karsıdır. İcerde çıkarları büyük toprak ağalarının, isbirlikçi büyük burjuvazinin çıkarlarıyla çatıyor. Ama, öte vandan, bu burjuvazi sömürgeñ sınıftan olduğu için, isci sınıfının, emekçi yığınların karsısına dikiliyor. Bu nedenle de çoğu kez emperyalizmle ve onun icerdeki davanağı isbirlikcilerle uzlaşmalara gidiyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihi bu oğularla doludur.»

«Bildiğimiz bir sev vardır: Bu burjuvazivi hizava getirebilmek, ilerici, devrimci, ardıcıl savaskan güçlerin, en basta isci sınıfının birliğine, savasta örgütlülüğüne, işçi sınıfı partisinin Leninci parti olabilmesine, Leninci strateji ve taktik kullanabilmesine, böylesi bir programla ortaya çıkmasına, savaşlara atilabilmesine bağlıdır.»

Raporda ayrıca legal sosyalist partilerle savaş ortaklığı kurma olanaklarının, vollarının arandığı belirtilmekte, ideolojik savaşımın ise hiçbir zaman durmayacağı vurgulanmaktadır.

«İsci sınıfının birliği için savaş, bütün ilerici, yurtsever güçlerin, örgütlerin işçi hareketinin çevresinde halkalanması savaşımıyla örülmelidir.»

«Sendikal savas. Ulusal Demokratik Cephe için savaşın köşe taşlarından biridir. Türk - İş'in baslarına, sarı sendika ağalarına karşı savaş, bizi bu konfederasyonun tabanında eyleme zorluyor. Tabanı Tunç'ların elinden, burjuvazinin elinden almak savaşı gündeldir.»

Yine Konferans'daki «Platform Tezleri»nde «savaş içinde oluşan eylem birlikleri, Ulusal Demokratik Cephe'nin kuruluşu için çıkış noktasıdır» denilmektedir.

Platform'da «isci sınıfının kapitalizm koşullarında mutlak sayısal birliğinin sağlanması olanaksızdır. Bu görüşten hareketle, birliğin çeşitli düzeyleri şöyledir :

— İşçi sınıfının, işçi sınıfı partisi saflarında politik, ideolojik, örgütsel birliği,

— İşçi sınıfı partisi çevresinde eylem birliği,

— İşçi sınıfının bir tek sınıfsal sendikal çatı altında birliği.

Anti - emperyalist, demokratik cephe hareketinin sosyal kuruluşu dönüşmesi için basta gelen koşul, cephe hareketinde işçi sınıfının öncü politik örgütünün, sendikal örgütlerinin ağır basması, harekette egemenliğin burjuvaziye terkedilmemesidir. Maksimalist politikalar cephe hareketine zarar verir, bazı elverişsiz koşullarda cephe hareketinin, işçi sınıfının ve emekçi halkın egemenlik ve iktidarına yönelik olmasını şart olarak öne sürmek, maksimalist bir politika olarak cephe hareketini parçalar. Cephe hareketlerinde de sınıf savaşımı durmamakta, biçim değiştirmektedir.»

Görüldüğü gibi, işçi sınıfımızın politik örgütü, Ulusal Demokratik Cephe konusuna program belgelerinde geniş yer vermiştir.

Ulusal Demokratik Cephe'nin mayası, emperyalizme, faşizme ve gericiliğe karşı basta işçi sınıfımız olmak üzere tüm yurtsever ve demokratik güçlerin ortak savaşımalarında, eylemlerinde yoğunlaşacaktır. Böyle bir cephe, sadece bugünkü hükümeti işbaşından uzaklaştırmak, yerine demokratik bir hükümeti getirmekle sınırlı olmayacaktır. Ulusal Demokratik Cephe süreğendir.

Cephe sorunu, işçi sınıfının başlaşıklıklar politikasıyla yakından ilgilidir. Sosyalizme acılan ileri demokratik bir düzen, ancak böylesi bir cephenin oluşmasıyla kurulabilir. Devrimci - demokratik dönüşümler bu cephede işçi sınıfının başı çekmesiyle kalıcı olabilir.

Bu konuda Ulusal Demokratik Cephe dışında sözüm ona «cephe» oluşturma girişimlerinde bulunmak, en başta böyle işlere kalkışanlara bir yarar getirmez. Sözde ilerici, devrimci adına Ulusal Demokratik Cephe'nin oluşmasını zorlaştıracak bloklaşmalar, burjuvazinin «böl ve yönet» taktiğine âlet olmaktan öteye gitmez.

Cephe sorunu, sadece işçi sınıfının yakın amacıyla ilgili bir sorun da değildir. Çeşitli ülkelerdeki uygulamalar, cephelerin gelişkin sosyalizm kuruculuğunda da işlevlerini sürdürdüklerini, hatta cephe içinde yer alan parti, örgüt ve kişilerin kapsamının daha da genişlediğini göstermektedir.

İşçi sınıfı, hedeflerine varmada devrimci zorkullanım yollarına muhakkak başvuracaktır. Bu zorkullanımın silahlı ve silahsız biçimleri vardır. Zorkullanımın ana biçimini her ülkede sınıf savaşımının içinde bulunduğu aşama belirler. Ancak bu zorkullanım içinde bireysel teröre kesinlikle yer yoktur. **İşçi sınıfı hareketi, faşistlerin bireysel terörüne olduğu kadar, «sol» maske altındaki bireysel terör hareketlerine de kesinlikle karşıdır.** Böylesi girişimler, devrimci harekete zarar vermekten, gericiğin ekmeğine yağ sürmekten başka bir şey değildir.

Bugün önde duran sorun, yurdumuzu içine sürüklendiği ağır politik, toplumsal, ekonomik bunalımlardan çekip çıkaracak, demokratik özgürlüklerden yana bir hükümeti işbaşına getirme sorunudur. Böyle bir hükümet, anti - emperyalist, anti - faşist bir platforma dayanmak zorundadır.

İşçi sınıfına, halkımıza ağır bir baskı ve yağma düzenini, enflasyon pahalılık ve işsizliği dayatan, terör ve baskıyı örgütleyen gerici ve faşizm güçlerine karşı savaş, Amerikan emperyalizmine, NATO'ya, ikili kölelik anlaşmalarına, topraklarımızdaki yabancı saldırı üslerine karşı savastan ayrılamaz. Bu savaşın amacı, yurdumuzun politik bağımsızlığıyla birlikte ekonomik bağımsızlığını da öngören, köklü toplumsal dönüşümler uygulayacak, işçi sınıfı-

na, halkımıza özgürlük ve genlik getirecek. dil, din, mezhep ayrımı gözetmeksizin tüm yurttaşlarımıza hak eşitliği sağlayacak demokratik bir hükümeti işbaşına getirmektir.

Ulusal Demokratik Cephe sorunu, sınıf sendikalarının, ilerici güçlerin atılımıyla güncellik kazanmıştır. Bu yolda somut adımlar atmak gerek. Böylesi bir adım, ulusal demokratik güçlerin ve onların temsilcilerinin bir araya gelmesiyle, bir forum toplanmasıyla atılabilir. Böyle bir foruma en geniş demokratik güçlerin katılmasını sağlamak, katılanların ortak istemlerini saptayıp ortak bir savaşım platformu hazırlamak gerek.

Faşist tırmanışın alabildiğine hızlandığı bu günlerde böylesi ivedi bir görevden yan cizen her demokratik örgüt, sosyalist akım ve parti, hiç kuşku olmasın, halktan, onun savaşından kopacaktır.

ürün

**BAĞIMSIZ, EMPERYALİZMİN HARPÇİ BLOKLARINDAN,
NATO'DAN ÇIKMIŞ, İLERİ DEMOKRATİK TÜRKİYE İÇİN İŞ-
Çİ SINIFININ, KÖYLÜLERİN, DİĞER ORTA KATMANLARIN
ULUSAL DEMOKRATİK CEPHESİNİ KURMA YOLUNDA İLERİ!**

TÜSTAV

haber yorum inceleme

10 Eylül 1920

TKP 57 Yaşında

Ergun ERGÜL

10 Eylül 1920'de, Bakú'da Türkiye Komünist Partisi'nin 1. Kongresi toplandı. Kongre, tüm parti örgütlerini tek bir çatı altında birleştirdi. Türkiye işçi sınıfının, halkımızın tarihinde bu olay olağanüstü bir önem taşır. Bu tarihte, Marksçı - Leninci, tek amaca bağlı, çelik disiplinli, eylem programı ve tüzüğüyle yepyeni tip bir parti ortaya çıktı.

Türkiye Komünist Partisi, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin doğrudan etkisi altında, ulusal kurtuluş savaşının ateşleri içinde dünyaya gözlerini açtı. TKP bu 57 yıl içinde, yükselip alçalan, zikzaklı, engebeli çetin bir savaş yolu geçirmiştir. Bu yolda binlerce komünist can vermiştir. Komünistlerin çoğu, 1919 - 22 yılları arasında, cephede, ateş boylarında döğüştüler, öldüler. Bugünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli, işçi sınıfımızın binlerce öncü savaşçısının kanıyla karılmıştır.

Birinci Dünya Savaşında Almanya hesabına, padişah hükümetinin, Enver Paşaların ateş boylarına sürdükleri Memetçiklerden tutsak düşenler, Büyük Oktobr Devrimi'ni gördüler. Kimileri dünyayı yerinden sarsan bu savaşa katıldılar. Beyaz Ordulara, devrim düşmanlarına karşı çarpıştılar. Bolşevik Partisi'nin, Lenin'in ve Sovyet devletinin ne olduğunu gördüler.

Bu savaşta tutsak düşen Türklerin sayısı yüzbinleri buluyordu. İşte Mustafa Suphi ve dava arkadaşları bu Türk yurttaşlar arasında çalıştılar. Onların uyanmalarına yardım ettiler. Kimilerini örgütlediler. Gönüllü Kızıl Alay kurdular. Parti okulu açtılar. Bunların çoğu Türkiye'ye döndü. Mustafa Suphi de bir tutsaktı. Ural madenlerinde Türklerle birlikte kazma salladı. 1915 yılında Bolşevik Partisi'ne girdi. Son nefesine kadar da Leninci bir devrimci olarak savaştı.

TKP'nin ilk Genel Sekreteri Etem Nejat, İstanbullu, Üsküdarlıdır. Almanya'da Alman komünistleriyle, Spartaküstlerle bağlantılıdır. O yıllarda Almanya'da fabrikalarda çalışan, bir yandan da uzmanlık gören binlerce Türk işçisi vardı. Onlar da devrim seline katıldılar. Kimileri Berlin barikatlarında Alman işçi kardeşleriyle omuz omuza çarpıştılar, öldüler. Sağ kalanlar Türkiye'ye döndü. Etem Nejatlar, Lütfü Necdetler, Hilmioğlu Hakkılar TKP'nin kurulmasına vargüçleriyle katıldılar. Onlar da bu uğurda can verdiler.

TKP, Anadolu'nun göbeğinde, kurtuluş savaşının ateşleri içinde kuruldu. Kurucuları arasında Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet, Ahmet Usta, Fatma ve Cemile yoldaşlar vardır. Salih Hacıoğlu da, Affan Hikmet de subaydılar. Salih Hacıoğlu, Harbokulundan çıkmıştı. İsmet İnönü ile aynı sınıftandı. İnönü'nün jurnalı yüzünden Basra'ya sürülmüştü. Affan Hikmet İstanbullu, Karagüm-rüktendi. 1919'da, daha Mustafa Kemal Samsun'a çıkmadan, Bandırma'da liman ve demiryolu işçilerinden kurduğu 30-40 kişilik bir gerilla grubuyla, Maydos'da İngiliz silah depolarını bastı. İngilizlerle, Anzavurlarla savaşa savaşa, aldığı silahları Anadolu içlerine götürdü. Bu silahları halkın eline verdi.

Salih Hacıoğlu, İstiklal Mahkemeleri tutanaklarında «Yesilordu örgütünün kurucuları» arasında gösterilir. Bu örgüt, tüzüğü'nün 1. maddesine şu ilkeyi yazmıştır: «Yesilordu, Avrupa emperyalizmini Asya'dan kovmak üzere kurulmuş bir savaş örgütüdür.» Yesilordu tüzüğü'nün 2. maddesinde ise şöyle yazar: «Yesilordu, Türkiye'de emperyalizmin her türlü egemenliğini, sermavedarların zorbalıklarını yıkmak, kaldırmak için savaşıyor.» Bu örgüt, köklü bir toprak reformu, demokratik bir düzen, toplumsal kurtuluş, halk egemenliği için savaştığını 32 maddelik bir programla ortaya koymuştur.

O zamanlar sayısı 50 bini bulan gerilla - çete vardı. Birinci Dünya Savaşı'nda ordudan kaçanların sayısı ise milyonu buluyordu. Kaçanların çoğu silahıyla dağa çıkıyordu. İdam kursuna dizme, hiçbir baskı bu direnişi kıramadı. Yesilordu örgütü, gerillalar, çeteler işte bunlardan kuruldu. Emperyalist savastan kaçanlar, kurtuluş savaşına seve seve katıldılar. Tutsaklıktan dönenler, Sov-

yetlerde devrim sırasında gördüklerini, köylerinde, kasabalarında yaymaya, yer yer uygulamaya başladılar.

İşte böyle bir politik ortam içinde, yepyeni oluşumlar başladı. 1920 yılı başlarında Kütahya'da gönüllü bir Halk Alayı kuruldu. Bu alayı halk her şeyiyle, her bakımdan destekledi. Alay Komutanı Topçu İsmail Hakkı'ydı. Daha sonra 15'lerle birlikte Karadeniz'de kahpece öldürüldü. Topçu İsmail Hakkı, TKP Merkez Komitesi Politik Büro üyesiydi. Bu alay, Yeşilordu'nun bir koluydu. Ateş boylarında sonuna kadar savaştı. Onlar, Kızılordu'da gördükleri savaş yöntemlerini, savaş disiplinini, halk ordusu ilkelerini uyguladılar.

Yine böyle bir gelişme içinde, 1920 yılının Mayıs - Temmuz ayları arasında Türkiye Komünist Partisi kuruldu. «Parti» sözü ilk kez kullanıldı. Türkiye'de, komünist gruplar, komiteler, daha 1918 yılının sonlarında kurulmaya başlamıştı. Komünist Partisi, adıyla, gizli, Eskişehir'de, 14 Temmuz 1920'de ortaya, savaş alanına çıkmıştır. Kurucuları Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet, Çete Ahmet, Zinetullah Nevşivan, Tersaneli Ahmet Usta ve eski bir Bolşevik, İstanbul Üniversitesi'nde okumuş, Lenin'i çok yakından tanıyan Şerif Manatov'tu. Komünist Partisi hemen özel bir çağrıyla işçilere, köylülere, bütün halka başvurdu. Tüzük ve programını açıkladı. «Türkiye Komünist Partisi kapitalizme, emperyalizme karşı, bunların boyunduruğunu kırmak, egemenliklerini yıkmak, devrim ve sosyalizm uğrunda savaşıacaktır. Halk Cumhuriyeti Hükümeti vücuda getirmek ve sosyalizmi yerleştirmek için işçi sınıfını, emekçi yığınlarını örgütleyecektir» dedi.

Ve halka somut savaş yolunu gösterdi: «Anayurdumuzun bağımsızlığını ve halkımızın özgürlüğünü ancak silahla, ancak savaşla elde edebiliriz. Çeteler! Topraklarımızdan son yabancı eri, son düşmanı kovuncaya kadar savaşınız! Topraklarımızın bir karışını bile İngilizlere, Amerikalılara, onların yarıdakçısı Yunan kralı ordularına bırakmayınız! Çeteler: İyi bilin, bütün halk arkanızdadır. İşçi, köylü arkanızdadır. Komünist Partisi yanınızdadır! Siz, çeteler, kendiniz işçi, köylü çocuklarıdır!»

Gerillalar, çeteler iyice canlandı. 20 Temmuz 1920'de, Bursa kapılarında ölesiye savaşırlara girdiler. Bu haberi İngilizlerin «The Times» gazetesi veriyordu. Düzenli ordu birliklerinin çekilip gittiklerini bildiriyordu.

Kurtuluş savaşı dar boğazlara sürüklenmişti. Ulusal bağımsızlık ve sınıf savaşları içiçe giriyordu. Bir yandan düşman bindiriyordu. Bir yandan gerici; padisahlıkla, emperyalizmle bağlı güçler iyice baskıydı. Yer yer ayaklanmalar birbirini izliyordu. Düce, Zile, Yozgat, Konva, Delibas, Anzavur ayaklanmalarını Ankara hükümeti, elindeki düzenli ordu birlikleriyle bastıramadı. Çeteler,

özellikle komünistlerin etkisindeki akıncı, atlı birlikler, Yeşilordu'ya bağlı silahlı, vurucu güçler gericilerin ayaklanmalarını bastırmada kesin rol oynadılar.

Mecliste 80'in üstünde üyesi olan bir «Halk Zümresi» vardı. Komünistler, Yeşilorducular bunlarla bağlıydılar. Yeşilordu, Kızılorduya yakınlığını gizlemiyordu. Onunla sonsuz kardeşlik, bağlaşıklık kuracağını tüzüğüne yazmıştır.

O zamanlar Ankara'da İmalât-ı Harbiye Fabrikası'nı işçiler kurmuşlar, işin örgütlenmesine komünistler önyak olmuşlardır.

Yine Anadolu'nun değişik yerlerinde, işgal altındaki İstanbul'da, İzmit, Düzce taraflarında da komünistler silahlı gruplar oluşturmuşlardır. Bunların başında Oktobur Devrimi'ne katılan Maraşlı Süleyman, Ardeşenli Abdullah, makinist Ahmet gibi komünistler vardı.

TKP'nin şimdiki Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen de, partiye girmeden önce Ulusal Kurtuluş Savaşı'na silahlı olarak katılmıştır. Bilen'in içinde bulunduğu gerilla grubu, İstanbul'da tersane fabrikaları işçilerinden kuruluydu. Bu grup, Anadolu'nun değişik bölgelerinde Anzavur haydutlarına karşı, İngiliz, Fransız, Yunan birliklerine karşı savaflara katılmıştır.

O zamanlar komünistler ve onlardan yana olan işçiler, İstanbul'da fabrikalardan tezgahları, makineleri söküp ta Ankara'ya götürdüler. Çapına uymayan obüsleri tapasını çıkarmadan torna tezgahlarında işlediler. Şaban yoldaşlar, sonradan Merkez Komitesi üyesi olan Seyfi yoldaşlar, Osman yoldaşlar böyle kahramanlık örnekleri verdiler.

1. KONGRE VE PROGRAM

TKP'nin 1. Kongresi'nin Ankara'da yapılmasına, Ankara hükümeti önce yanaştı, sonra bundan caydı. Oysa o zamanlar TKP yasaldı. Merkezi Ankara'daydı. Kongre'nin yapılmasına Ankara hükümeti izin vermeyince, Azerbaycan Sovyet Cumhuriyeti'nin Ankara'daki temsilcisi, hükümeti adına Halk Komünist Partisi'nin kongresini Baku'da yapabileceğini bildirdi. TKP'nin 1. Kongresi'ne gelen delegelerin büyük çoğunluğu, 75'ten 55'i; Anadolu'dan, düşman eline düşen İstanbul'dandı.

10 Eylül 1920'de Baku'da toplanan 1. Kongre, partinin tüm örgütlerini tek bir çatı altında birleştirdi. Program ve tüzüğü onayladı. TKP'nin Birinci Programı'nın temelinde şu ilkeler yer almıştır :

- Memleketin emperyalistlerin pençesinden, emekçi yığınlarının, yurt içinde sömürücülere destek olan asalakların, sömürücü sınıfların, kapitalistlerin, ağaların ezgisinden kurtarılması,
- Emekçilerin istekleri, halkın demokratik hakları uğrunda

canla başla savaş yürütülmesi,

- Bütün ilerici güçlerin ulusal bir savaş cephesinde birleşmesi,
- Yeryüzünün devrimci hareketleriyle, dünya proletaryasıyla, özellikle dünyamızın ilk işçi - köylü devleti olan Sovyetler'le en sıkı bağların kurulması.

TKP daha 1920'de Türk işçilerine ilk seslenişinde şu istekleri ileri sürüyordu :

- Sendikaların, toplantıların, grevlerin, basının tam serbestliği, kişinin dokunulmazlığı, özgürlüğü,
- Genel ve eşit seçim hakkı,
- Jandarma yerine ahali tarafından seçilecek Halk Milisi,
- Yürürlükteki bütün vergilerin kaldırılması, bunların yerine kazanca oranla artan vergi sisteminin konması,
- Çocukların zorunlu, genel, parasız eğitimi,
- Toprak ve tarım araçlarının topraksız ve az topraklı köylülere bedava dağıtılması,
- İç ulaşımda tam serbestlik,
- Padişahlığın yıkılması, halifeliğin kaldırılması, genel valilere, valilere, ilçe kaymakamlarına ve diğer yüksek memurlara yol verilmesi, bu görevlilerin halk tarafından seçilmesi,
- İşçi bayramlarının resmen tanınması.

KANLI SALDIRI

Komünist Partisi'nin hızla gelişmesi, burjuvaziye ürküttü. TKP'ye, gerillalara, Yeşilordu'ya karşı gizli bir «Genel Plan» hazırlandı. Bu plan üç aşamada, bir ay içinde uygulandı. Plan gereğince, baştan, cephenin değişik kesimlerinden, atlı, yaya, topçu birliklerini, İsmet (İnönü), Refet (Bele) paşaların komutasında, arkadan, gerillaların, çetelerin üzerine sürdüler. İki ateş arasında kalan halk çetelerinin çoğu kırıldı, kimi kaçabildiği tarafa kaçtı. Bu provokasyon, bu saldırı kurtuluş savaşının daha yüksek bir aşamaya, demokratik devrime dönüşmesi olanağını burjuvazinin topla, tüfekte, kan ve ateşle ezmesidir.

Arkasından, legal kurulan Halk Komünist Partisi'ne baskın yapıldı. 19 Ocak 1921'de, başta Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet olmak üzere parti militanları, Yürütüm Komitesi üyeleri tutuklandı. «İstiklal Mahkemesi» bunlara 15'er yıl kürek cezası verdi. Sürdü hepsini Anadolu'nun kalelerine.

«Plan»ın en kanlı bölümü 28 Ocak'ı 29'a bağlayan gece uygulandı. M. Suphi'ler barbarca öldürüldü. Karadeniz'e döküldü. Oysa Ankara'dan haber göndermişlerdi. M. Kemal, M. Suphi'ye mektup yazmış, «Ankara'ya gelebilir, yerinizi alabilirsiniz» demişti.

Komünist Partisi yeni boy atarken gelen bu kanlı saldırı korkunçtu. Ama, burjuvazi tarihin çarkını geri çeviremedi. İşçi sınıfının direnişlerini kıramadı. Komünist Partisi'nin gelişmesini durduramadı. Bu, olacak bir şey değildi.

2. KONGRE

15 Ağustos 1922'de TKP'nin 2. Kongresi Ankara'da yarı legal - açık, yarı gizli, Küçükesat bağlarında toplandı. İçişleri Bakanlığı izin vermişti. Kongre Millet Bahçesi'ndeki tiyatro salonunda açılacaktı. Polis sinemayı yaktı. Ama bu provokasyon kongrenin yapılmasını durduramadı.

Kongre'nin gündemi, bir ay önceden bütün il örgütlerine gönderilmişti. Gazetelerde yayınlanmıştı. «**Bolu**» gazetesi, 18 Temmuz 1922 sayısında gündemi olduğu gibi basmıştı. 12 madde vardı gündemde: Genel Kurulun raporu; Parti program ve tüzüğünde değişiklik; Ankara Hükümetinin iç ve dış politikası; Emperyalizme, gericilere karşı savaşta komünistlerin, sosyalistlerin, halkçıların cephe birliği; İşçi ve sendika sorunları; Toprak reformu; İşçi, köylü ve aydınların bağlaşıklığı; Komintern'in 3. Kongresi'ne gidecek delegelerin seçilmesi; Yeni Genel Kurulunun, Genel Sekreterin seçilmesi. Kongre, Salih Hacıoğlu'nu Genel Sekreter seçti. Kongre'ye öteki komünist partilerden konuk delegeler geldi. Fransız Komünist Partisi'nden Jak Sadul, Komintern temsilcisi Zorin, Alman Komünist Partisi'nden bir temsilci söz aldılar. Kongre beş gece sürdü.

Kongre'ye İstanbul örgütü çağrıldığı halde katılmadı. Şefik Hüsnü, katılmak için hiç bir zorluk olmamasına rağmen Kongre'ye gitmedi. Oysa Kongre tarihsel kararlar aldı. Ulusal kurtuluş savaşını utkuya ulaştırmak, düşman ordularını, emperyalistleri anayurttan sürüp atmak için tüm ulusal güçlerin ateş boylarında omuz omuza vermesi kararlaştırıldı. Bu savaşı daha yüksek bir aşamaya, demokratik devrime yükseltmek için Ulusal Demokratik Cephe belgisi ileri sürüldü.

Bunun arkasından burjuvazi, TKP'yi yasakladı. 55 yıldır bu yasak süregeliyor.

Gerici burjuvazi, Komünist Partisi'ne karşı her türlü baskı ve terörü bu süre içinde uygulayagelmiştir. Özellikle 1925, 1929, 1932, 1944 ve 1951 yıllarında yığınsal tutuklamalar olmuştur.

ÇİFT YÖNLÜ SAVAŞ

TKP, kurulduğu günden bu yana hem burjuvaziye, emperyalizme karşı, hem de işçi sınıfı içinde, kendi içinde boy veren küçük burjuva akımlarına, her soydan ve boydan likidatörlere, polis ajanlarına karşı, sapık, burjuva ideolojilerine karşı savaşagelmiştir. M. Suphi, Temmuz 1920 yılında, Parti Okulu'nda yaptığı konuşmasında: «Komünist Partisi içine sızan burjuva akımlarına

karşı kesin davranmak, partimizi temiz tutmak, onu gözbebeğimiz gibi korumak her komünistin borcudur.» diyordu.

Örneğin 1926'da Viyana'da toplanan Parti Konferansı'nda Leninizm ve oportünizm kıyasıya çatışmıştır. Konferans'da Nazım Hikmet, Baytar Memet, Hamdi Şamil, Faik Usta, Şefik Hüsnü ve yandaşı Vedat Nedim Tör vardı. Nazımlar, Leninci ilkeleri savundular. Şefik Hüsnü, Leninci parti ilkelerine, parti örgütlerinin üretim alanında, fabrikalarda, işyerlerinde kurulma ilkelerine karşı çıktı. Onun partiye sekreter yaptığı Vedat Nedim 1927 tutuklanmasında bir polis gibi davrandı. Bildiği her şeyi, örgütleri ele verdi.

Kıvılcımlı'lar, Hasan Ali Ediz'ler, Mihri Belli'ler, tüm oportünistler hep onun kanalımdan işçi sınıfı hareketine musallat olmuşlardır.

İKİNCİ PROGRAM

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Türkiye'de burjuvazi egemenlik ve diktatörlüğünü kurdu, partiyi yasakladı. İkinci program bu dönemde hazırlandı. 1923 - 1933 yıllarının özelliklerini, savaşını içerdi. Birinci Program'ın ana ilkeleri İkinci Program'da da kalmıştır.

1932'de toplanan Dördüncü Kongre, değişen koşulları gözönüne alarak, İkinci Program'ın değiştirilmesini kararlaştırmıştır.

O günden bu yana geçen uzun zaman içinde gerek Türkiye'de, gerekse dünyada sınıf savaşının koşullarında büyük değişiklikler olmuştur. Bazı sekterce eğilimleri olan İkinci Program eskimiş, günün koşullarına uymaz olmuştur. Dördüncü Kongre'nin aldığı kararın uygulanması, yani Üçüncü Programın hazırlanması gecikmiştir. Bu gecikmenin nedeni, sürekli ağır terör, çok zor gizlilik koşulları, parti yönetiminde uzun süre oportünistlerin program ve tüzüğün yenilenmesi önerilerine aldirmamalarıdır.

ATILIM

Merkez Komitesi Politik Bürosu 24 Mayıs 1973'de partiyi kör çıkmazdan çıkarmak için çözümleyici kararlar almış, parti yönetiminde değişiklik yapmıştır. Hemen arkasından 27 Haziran 1973'de TKP'nin Üçüncü Programı hazırlanmıştır. Ocak 1974'den bu yana da aylık Merkez Komitesi organı ATILIM çıkmaya başlamıştır.

Partinin ayrıca 15 günlük **DURUM** adlı bir bülteni ve **TKP'nin Sesi** adlı gizli bir radyo, istasyonu vardır. *

* World Marxist Review, Haziran 1975, s. 13.

GENEL SEKRETER : İ. BİLEN

TKP'nin bugünkü Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen, 1922 yılından bu yana TKP saflarında aktif görev almıştır. Türkiye işçi sınıfının tarihindeki önemli grevlere katılmış, onların örgütleyicisi olmuştur. Uzun yıllar hapiste yatmış, Komintern'de TKP temsilcisi olarak çalışmıştır. Komintern dergisinde R. Davos imzasıyla sürekli yazılar yazmıştır.

KONYA KONFERANSI

Yerli ve yabancı basın organlarının da belirttiği gibi, TKP bu yıl Konya'da bir Konferans toplamıştır. ÜRÜN'ün 35. (Mayıs) sayısında bazı alıntılar yaptığımız yabancı basın organları bu Konferans'a geniş yer ayırmışlardır.

Buna göre, Konferans'da Genel Sekreter Bilen yurtda genel durum ve partinin durumunu içeren bir rapor okumuştur. Ayrıca partinin tüzük ve programı ve yönetim organları onaylanmıştır. *

«TKP'YE ÖZGÜRLÜK»

Kuruluşunun 57. yılında egemen sınıflar hâlâ Türkiye Komünist Partisi üzerindeki yasağı sürdürmektedirler. TKP, bugün Avrupa'da yasak olan tek Komünist Partisi'dir.

«TKP'ye Özgürlük» belgisi bugün Türkiye'de en geniş kitlelere malolmaktadır. Aynı zamanda dünya ilerici kamuoyu da çeşitli yayın ve belgelerde bu isteği sık sık dile getirmektedir.

TKP üzerindeki yasağın kalkması, Türkiye'deki barış, demokrasi ve sosyalizm savaşımının gücüne güç katacaktır.

* Bkz., Unsere Zeit, 22 Mart 1977.

TÜSTAV

MADEN - İŞ'İN HAKLI GREVİNİ BAĞIŞLARLA DESTEKLEMELİK

HER İŞÇİNİN GÖREVIDİR!

Türkiye Komünist Partisi'nin, 12 Eylül 1922'de Yasaklanması üzerine Merkez Komitesi'nin Protestosu

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'ne
Burjuva efendiler,

Bugünlerde Avrupa emperyalizmine karşı bir zafer kazandıran, Türkiye'nin işçileri ve fakir köylüleridir.

Sizi bugüne kadar ekmeeksizlikten, parasızlıktan, silahsızlıktan sıkıntı çekirtmeden memleketin efendisi yapan, bir milli hükümetin dağılmadan yaşamasını sağlayan, Türkiye işçi ve köylüleridir.

Siz bu hükümet sandalyasına işçi ve köylüleri merdiven yaparak çıktınız.

Avrupa emperyalizmine karşı Anadolu'da üç yıl süren silahlı savaşta, bu Kuva-i Milliye savaşında, işçi ve köylü sınıfından fazla bir fedakarlık yapan başka bir sınıf yoktur.

Kendi hakları ve hürriyetlerine kavuşacağı vaad edilmiş olan işçi ve köylüler, bu kanlı savaşta hiç bir fedakarlıktan çekinmediler. Elindeki malını, evladını, kanını ve canını bu yolda saçtı ve döktü!

Türkiye işçi ve fakir köylülerinin savunucusu olarak kurulan Komünist Partisi, onun kızıl sancağı altında toplanan bütün işçiler ve köylüler, yığın çoğunluğunun izlediği ulusal savunma politikasından ayrılmadı. Hükümete, onun dış politikasında bağımsızlık ve emperyalizme karşı savaş politikasında daima yardımcı kaldı.

Uluslararası emekçi güçlerinin yardımını sağlamaya çalıştı. Türkiye işçi sınıfı sınıfsal çıkarlarını bütün zıtlıklarına, karşıtlıklarına, kendi durumunun günden güne kötüleşmesine, vurguncularınızın soygunlarına, jandarmalarınızın baskı ve ezgisine rağmen, iç politikada metin olmaya çalıştı. Ulusal savaşın süresince, kendi sınıf isteklerini bile gözden çıkardı.

Siz, boş ve yalancı vaadlerden, laftan başka bir şey yapmadınız.

Bir zamanlar hepiniz bir danışıklı «Komünist Partisi» bile kurdunuz, kalpaklarınıza kırmızı tepelik geçirdiniz.

Mecliste ve gazetelerinizde : Anadolu'da basın hürriyeti, toplantı hürriyeti, görüş, kanaat, fikir hürriyeti olduğunu, sansür ve zulüm gibi kötülüklerin yok edildiğini yaygaralarla yaydınız. Bunları siz, utanmadan Meclisinizin tutanaklarına bile geçirdiniz.

İşçi ve köylülerin omuzları üzerinde kurduğunuz tahta oturduktan sonra bütün vaadlerinizi unuttunuz. Yalancı olduğunuz meydana çıktı. 12 Eylül 1922'de, «Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası»nın (Halk Komünist Partisi'nin) yasaklandığını ilan ettiniz. Böylece Türkiye işçi ve köylülerinin örgütünü, sesini boğmaya kalktınız.

Hayır efendiler, hayır!

Komünist Partisi bir varlıktır. Bu parti yasalara göre kurulmuştur. Onu yasaklamaya hakkınız yoktur. Türkiye Komünist Partisi sınıfsal bir varlıktır. O, Türkiye işçi ve köylülerinin partisidir. Bu sınıflar var oldukça o da yaşayacaktır. Bu sınıflar yok edilemez. Partilerini yok edemezsiniz. Komünist Partisi uluslararası bir varlıktır. Uluslararası proletarya ordusunun Türkiye'deki bir koludur. Uluslararası bu ordu var oldukça, siz o partiyi yok edemezsiniz. Bunun için Meclisten bir kanun çıkarsanız bile hiçbir şey yapamazsınız. Bizim işçi ve köylülerimizin partisi, bizim sınıflarımız gibi daima ayakta duracaktır.

Partimizi yasaklamak, gazetelerimizi kapatmak ve ankadaşlarımızı zindanlara doldurmak, Avrupa emperyalistleriyle pazarlıklara girişmek yolundaki tutumunuzla bağlıdır. Komünistler, politikanızın içyüzünü halka açarak maskelerinizi yere düşürmektedir. Memlekette gerçek reformlar, sosyal devrimler isteyenleri susturmak istiyorsunuz.

Evet, biz işçi ve köylüler biliyoruz; sizin saldırılarınızdan, iftiharlarınızdan kasıt budur.

Fakat emin olunuz biz Türkiye Komünistleri susmayacağız. Bu haksız ve barbarca saldırılarınızı kesinlikle protesto ederiz.

Kahrolsun yalancı ve gaddar burjuva politikası!

Yaşasın işçi ve köylülerin kurtarıcı ideolojisi!

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Genel Sekreter Salih Hacıoğlu

Kızıl Sendikalar Genel Sekreteri Mahmud

Gençler Birliği Bürosu

TKP MK Kadınlar Kolu Şefi Cemile

Komintern'in Üçüncü Kongresi'ndeki Türkiye delegasyonu
Sekreteri Orhan (Sadrettin Celal Antel)

«TKP'ye özgürlük»

NE DEDİLER ?

«Konferansa katılanlar, Türkiye Komünist Partisi'ne yasallık sağlanmasını kesinlikle isterler; ve bu ülkenin tüm demokratik güçleriyle dayanışmalarını bildirirler.» (Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı, Berlin 1976)

«Yunanistan'da, Portekiz'de ve İspanya'da demokratik güçlerin zaferlerinden sonra Türkiye, Avrupa'da işçi sınıfının partisinin yasaklanmış bulunduğu tek ülke olarak kalmaktadır.» (Dünya Barış Kurucuları Genel Kurulu - Varşova - 1977)

«Bu nedenle 141 - 142 nci maddelerin kaldırılması dışında, Anayasa'da, Siyasi Partiler ve Seçim kanunlarında gerekli değişikliklerin yapılması Türkiye Komünist Partisi üzerine konulmuş her türlü yasağın kaldırılması, demokrasinin bir gereğidir.» (TSİP I. Kongre Kararları, s. 51)

«— Türkiye Komünist Partisi adını taşıyan kuruluş, Türkiye'de yasal olarak kurulabilmelidir.» (TİP I. Büyük Kongre Kararları, Yürütüş, sayı: 100)

«— Faşizm ve ırkçılık dışında, düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne konan tüm yasaklamaları ve engellerin kaldırılmasını talep eder.....» (DİSK Genel Yönetim Kurulu Kararları, Politika, 3 Temmuz 1977)

«Türkiye Komünist Partisi'ne konulan yasak kaldırılmalıdır, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan 141 ve 142. maddeler yasalardan çıkarılmalıdır. Türkiye, Avrupa'da Komünist Partisi'nin yasaklanmış olduğu tek ülkedir.» (Fransız Komünist Partisi Delegasyonu'nun Basın Toplantısı, Politika, 7 Temmuz 1977)

Özgürlükçü demokraside her düşüncenin açıklanması serbesttir ve her düşünce çevresinde örgütlenmek serbesttir. Biz de öyle bir demokrasiyi benimsiyoruz.

Özgürlükçü batı demokrasilerinde ne ölçüde özgürlük varsa bizde de o ölçüde özgürlük olacaktır. (Ecevit'le röportaj Hürriyet, 31.5.1977)

«..... Tüm Avrupa'da düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün sınırlandığı tek ülke Türkiye'dir. DİSK bu özgürlüğün tam anlamıyla tanınmasını, yerleşmesini savunmakta ve bir an önce işçi sınıfının kendi devrimci bilimi doğrultusunda bilinçlenmesini baltalayan 142. madde ile yine işçi sınıfının serbestçe örgütlenmesini engelleyen 141. maddenin kaldırılmasını istemektedir.....» (DİSK'in 1977 Genel Seçimlerinde CHP'yi Destekleme Kararının Gereği ve nedenleri, DİSK Ajansı, 977/56)

«Tüm Avrupa'da düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün sınırlandığı tek ülke Türkiye'dir.» (Kemal Türkler'in DİSK Genel Temsilciler Meclisinde yaptığı konuşma, DİSK Ajansı 977/57)

Kommunisten der Türkei für Ende des Terrors

UZ-Interview mit Mehmet Bayrak
vom TKP-Organ „Atılım“

«Türkiye Komünistleri Terörün Sona Ermesi İçin Savaşıyor»

«Unsere Zeit» gazetesinin, TKP organı
«ATILIM»dan Mehmet Bayrak'la yaptığı görüşme

UZ: Gericici ve faşist güçlerden oluşan şimdiki kadarki koalisyon hükümetinin, son seçimlerde önemli kayıplara uğramış olmasına rağmen, sosyal - demokrat yönelimli CHP, Ecevit'in başkanlığında bir hükümet kuramadı. Türkiye'deki demokratik güçler şimdi bu koşullarda ne gibi görevlerle karşı karşıyalar?

Mehmet Bayrak : Ülkemizin demokratik gelişmesi için en önemli görev, faşist tirmanışı geri çevirmek, ülkemizin demokratik gelişmesinin önünde büyük bir engel olarak duran faşist teröre son vermektir.

Faşist «bozkurtlar» ve öbür cinayet örgütleri kapatılmalı, kaatiller ve faşist terörün sorumluları cezalandırılmalıdır. Devlet kurumları, ordu, polis, üniversiteler ve okullar, radyo ve televizyon faşistlerin elinden alınmalıdır. Emekçi halk demokratik koşullar altında çıkarlarını savunma olanağına kavuşmalıdır.

UZ: TKP 57 yıllık hayatının 55 yılını gizlilik koşullarında geçirmek zorunda kalmıştır. Hâlâ yasak olmasına karşın, etkinliği sürekli olarak artmaktadır. Başarınızın kaynağı nedir?

Mehmet Bayrak: TKP, kurulduğundan bugüne kadar Marksizm-Leninizm'in bayrağını yükseklerde taşımıştır. Kısa süre önce, parti konferansımızda kanıtlandığı gibi, partimiz son yıllarda önemli ilerlemeler göstermiştir. Partimiz ağır illegalite altındaki gizli çalışmayı, bütün legal olanakların etkin bir kullanımıyla birleştirmektedir. Marksizm - Leninizmin işçi sınıfına sağladığı keskin bir silah olan proletarya enternasyonalizmi, partimiz için her zaman önemli bir güç kaynağı olmuştur. Konferansımızda bu bir kez daha vurgulanmıştır.

Partimizin, Alman Komünist Partisi (DKP) ile sıkı, kardeşçe ve enternasyonalist ilişkileri vardır. 26 Mayıs 1977 tarihli ortak bildiri her iki parti, TKP ve DKP, Avrupa Komünist ve İşçi Parti-

leri Berlin Konferansı Sonuç Belgesi'nde belirlenmiş olan görevleri gerçekleştirmek için proletarya enternasyonalizmi ruhu içinde çalışmaya kararlı olduklarını vurgulamışlardır.

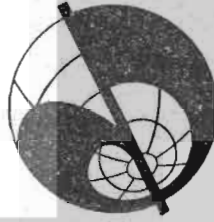
UZ: Günümüzde Türkiye ile Federal Almanya arasındaki ilişkiler, Alman emperyalizminin Türkiye'ye silah ve sermaye ihraç etmesi ve Türkiye'nin NATO'da kalması için baskı yapması ile belirlenmektedir. Memleketinizle Federal Almanya arasında iyi ve dostane ilişkiler nasıl olmalıdır?

Mehmet Bayrak: Halklar arasında dostluğun gelişmesi, barışın güvenlik altına alınması her zaman halkların yararınadır. Bunlar partimizin her zaman savunduğu ilkelere.

Bugün yaklaşık bir milyon Türk, aileleri ile birlikte Federal Almanya'da yaşamaktadır. Bunlar, bir yandan ülkemizin sorunlarıyla sıkı sıkıya ilişkilidir, bir yandan da Federal Almanya işçi sınıfının bir parçası olarak Alman ve öteki yabancı işçilerle birlikte tekellere karşı savaşım vermektedirler. Emekçi halkımız arasındaki bu kardeşçe birlik, halklarımızın ve dünyadaki bütün ulusların yararına olacak barışçı bir işbirliğinin mümkün olduğunun bir ispatıdır.

(Unsere Zeit, 19 Temmuz 1977)

Barış ve Sosyalizm Sorunları

dergisi Ekim'de çıkıyor

BARİŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI, dünya işçi sınıfı partilerinin aylık teori ve enformasyon dergisidir. 32 dilde 50 ayrı baskı yapan, 150'ye yakın ülkede okunan derginin toplam sürümü yarım milyonun üzerindedir. Başeditörlüğünü Konstantin Zarodov'un yaptığı dergiyi ortak bir yazı kurulu çıkarmaktadır.

Ekim'de aylık olarak çıkacak olan **BARİŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI** dergisini en geniş ölçüde okumak, okutmak, yaymak, mail katkıda bulunmak için şimdiden seferber olalım.

Yazışma adresi:
P. K. 41 Sirkeci - İstanbul

En lutte pour la démocratie

Roger Trugnan

«Demokrasi Savaşımında»

Roger TRUGNAN

Bilindiği gibi, Temmuz ayı başlarında Avrupa Parlamentosu İkinci Başkanı Gerard Bordu, Paris Senatörü Catherine Lagatu ve Enternasyonal Bölüm Dairesi yetkililerinden Roger Trugnan'dan oluşan üç kişilik bir Fransız Komünist Partisi delegasyonu Türkiye'yi ziyaret etmiş ve kamuoyunda geniş yankılar uyandıran çeşitli temaslarda bulunmuşlardı.

Delegasyon üyelerinden Roger Trugnan'ın **France Nouvelle** dergisinin 1 Ağustos tarihli sayısında Türkiye'deki izlenimlerini anlatan yazısının bir özeti ni aşağıda okurlarımıza sunuyoruz :

Temmuz ayının ilk iki haftasında, Türkiye'de daha yakın bir zamana kadar olağanüstü gibi görünen bir şey oldu: «Komünist» kelimesi en büyük gazetelerden birinde ortaya çıkıverdi.

Bu, Komünist Partisi'nin elli beş yıldan beri yasaklandığı ve varlığına ilişkin en ufak yazılı ya da sözlü anıştırmanın, Ceza Yasası'nın 141 ve 142. maddeleri gereğince ağır bir biçimde baskı altına alındığı bir ülkede oldu. Bu «cüret»i nasıl açıklamalı?

Elbette, çok verimli bir çalışma yapmış olan Fransız Komünist Partisi'nin bir delegasyonunun oluşturduğu olayla. Politik yöneticilerle, parlamenterlerle, sendikacılarla, gazetecilerle, legal ilerici örgütlerle görüşmeler, Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin bir delegasyonu ile karşılaşma... Türkiye'de geçen bu sürenin bilançosunu ortaya koyan basın konferansının —hemen hemen üç saat sürdü— başarısı, Fransız Komünistlerinin girişimlerinin doğurduğu ilgiyi yeterince göstermektedir.

Bu «cüret»i aynı zamanda, her şeyden önce, ülkede gelişen toplumsal ve politik savaşımın, sendikal Konfederasyon DİSK'in ve demokratik örgütlerin etkisinin, «işçi sınıfı partisi»nin legalitesi için büyüyen gereksinimin hesabına koymak gerekiyor; Türkiye Komünist Partisi'nin ismi gitgide daha açık söylenmekte olup, bu, Türkiye Komünist Partisi'ne duyulan tamamen gerçek dikkat ve ilginin işaretidir.

Gerçekte, anti - Komünizm seli şiddetini yitirdi. Türkiye'nin tarihini o denli derinliğine damgalayan ve anti - Komünizmin en verimli kaynaklarından biri olan milliyetçilik, anti - Komünizmin geniş bir biçimde hizmetine koşulmuştur ve koşulmaya devam etmektedir. Ve bu, dengeli bir kimliğe doğru ilerleyen genç bir ülkede hiç de başarısız olmamaktadır. Diğer yandan, yol, söz konusu olan ister ulusal bağımsızlık, ister ekonomik ve toplumsal gelişme, özgürlükler, Kürt halkı... olsun, ivedi çözümler gerektiren engellerle dopdoludur.

İşçi sınıfının güçle ortaya çıkışı, yeni bir başka veridir ve sürmekte olan sanayileşme süreci buna belirleyici bir tarzda katkıda bulunmaktadır. Bu dönüştürücü etken bugünkü evrimin merkezinde bulunmaktadır. Marx ve Engels'in «Manifesto»sunun düşüncelerinin evrensel karakterini hiç bir biçimde kuşkuya düşürmezsiniz, insan, Türkiye'de kendini, bunların sanki taptaze ve parlak bir ilk okunuşu içinde sanmaktadır. Günlük savaşımın içine işleyen düşünceler, aydın katmanları kazanmak ve topraksız ve işsiz köylülerin geniş kitlesinin içine nüfuz etmek için işçi sınıfından taşan düşünceler. Bazen yön değişikliğine uğrayan fakat kaçınılmaz ve doğal olarak demokrasi gereksinimine ulaşan, her türlü yola giren düşünceler.

Yazıda daha sonra 5 Haziran seçimlerinin sonuçları ele alınmakta ve devamla şöyle denilmektedir :

Senato Başkanı Bay Atalay'ın F.K.P. delegasyonuna bildirdiği şu sözleri anımsamak ilginçtir: «Halkın seçimi uzun süre tanınamazlıktan gelinemez, seçimler sanki olmamış gibi hükümet edilemez. Sol güçler, yeni, önemli bir adımı aştılar. Bizzat bu Meclis bile bunu bilmemezlikten gelebilecektir.»

Hangi Gelecek?

Bir şey kesindir: bu «önemli adım»a katkıda bulunmuş olmalarının bilincinde olan emekçiler, demokratlar, eylemlerini geliştireceklerdir. Savaşımın, yılın başından beri daha şimdiden ulaştığı düzey, bütün gözlemcileri etkilemektedir. Tek bir örnek alalım. 40.000 madeni eşya işçisi, halen, uzun aylardan beri süren çetin bir greve girmişlerdir. Patronlar topluluğu, sendikalarını kırmayı kararlaştırdı. Bunların tavırları açıktır: istemleri, tek bir nedenle, DİSK Konfederasyonu tarafından formüle edildikleri için reddetmekte ve grevi bile bile kıskırtmaktadır. Bu bir güç sınamasıdır. Fakat, emekçilerin ne kararlılığına, ne de iyimserliğine dokunulamadı. Dayanışma, bütün ülkede, daha önce hiç görülmemiş bir genişlikle belirmektedir. Öğretmenlerin Birliği, üyelerini, bir günlük ücretlerini vermeye çağırılmaktadır. Sendikalar, her emek-

çinin günde bir ekmeğin, ayda bir kilo etin eşdeğeri olan parayı vermesini istemektedir. Tiyatro toplulukları, grevciler yararına oyunlar oynamaktadırlar. Kadınlar, işleme ve nakışlar, örgüler, seramikler yapmakta ve satmaktadırlar...

Bu, gerçekte, sendikaların tanınması, özgürlükler için bütün ülke ölçeğinde sürdürülen bir savaştır. Bu demokratik iradeyi, hangi hükümet olursa olsun hesaba katmak —ve gitgide daha fazla katmak— zorundadır. Böyle bir gerçekten kaçınmak, bunun çevresinden dolanmak olanaksızdır, çünkü bu çok geniş bir alanı kapsamaktadır.

Daha da katı bir rejime götürecektir olan tüm tehditler elbette ki ortadan kaldırılmamıştır. Türkiye'nin tarihi bunun bir çok örneğini vermiştir. Fakat koşullar gelişmektedir, koşullar, ne iç planda ne de dış planda, artık 1971 gerici darbesinin koşulları değildir.

Şunu da ekleyelim ki, başka yerler için gerçek olan, Ankara için de gerçektir. Halkların demokratik özlemleri, bu son üç yıl boyunca Avrupa'nın görünümünü derinliğine değiştirdi. Ve bu bitmedi.

Kızılırmak Yayınları

- Bilimsel Komünizm V. G. Afanasiev 30 TL.
- Sovyetler Birliği Komünist Partisi Tarihi
Bilim İşçileri 40 TL.
- S.B.K.P. 24. ve 25. Kongre Raporları ile
Parti Programı 25 TL.
- Dünya Komünist Gençlik Örgütleri Kısa Tarihi
V. Privalov 15 TL.
- Resimlerle Ekim Devrimi 25 TL.
- Leninist Strateji ve Taktikler. N. Tropkin,
S. Karpilerko, K. Şirinkaya 6 TL.
- Komünist Partisi ve İdeolojik Çalışma.
N. Veselov, F. Vydrin 5 TL.
- Leninist Gençlik ve Eğitimi. N. Landa 5 TL.
- Yeni Tip Parti. R. Kaganova 6 TL.
- Seçmeler. P. Neruda Türkçesi Enver Gökçe 15 TL.
- 150.000.000. Mayakovski (yakında çıkıyor) 7.5 TL.
- Oniki Çeşit Kart 3,5 TL.

Adres : Kızılırmak, Özveren Sok. No: 6/8 Demirtepe - ANKARA

GENEL DAĞITIM : TEMEL DAĞITIM.

1 Eylül Dünya Barış Günü

«Savaşa Karşı Barış, Zulme ve Sömürüye Karşı Savaş»

İnsan toplumunun yaşamında yeni bir çığır açan Büyük Ekim Devrimi'nin 60. Yıldönümünü kutlamaya hazırlandığımız şu günlerde, insanlığın büyük barış özlemini dile getiren, Lenin'in başkanlığındaki ilk Sovyet Hükümeti'nin tüm dünya halklarına yaptığı çağrıyla, Barış Bildirgesi'ni taptaze bir heyecanla anımsıyoruz.

Büyük Ekim'in alevleri içinde ve doğrudan etkisiyle doğan Türkiye İşçi Sınıfı'nın örgütlü savaşı, Lenin'in gösterdiği yoldan ayrılmadan barış için savaşımını canlı bir biçimde sürdürmektedir ve bu savaşım yığınsallaşmaktadır.

Dünya Barış Konseyi üyesi olan Türkiye Barış ve Özgürlük Komitesi'nden sonra Barış Derneği'nin kurulması ve 1 Eylül Dünya Barış Günü'nün geçen yıl ilk kez yığınsal olarak kutlanması ve bu yıl da kutlama için sürdürülen hazırlıklar bunun yalanlanamaz örnekleridir.

Türkiye emekçi halkı ve onun örgütlü güçleri seslerini daha da yükseltiyorlar: «SAVAŞA KARŞI BARIŞ, ZULME VE SÖMÜRÜYE KARŞI SAVAŞ!»

★

Barış Derneği'nin 1 Eylül Programı

1 Eylül Dünya Barış Günü ülkemizde bu yıl Barış Derneği'nin düzenlediği bir dizi programla kutlanacaktır. Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem imzasıyla yayınlanan ULUSAL BARIŞ KONFERANSI — 1 Eylül 1977 programı şöyledir: Açılış, Ulusal Konferans Birinci Oturumu, «BARIŞ» Karikatürleri Sergisinin Açılışı, Ulusal Konferans'ın ikinci oturumu, «BARIŞ» Afişleri Sergisi.

Barış Derneği ayrıca aynı günün akşamı İstanbul Açık hava Tiyatrosu'nda Dünya Barış Günü Kutlama Şenliği düzenlemektedir.

28 Komünist ve İşçi Partisi

Ortak Bir Bildiri Yayınladı

«Nötron Bombası Yasaklanmalıdır»

Aralarında Avrupa, ABD ve Kanada partilerinin de bulunduğu 28 Komünist ve İşçi Partisi, nötron bombasının yasaklanmasını talep eden ortak bir bildiri yayınlamışlardır. Hafta başında Bonn'da düzenlenen uluslararası basın toplantısında yapılan açıklamada, nötron bombası ve silahlanma yarışı kınanmıştır. Alman Komünist Partisi (DKP) Merkez Komitesi üyelerinden Karl Heinz Schröder tarafından basın toplantısında okunan ortak bildiri şöyledir :

«Hiroşima ve Nagazaki trajedilerinin yıldönümü dolayısıyla aşağıda imzaları bulunan partiler, ABD tarafından geliştirilen nötron bombasının üretimine karşı olduklarını belirtirler. Milyonlarca insanın büyük bir soğukkanlılıkla yokedilmesi için yapılan bu silahın barbar yapısını mahkum ederler.

«Böyle bir adım silahlanma yarışını yeniden alevlendireceği gibi, dünya barışı açısından da yeni tehlikeler getirmektedir. Aşağıda imzaları bulunan partiler, bütün barışseverleri, özellikle de sosyalistleri, sosyal demokratları ve Hıristiyanları, yumuşama politikasının sürdürülmesini, askeri blokların aşularak çözümleri için önkoşul olan silahsızlanma önlemlerinin alınması aracılığıyla barışın güvence altına alınmasını savunmaya çağırırlar. Aşağıda imzaları bulunanlar dünya halklarını silahlanma yarışının ve özellikle de nükleer silahlanmanın yasaklanması için eylemde bulunmaya çağırırlar.

«Tüm kitle kırım silahlarının yasaklanması için bu türden tüm yeni silahların yasaklanması zorunludur.»

ABD Komünist Partisi, Alman Komünist Partisi, Alman Sosyalist Birlik Partisi, Avusturya Komünist Partisi, Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi, Belçika Komünist Partisi, Bulgaristan Komünist Partisi, Çekoslovakya Komünist Partisi, Danimarka Komünist Partisi, Finlandiya Komünist Partisi, Fransa Komünist Partisi, İngiltere Komünist Partisi, İrlanda Komünist Partisi, İspanya Komünist Partisi, İsveç Solcu Parti (Komünistler), İsviçre Emek Parti-

si, İtalya Komünist Partisi, Kanada Komünist Partisi, Kıbrıs Emekçi Halkın İlerici Partisi, Macaristan Sosyalist İşçi Partisi, Lüksemburg Komünist Partisi, Norveç Komünist Partisi, Polonya Birleşik İşçi Partisi, Portekiz Komünist Partisi, San Marino Komünist Partisi, Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Yunanistan Komünist Partisi.

Dünya Barış Konseyi'nin Nötron Bombasına Karşı Uluslararası Eylem Haftası Üzerine Bildirisi

Dünya Barış Konseyi, barış yanlısı tüm uluslararası ve ulusal örgütlere ve politik partilere, 6 - 13 Ağustos 1977 tarihleri arasında **Nötron Bombasına Karşı Uluslararası Eylem Haftası** düzenlemeleri ve bu bombanın yasaklanmasını talep eden yığinsal bir protesto kampanyası başlatmaları için çağrıda bulunur.

Bu hafta, Hiroşima ve Nagazaki halkının üzerine atılan atom bombalarının trajik yıldönümünü anma haftasıdır.

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti'nin nötron savaşbaşlığının başarılı bir biçimde denendiği hakkındaki açıklaması, tüm iyi niyetli ve barıştan yana insanlarda şok etkisi yaptı. Ölüm tüccarları, nötron bombasının radyasyon etkisiyle yalnızca insanları öldüreceğini, yapıları ve öteki eşyalara zarar vermeyeceğini utanmadan ilan ettiler. Bu, ABD Hükümeti liderlerinin insan yaşamına karşı ahlaksızca tavırlarını yansıtmaktadır.

Nötron bombasına karşı yığinsal protesto kampanyası, tüm nükleer silahların tamamiyle yasaklanması ve genel ve tam silahsızlanma için yürütülen kampanya ile bağlanmalıdır.

Şimdiki durum, silahlanma yarışını durdurmak için yürütülen Yeni Stokholm Çağrısı kampanyasının yoğunlaştırılmasını gerektirmektedir.

Emperyalizmin saldırgan çevreleri, ABD ve SSCB arasında süren SALT görüşmelerini ilerlemesini durduracak yeni engeller yaratarak silahlanma yarışını tırmandırmaktadırlar. Bu çevreler, nükleer silahların toptan yasaklanmasını amaçlayan daha ileri anlaşmaların başarıya ulaşmasını engellemeye çabalyorlar ve yeni gerilim bölgeleri yaratmak amacıyla en duyarlı bölgelerdeki ülkelere yığinsal bir biçimde silah satma yoluyla işlerini sürdürüyorlar.

ABD, emperyalistler, Cruise füzesi örneğinde olduğu gibi, nötron bombasına benzeyen yeni yığinsal kırım silahları yapıyorlar.

Nötron savaş başlıklarının Avrupa'daki tüm Amerikan askeri üslerindeki füzelere 18 ay içinde takılabileceği bildirilmektedir.

Tüm bunlar, Amerika Birleşik Devletleri de içinde tüm dünyada geniş protestoları gerekli kılmaktadır.

Nötron Bombasına Karşı Uluslararası Eylem Haftası'nda tüm barışsever güçler nötron bombasının hemen yasaklanmasını talep etmelidirler.

Dünya Barış Konseyi Sekreteryası
28 Temmuz 1977

Barış Derneği Nötron Bombasına Karşı İmza Kampanyası Açtı

Barış Derneği, Dünya Barış Konseyi'nin (DBK) çağrısına uyarak, ülkemizde 6 - 13 Ağustos tarihleri arasında NÖTRON BOMBASINA KARŞI SAVAŞIM HAFTASI olarak ilan etmiştir.

A.B.D.'nin yapımına giriştiği NÖTRON BOMBASI, doğrudan ve yalnızca canlıları yok edici bir yığınsal kırım silahıdır. Bu yönü ile bombanın yapılması girişimlerini insanlık suçu olarak niteleyen BARIŞ DERNEĞİ bir imza kampanyası açmıştır.

Tüm barışseverlerin imzasına açılan metinde aynen şöyle denilmektedir :

«Biz, aşağıda imzası bulunanlar, ABD'de egemen militarist çevrelerin baskısıyla nötron bombasının yapımına başlanmasını insanlığa karşı işlenebilecek en ağır suçlardan biri olarak görmekteyiz. Halkların dostluk ve dayanışmasından kaynaklanan kalıcı ve âdil bir dünya barışı yerine, emperyalizmin, her an milyonların ölümüne yol açacak, dehşet dengesine dayanan bir barışı insanlığa kabul ettirme çabalarının doruğuna ulaştığı bu girişimi şiddetle kınıyoruz.

«Doğrudan insanın varlığını hedef alan bu yığınsal kırım aracının gerçekleştirilmesi, uzun savaşımın sonucu ulaşılmış olan uluslararası yumuşama sürecini yeniden soğuk savaşa dönüştürmek amacını da içermektedir.

«Yeryüzünde sürekli ve âdil bir barışın kurulması özlemini taşıyan tüm barışseverleri bu silahın yapımını önlemek için kararlı bir savaşım vermeye çağırıyoruz.»

İşçi Sınıfı Partilerinde Program

Günümüzdeki Aşama ve Parti Programları

Temel SAATÇIOĞLU

ÜRÜN'ün bundan önceki sayılarında Marks, Engels ve Lenin'in parti programı konusuna nasıl yaklaştıklarını ele aldık. Bu sayıdaki yazımızda günümüzde işçi sınıfı partilerinin, marksizm - leninizmin klasiklerinin koydukları bu ilkeleri kendi ülkelerinin koşullarına nasıl uyguladıklarını göstermeye çalışacağız.

Uluslararası komünist hareketin bileşenleri günümüzde genel olarak üç farklı konumda savaşımını sürdürüyor. Sosyalist ülkeler işçi sınıfı partileri, kapitalist ülkeler işçi sınıfı partileri ve gelişmekte olan ülkeler işçi sınıfı partileri farklı programlara sahip durumdadır. Programlar somut koşullar gereği aynı konum içindeki ülkelerde bile farklı farklı olabiliyor.

1969 Moskova Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Danışma Toplantısı'na 75 parti katılmıştır. Bunların 9'u sosyalist ülkeler partileri, 23'ü Kuzey Amerika ve Avrupa'nın kapitalist ülkelerinin partileri, 41'i ise Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın gelişmekte olan ülkelerinin partileridir. (Toplantıya katılan iki partinin ismi açıklanmamıştır). Üçüncü gruptaki partilerden 23'ü Latin Amerika ülkelerinin, 8'i Afrika ülkelerinin ve 10'u da Asya ülkelerinin partileridir. Asya ülkelerinin partilerinin 7'si Orta Doğu ülkelerinin partileridir. Ayrıca 10'un üzerinde komünist ve işçi partisi de çeşitli nedenlerden dolayı 1969 Toplantısı'na katılmamıştır. Fakat yine de yukarıda verdiğimiz sayılar, uluslararası komünist hareketin bileşenlerinin dağılımı hakkında bir fikir vermektedir.

Uluslararası komünist hareketin bu üç farklı konumdaki programlarını ayrıntılı olarak ele almadan önce, bütün komünist ve işçi partilerinin programlarında yer alan bazı ortak konulara değinmekte yarar vardır.

Özünde her partinin programı iki bölümden oluşur. Birinci bölümde nihai amaç belirtilir, ikinci bölümde ise ayrıntılı olarak, o ülkenin işçi sınıfının içinde bulunduğu somut aşamadaki yakın amacı gösterilir. Bütün işçi sınıfı partileri programları nihai hedef

olarak aynı şeyi, sınıfsız toplumun kuruluşunu alırlar. Bu proletaryanın tarihsel görevi ve her ülkedeki işçi sınıfı hareketinin uzak amacıdır. Zaten farklı ülkelerdeki partileri, bir ve aynı uluslararası komünist hareketin bileşenleri yapan ortak nitelikte nihai hedef konusundaki bu uyuşmaları ve yakın hedefleri hep bu nihai hedefe bağlı olarak tespit etmeleridir. Parti programları, yakın amaç (minima program) konusunda birbirlerinden ayrılırlar. Ortak uzak amaca ülkelerinin farklı koşullarına göre ulaşabilmek için, her ülkedeki işçi sınıfı partileri farklı yollar ve yöntemler seçmek durumundadırlar. Öte yandan farklı ülkelerin farklı tarihsel gelişme aşamalarında bulunmaları da, programların bu ikinci bölümlerindeki farklılıkları doğuran başka bir nedendir.

Parti programlarında ortak noktalar sadece nihai amaçtaki birlik konusu ile sınırlı değildir. Bütün partiler aynı dünyada, aynı uluslararası koşullarda savaşım verdikleri, aynı çağda, dünya çapında kapitalizmden sosyalizme geçiş çağında proletaryanın sınıf savaşımını yürüttükleri için programlar daha birçok konuda çakışmaktadır. Burada bunların en önemlilerine değineceğiz.

Uluslararası komünist hareketin karşısındaki başlıca düşman emperyalizmdir. Bu yüzden emperyalizme karşı savaşım, her partiyi doğrudan ilgilendirmektedir. Emperyalizme karşı savaşım içinde barış ve uluslararası ilişkilerde yumuşama için savaşım günümüzde özel bir yer tutuyor. Bu her partiyi doğrudan ilgilendiren bir program maddesi oluyor. Emperyalizmin körüklediği silahlanma yarışına karşı savaşım, siyasal yumuşamanın askeri yumuşama ile tamamlanarak yumuşamanın uluslararası ilişkilerin geri döndürülemez biçimi durumuna getirilmesi ve böylelikle dünya barışının güvence altına alınması, komünist hareketin bütün bileşenlerinin temel bir savaşım konusu olmaya devam ediyor. Bütün partiler, dünyada barış koşullarının egemen olması durumunda, kendi programlarındaki, işçi sınıfının ulusal ve sosyal kurtuluşunu sağlamak ve buradan sınıfsız toplumun kuruluşuna geçmek şeklindeki asıl görevlerini, çok daha kolay ve sağlıklı bir şekilde gerçekleştireceklerini biliyorlar.

İşçi sınıfı partileri programlarında kendileri için saptadıkları görevleri ulusal ve uluslararası görevler diye, birbirini tamamlayan iki ayrı düzeyde ele alıyorlar. Bir ve aynı uluslararası işçi sınıfının farklı ülkelerdeki kollarının öncüleri olarak komünist ve işçi partileri, kendilerini hiçbir zaman sadece ulusal plandaki görevlerle sınırlamıyorlar. Proleter enternasyonalizminin ilkelerine uygun davranmak bütün partilerin birincil görevleri arasında yer alıyor. Proleter enternasyonalizmi, bir yandan kendi ülkesindeki işçi sınıfının yakın ve uzak amaçları için savaşım verirken, aynı anda aynı amaçlar için diğer ülkelerde verilen savaşımları destekle-

mek olarak tanımlanıyor. Proletarya enternasyonalizminin ilkele-ri, hem üç farklı konumda savaşılan partilerin güç ve eylem birli-ğini sağlıyor, hem de emperyalizmin saldırıları karşısında uluslar-arası komünist hareketin yenilmez gücünün kaynağı oluyor.

İşçi sınıfı partilerinin programları değişmez belgeler değildir. Uluslararası ya da ulusal koşulların değişmesi, işçi sınıfı hareke-tinin içinde bulunduğu ülkede farklı bir aşamaya girmesi, iktidar-daki sömürücü sınıfın iktidar biçimini değiştirmesi ya da geçirilen deneyler ve alınan dersler sonunda varılan yeni sentezler sonucun-da bir parti, programında değişiklikler, düzeltmeler yapabilir. Önemli olan, programın, içinde bulunulan aşamada işçi sınıfının hedeflerini doğru olarak belirlemesidir.

SOSYALİST ÜLKELER PARTİLERİNDE PROGRAM

Sosyalist ülkelerdeki komünist partileri, birincil görevleri ola-rak, kendi ülkelerinde sosyalist toplumu kurmayı, bunun sınıfsız topluma geçmesinin önkoşullarını oluşturmayı görüyorlar. Ulus-lararası işçi sınıfına en büyük katkıyı bununla sağlayacaklarını belirtiyorlar. Diğer bütün görevler bu temel amaca bağlı olarak ele alınıyor. Sosyalist dünya sisteminin güçlendirilmesi, sosyalizmin ve sınıfsız toplumun kuruluşunun sağlanması, yeni düzenin üstün-lüğünün somut olarak sergilenmesi, halkların anti - emperyalist savaşımına en büyük katkı oluyor ve bu yüzden birincil görev ola-rak ele alınıyor.

Günümüzde sosyalist toplumun kurulması ve geliştirilmesi ge-nel olarak üç aşamada gerçekleşiyor. Birinci aşamayı sosyalist top-lumun temellerinin yaratılması oluşturuyor. Proletarya diktatör-lüğünün kurulmasıyla birlikte gerçekleştirilen atılımlar, alınan ön-lemeler sosyalist kuruluşun bu aşamasını temsil ediyor. Günümüz-de işçi sınıfı partileri sosyalizmin olgunlaşma sürecinin bu temel-ler sağlandıktan sonra iki uzun gelişme aşamasını daha kapsadı-ğını tespit ediyorlar :

- Gelişmiş sosyalist toplumun yaratılması aşaması,
- Gelişmiş ya da olgun sosyalizm aşaması. Bu aşamada ge-lişmiş sosyalist toplum daha da mükemmelleştiriliyor ve böylelikle komünist toplumun temelleri inşa ediliyor. Bu aşama aynı zamanda sınıfsız toplum biçimlenmesinin daha yüksek aşamasına geçişi oluşturuyor.

Sosyalist kuruluşa başlayan bütün ülkelerin mutlaka geçmek zorunda oldukları ilk aşama, kapitalizmden sosyalizme geçiş dö-neminin görevlerinin yerine getirilmesini kapsıyor. Bu aşamadaki program şunları içerir : Bütün alanlarda sosyalist üretim tarzı-nın yerleşmesi, insanın insan tarafından sömürülmesine bütün

alanlarda son verilmesi, mülksüzleştirilen sınıfların karşı koymalarının tesirsiz hale getirilmesi, işçi - köylü bağlaşıklığı temeli üzerinde sosyalist devletin sağlamaştırılması ve böylece sosyalist ekonominin maddi - teknik temellerinin oluşturulması, bütün bu alanlarda merkezi planlama ile sosyalist ekonominin yönetiminin gereklerini yerine getirebilecek ve sosyalist kuruluşu yürütecek deneyimli kadroların yetişmesi, eğitim, sağlık ve diğer sosyal alanlardaki önlemlerle halkın çalışma ve yaşama koşullarının düzeltilmesi, şehir ve kırsal arasındaki karşıtlıkların giderilmesi, kültür devriminin görevlerinin yerine getirilmesi, sosyalist aydınların oluşması vb. Örneğin günümüzde Küba, Vietnam gibi sosyalist ülkelerin komünist partileri henüz bu aşamadaki görevleri yerine getirmek için savaşım veriyorlar.

Fakat bu görevlerin yerine getirilmiş olması, kapitalizmden sosyalizme geçişin tamamlanmış olması, henüz sosyalizmin tam olgunlaştığı anlamına gelmiyor. Üretici güçlerin ve üretim ilişkilerinin, sınıfların ve bunlar arasındaki ilişkilerin, toplumun politik örgütlenmesi ile insanların bilinçlerinin bunun için daha da gelişmesi gerekiyor.

Sosyalist ülkeler topluluğu komünist partileri programlarında saptanan, gelişmiş sosyalist toplumu yaratma aşamasındaki temel görevler şunlar oluyor :

- Sosyalizmin maddi - teknik temelini yaratılmasının tamamlanması ve üretici güçlerin hızlı ve sürekli bir gelişmesinin güvence altına alınması; bu gelişmeye sosyalist ağır sanayinin temel yapılması; ekonominin bütün dalları ve toplumsal hayatın bütün alanları arasında optimum oranların kurulması; tarımda endüstriyel üretim yöntemlerine geçilmesi; toplumsal emeğin yoğunlaştırılması ve bilimsel teknik devrimin kazanımlarının sosyalist ekonominin üstünlükleri ile organik bir şekilde birleştirilmesi,
- Üretim ilişkilerinin sosyalist dönüşümünün tamamlanması ve sömürünün en son kalıntılarına kadar ortadan kaldırılması,
- İşçi sınıfı ile onun temel bağlaşıkları olan kooperatif köylüleri ve sosyalist aydınlar arasındaki ilişkilerin, işçi sınıfının amaç ve ülkeleri temeli üzerinde geliştirilmesine devam edilmesi ve halkın politik - moral birliğinin sağlamaştırılması,
- Sosyalist devletin ve sosyalist demokrasinin geliştirilmesi. İşçi sınıfının ve partisinin öncü rolünü geliştirmeye ara vermeden, proletarya diktatörlüğü devletin bütün halkın devletine adım adım dönüştürülmesi,
- Sosyalist kültür devrimine devam edilmesi, marksizm - leninizmin dünya görüşünün bütün alanlarda yerleşmesi ve gerici dü-

sünce ve davranış tarzlarının kalıntılarına karşı savaşımın sürdürülmesi,

- Sosyalist ülkeler topluluğu içinde yer alan ülkeler arasındaki yakınlaşmanın amaçlı ve planlı bir şekilde sürdürülmesi, sosyalist ekonomik bütünleşmenin, bu yakınlaşmanın temel halkası olarak ele alınması.

Bulgaristan, Demokratik Alman Cumhuriyeti gibi birçok sosyalist ülke günümüzde bu aşamada bulunmaktadır. Bütün bu ülkelerin komünist ve işçi partileri bu yüzden kongrelerinde gelişmiş sosyalist toplumunun kurulması ve mükemmelleştirilmesindeki temel stratejik görevi tam bir uyum içinde tespit ettiler. Bu temel görev, örneğin Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin 8. Kongresinde şöyle belirleniyordu: «Sosyalist üretimin, etkinliğin artmasının, bilimsel teknik ilerlemenin ve emek üretkenliğinin büyümesinin, bütün bunların daha yüksek bir gelişme hızı temeli üzerinde, halkın maddi ve kültürel yaşam düzeyinin daha da yükseltilmesi.»

Sosyalist ülkelerin partileri bu yüzden kendilerine temel şiar olarak şunu seçiyorlar: Bütün çabaların çıkış ve amaç noktası, emekçilerin ve özellikle işçi sınıfının refahı olmalıdır.

Gelişmiş sosyalist toplumun kurulması aşamasını, bunun mükemmelleşmesi aşaması izler. Günümüzde Sovyetler Birliği bu aşamadır. Sovyetler Birliği 1930'ların ikinci yarısında sosyalizmin temellerinin kurulmasını tamamlamış ve ilk ülke olarak gelişmiş sosyalist toplumun kurulmasına geçmişti. Sovyet halkı 1960'larda bu aşamayı da tamamlayarak, gelişmiş, olgun sosyalist toplumun mükemmelleştirilmesine, komünizmin temellerinin inşasına başladı. Bu aşamanın görevleri 1960 yılında yapılan SBKP 22. Kongresinde kabul edilen yeni parti programında saptandı.

Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kuruculuğunda günümüzde erişilen yüksek düzey, şu nitelikleri taşıyor ve bunları daha da mükemmelleştiriyor :

Ekonomik alanda, sovyet toplumunda sosyalizmin maddi - teknik temeli büyük bir hızla gelişmektedir. Sovyetler Birliği muazzam bir sosyalist ağır sanayiye sahiptir. Bilimsel - teknik ilerlemenin belirleyici alanlarında Sovyetler Birliği günümüzde dünyada öncü durumundadır. Üretim, düzenli ve sürekli bir artış göstermektedir ve emek üretkenliği, bilimsel - teknik ilerlemenin kazanımları sosyalizmin üstünlükleri ile son derece verimli bir şekilde birleştirilmektedir, emekçilerin ihtiyaçları artan ölçüde daha iyi karşılanmaktadır. Sovyetler Birliği'nde günümüzde bütün alanlarda, gerek sanayide ve tarımda, gerekse üretim ve ticarete üretim araçlarında devlet ve kooperatif mülkiyeti biçiminde sosyalist

mülkiyet vardır. Bu iki sosyalist mülkiyet biçimi birbirini karşılıklı etkilemekte ve giderek birbirine yaklaşımaktadır.

Sosyo - politik alanda, Sovyetler Birliğinde sosyalist sınıf ve tabakalar artan ölçüde birbirine yaklaşımakta, işçi sınıfının yükselmesi devam etmektedir. (1930'da işçi sınıfı nüfusun % 50'sini, köylülük % 50'sinin biraz altını oluştururken, 1971 de işçi sınıfı % 80, kolhoz köylüleri % 20 dolaylarındaydı). Bugün şehir ile kır, kafa emeği ile kol emeği arasındaki farklar hızla azalmaktadır. Öte yandan çok uluslu bir ülke olan SSCB'de ulusların ve milliyetlerin sosyal yakınlaşması da büyük hız kazanmıştır. Gerek sınıf ve tabakaların, gerekse ulus ve milliyetlerin sosyal yakınlaşması sonucunda yeni bir tarihsel insan topluluğu, Sovyet Halkı oluşmuştur. Sosyalist demokrasinin gelişmesiyle devlet bütün halkın devleti haline gelmiştir.

Düşünel - kültürel alanda bütün halkta yüksek bir kültürel düzeye ulaşılmıştır. Yeni, sosyalist bir yaşama tarzı toplumda yerleşmiş ve nüfusun büyük çoğunluğu toplumsal davranışlarında bilinçli olarak marksist - leninist dünya görüşüne uygun davranır duruma gelmişlerdir.

Sovyetler Birliği'nde gelişmiş sosyalist toplumun mükemmelleştirilmesi, sosyalizmin sahip olduğu tüm üstünlüklerden yararlanarak sınıfsız topluma geçişin maddi ve düşünel koşullarının yaratılmasını amaçlamaktadır. Böylece gelişmiş sosyalist toplum, komünist toplum biçimlenmesinin aşağı ve yukarı aşamalarını birbirine bağlayan bir geçiş dönemini oluşturuyor.

KAPITALİST ÜLKELER PARTİLERİNDE PROGRAM

Günümüzde tekeller devlet kapitalizminin egemen olduğu ülkelerde işçi sınıfının sınıf savaşımını sürdüren öncü partileri anti - tekel bir strateji yürütüyorlar. Bilindiği gibi tekeller devlet kapitalizmi bir anlamda sosyalist üretim tarzının maddi hazırlığı, dolaysız ön aşamasıdır. Tekeller devlet kapitalizminde üretici güçlerin, bilim ve tekniğin ulaştığı gelişme düzeyi, bu ülkelerde sosyalizmin kurulmasının önkoşullarını olgunlaştırır.

Bu yüzden bu ülkelerin partileri sosyalist toplumu yakın bir amaç olarak getirebilmektedir. Ne var ki, yine tekeller devlet kapitalizminin özgül koşulları, sosyalizme geçişin ilk adımı olarak tekeller egemenliğine son verilmesini, böylece sosyalizme yol açılmasını gerektiriyor, sosyalizme geçiş için geçici ara aşamalar gerekli oluyor.

Tekeller devlet kapitalizminin yürürlükte olduğu ülkelerde sosyalist devrimin görevleri demokratik görevlerle birleşiyor. Bu durum doğrudan emperyalizmin politikasından kaynaklanıyor ve

sosyalizmin kurulmasına ileri demokratik bir düzenle başlanılmasını gerektiriyor. Öte yandan bu hedef belirleme, emperyalizmin ve tekellerin sömürsünden zarar gören çok geniş emekçi yığınlarını, geniş kesimlerin emperyalizme karşı çabalarını birleştiren bir nitelik taşıyor. Bu ülkelerin partilerinin stratejik çizgileri, bu geniş anti - emperyalist, anti - tekel hareketi sosyalist devrime götürecektir ve aşamaları tespit etmeye yönelik oluyor.

Komintern'in daha 4. Kongresinde şöyle deniyordu: «Günümüzde açık burjuva gericiliğinin egemenliği dönemi ile devrimci proletaryanın burjuvazi üzerindeki kesin zaferi arasında çeşitli aşamalar ve çeşitli geçici oluşumlar mümkündür.»

1935'deki 7. Kongre bu tespiti geliştirerek Halk Cephesi Hükümeti stratejisini getirdi.

Günümüzde ileri kapitalist ülkelerde geçiş aşamalarının gerekliliği ve ara amaçlar ve demokrasi için savaşım verilmesi ile bu savaşımın sosyalizm için savaşımına sıkı sıkıya birleştirilmesi zorunluluğu, birbiriyle yakından ilintili olan belli objektif ve subjektif koşullardan kaynaklanmaktadır. Bunları şöyle sıralayabiliriz :

Birinci olarak, tekelci devlet kapitalizminin merkezleşmiş egemenlik cihazı ve iktidar araçları günümüzde ancak bütün anti - tekel güçlerin son derece ileri bir örgütlülüğü, bilinçlenmesi ve savaşım gücüne ulaşmalarıyla aşılabılır. Bu gerçek, bütün anti - tekel güçlerin eylem birliğinin sağlanmasını ve sürdürülmesini ve işçi sınıfının devrimci hareketinin öncülüğünde geniş bir anti - tekel bağlaşıklığın yaratılmasını ve bütün halkın güçlerinin birleştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu ancak uzun erimde ve adım adım çözülebilecek bir sorundur.

İkinci olarak, günümüzde emperyalist metropollerde doğrudan devrime yol açabilecek bir devrimci durum söz konusu değildir. Böyle bir durum ne «yaratılabilir», ne de işçi sınıfı bunun oluşmasını bekleyebilir. Bu yüzden demokratik dönüşümler için savaşım, geniş emekçi yığınları bilinçlendiriyor, savaşım deneyimlerini artırıyor, onları nihai karşılaşmaya hazırlıyor ve sınıf düşmanının genel bunalım durumunu artırıyor ve böylece devrimci durumu yakınlaştırıyor. Bu durumda ileri demokratik düzen savaşımı, sınıf düşmanına karşı belirleyici nihai karşılaşmaya dönüşmenin, sosyalist devrime yol açmanın olanaklarını kendi içinde taşıyor.

Üçüncü olarak, mevcut uluslararası koşullarda ve tekelci kapitalizmin artan bunalımında, daha proletarya diktatörlüğü kurulmadan anti - tekel dönüşümlere başlama olanağı vardır. Emperyalist ülkeler işçi sınıfı partileri bu tespitin ışığı altında demokratik görevlerle sosyalist görevleri birleştirmeye çalışıyorlar. İşçi sınıfının öncülüğünde diğer anti - tekel güçlerle birlik içinde iktidarın alınması ve proletarya diktatörlüğü niteliğini henüz taşıma-

yan böylesi bir iktidar altında bir kısım anti - tekel dönüşümün gerçekleştirilmesi mümkündür.

Kapitalist ülkeler işçi sınıfı partileri bu durumda, sosyalizm için savaşım yolunda çeşitli politik geçiş aşamalarının mümkün olabileceğini saptamış bulunmaktadırlar. Farklı farklı ülkelerde, «anti - tekel demokrasi», «demokratik halk birliği hükümeti», «ekonomik ve politik ileri demokrasi» olarak nitelenen bu ara aşama için savaşım, bu ülkelerin işçi sınıfı partilerinin yakın hedefini (asgari programını) oluşturuyor. Fakat bütün bu ülkelerde temel sorun, işçi sınıfının öncülüğünde diğer bütün anti - tekel güçlerle birlikte ortak bir hükümet kurmak ve bu hükümetin sosyal, ekonomik ve politik alanlarda temel demokratik, anti - tekel dönüşümleri gerçekleştirmesi, tekelci devlet kapitalizminin direnişini tesirsiz hale getirmesi ve sosyalizmin yolunu açmasıdır.

Kapitalist ülkelerde demokrasi savaşı günümüzde büyük önem taşımaktadır. İktidardaki tekelci burjuvazi varlığını sürdürebilmek için burjuva parlamenter düzeni bile yoketmek çabasıdadır. Öte yandan işçi sınıfı demokratik kazanımlarını korumadan ve bunları daha da geliştirmek için bir savaşım vermeden, sınıf olarak kendi varlık ve yeniden üretim koşullarını bile koruyamaz. Aynı zamanda, bu ülkelerdeki bütün işçi sınıfı partilerinin katıldığı gibi, bu demokratik savaşım olmadan sosyalizme doğru hiçbir toplumsal ilerleme, hiçbir gelişme elde edilmesi mümkün değildir. Bu yüzden günümüzde bu ülkelerin partileri demokratik anti - tekel alternatiflerin adım adım gerçekleştirilmesi ve buradan sosyalizme geçme stratejisini gütmektedirler.

Marksist - leninist partilerin demokratik, anti - tekel bir alternatif için programları, emekçilerin yaşam çıkarlarına ve ihtiyaçlarının gerçekleştirilmesine hizmet edecek sosyal bir ücretler, vergiler ve gelirler politikasının istemlerini kapsamakta, demokratik bir ekonomik düzen alternatifini sergilemekte, eğitim ve kültür alanında temel reformlar öngörmekte, ardıcıl bir barış ve yumuşama politikasını savunmaktadır.

Burada merkezi sorun, demokratik bir hükümetin ve devlet gücünün sağlanmasıdır. İşçi sınıfı partilerinin stratejisi iki somut görevi birleştirmeyi öngörmektedir: Emekçi kitlelerin sosyal durumlarını ve savaşım koşullarını daha sermayenin egemenliği altındayken mümkün olduğu kadar iyileştirmek ve aynı zamanda bu egemenlik sistemini aşmak.

Bu ülkelerin işçi sınıfı partileri savaşım programlarında şu konulara da önemli yer ayırıyorlar: Emekçiler için daha yüksek ücretler ve daha kısa çalışma süreleri, sosyal hizmetlerin iyileştirilmesi, yüksek gelirlerin daha fazla vergilendirilmesi ve silahlanma harcamalarının büyük ölçüde azaltılması, iş güvenliği, ulusal

gelirin yeniden dağılımında önceliklerin yeniden saptanması, enflasyonist gidişe, fiyat artışlarına ve kiralara artmasına karşı etkili önlemler, gençliğin ve kadınların sosyal durumlarının düzeltilmesi vb. Bunlardan başka işçilerin mesleki eğitimleri, çalışma koşullarının düzeltilmesi, yetişme ve eğitim, konut, ulaşım, kültür, sağlık, spor, şehirleşme ve çevre sağlığı gibi emekçileri doğrudan ilgilendiren alanlarda işçi sınıfı partileri etkin önlemler alınmasını savunmaktadır.

Bütün bu alanlardaki önlemler bütünlüğü, işçi sınıfı partilerince demokratik bir ekonomi alternatifi olarak somutlanmaktadır. Bu alternatif üç temel istemi gündeme getirmektedir: Tekellerin adım adım kamu denetimi altına girmesi ve bunun, en etkili tekel gruplarının demokratik yoldan millileştirilmesine kadar götürülmesi; ekonominin ve toplumun bütün alanlarında ve düzeylerinde emekçilerin ve sendikaların yönetime katılması ve işçi denetiminin sağlanması; demokratik planlama ve programlama.

Böylece anti - tekel ve sosyalist dönüşümler, kapitalizmden sosyalizme geçişin birbirine bağlı gelişim aşamaları olarak ortaya çıkmaktadır. Bu konumda anti - tekel (ileri) demokrasi, sosyalizme geçişin özgül bir biçimini oluşturmaktadır.

Kapitalist ülkeler işçi sınıfı partileri için hayati önem taşıyan başka bir konu da, işçi sınıfının birliğinin sağlanması olmaktadır. Bir yandan sendikal birliğin sağlanması, bir yandan da işçi sınıfı içinde etkin olan sosyalist, sosyal demokrat partilerle anti - tekel hedeflerde birliğin sağlanması için savaşım, bu partilerin en önemli savaşım konuları içinde yer alıyor. Komünist partileri sosyal demokrat partilerin sınıf uzlaşmacılığından vazgeçerek, kendileriyle ortak amaçlar için güç ve eylem birliğine girmeleri için her şeyi yapıyorlar.

Öte yandan tekellerden zarar gören orta ve küçük köylülerle, şehir küçük burjuvazisiyle, aydınlarla, gençlik ve kadın hareketiyle dindar kesimlerle bağlarını güçlendirmek, bu partilerin stratejilerinin temel bir görevi oluyor.

Bu bölümü 1969 Moskova Toplantısının formülasyonu ile bitirmek istiyoruz.

«Anti - emperyalist ve anti - tekel birleşik eylem sürecinde, bütün demokratik akımların, tekellerin ülke ekonomisinde oynadıkları rolü kesinlikle sınırlayabilecek, büyük sermaye iktidarına son verebilecek, köklü ekonomik ve politik dönüşümleri gerçekleştirerek sosyalizm savaşımının sürdürülmesi için en uygun koşulları sağlayabilecek bir politik ittifak içinde bir araya getirilmeleri için uygun koşullar yaratılmıştır. Bu demokratik ittifakta, ana güç işçi sınıfıdır. Bu hedefler, en başta işçi sınıfı ile geniş halk kesimlerinin çeşitli biçimlerdeki yığınsal eylemleriyle gerçekleştirile-

bilir. Komünistler parlamenter faaliyetin tüm olanaklarını kullanırken, demokrasi ve sosyalizm savaşımında belirleyici etkenin, bütün emekçi halkın ve işçi sınıfının yığın hareketi olduğunu vurgularlar.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER PARTİLERİNDE PROGRAM

Gelişmekte olan ülkelerin işçi sınıfı partileri savaşımalarını çok çeşitli ve farklı koşullarda sürdürüyorlar. Bilindiği gibi genel olarak, «gelişmekte olan» ya da «Üçüncü Dünya» ülkeleri olarak adlandırılan Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkeleri, gerek tarihsel gelişmeleri, gerekse günümüzdeki sosyo - ekonomik durumları açısından büyük farklılıklar gösteren ülkelerdir. Bu ülkeler arasında, Brezilya gibi kapitalizmin orta derecede gelişmiş olduğu ülkeler kadar, Cezayir gibi kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçme aşamasında olan ülkeler ya da Güney Afrika Cumhuriyeti gibi hâlâ ırkçılığın egemen olduğu ülkeler de bulunmaktadır.

Ne var ki, bütün bu ülkeler ortak özelliklere de sahipler. Bütün bu ülkeler halkları ulusal kurtuluş devrimini sonuna ulaştırmak, siyasal bağımsızlığı pekiştirme ve ekonomik bağımsızlığı sağlama görevi ile karşı karşıya. Emperyalizm bütün bu ülkeleri sömürü ve tehdidi altında tutuyor. Öte yandan bütün bu ülkelerde kapitalizm öncesi üretim ilişkilerinin kalıntıları az ya da çok önemli ölçüde varlıklarını sürdürüyor.

Gelişmekte olan ülkeler halklarının ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımında karşılarındaki baş düşman emperyalizm ve yerli geriliktir. Bu ülkelerin bu ortak özelliklerini belirttikten sonra, işçi sınıfı partilerinin program görevlerini ele alabilmek için, bu ülkeleri üç ayrı grupta toplamamız yanlış olmaz. Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerini üç ayrı gruba şu şekilde ayırabiliriz: kapitalist olmayan yoldan gelişmekte olan ülkeler, kapitalizmin az düzeyde gelişmiş olduğu kapitalist yoldaki ülkeler ve kapitalizmin orta düzeyde gelişmiş olduğu ülkeler. Irak, Cezayir, gibi ülkeleri ilk gruba, Bangladeş, Nijerya gibi ülkeleri ikinci ve Brezilya, Arjantin gibi birçok Latin Amerika ülkesini son gruba sokabiliriz. Şimdi işçi sınıfı partilerinin bu ülkelerdeki görevlerini ele alabiliriz.

Kapitalist olmayan yoldan gelişme durumundaki ülkelerde (ki bunların çok azında işçi sınıfı partisi vardır) işçi sınıfı partileri, kapitalizmi her toplum tarafından mutlaka yaşanması gereken bir aşama olarak görmemektedirler. Sosyalist ülkeler topluluğunun varlığı geri ülkelere kapitalist gelişme aşamasını atlama ve sosyalizm yoluna koyulma olanağını sağlamaktadır.

Kapitalist olmayan gelişme yolu, ancak kapitalizm öncesi toplum biçimlenmelerinin artıklarının egemen olduğu ülkeler için sos-

yalızme geçiş yolu olarak görülmektedir. İçeriği sosyalist perspektifin gözden uzak tutulmadan genel demokratik ve anti - emperyalist dönüşümlerin gerçekleştirilmesinden oluşur. Çağımız koşullarında sosyalizme geçişin (genel geçerli olmayan) bir biçimi olarak ortaya çıkmakta ve henüz sosyalist sayılamıyacak derinlemesine sosyal dönüşümlerin yapılmasını gerektirmektedir, öyle ki bu girişimler burjuvazinin bu ülkelerde politik ve ekonomik bakımdan egemen sınıf haline gelmesini önlemektedir.

Kapitalist olmayan yolun sosyal temelini işçi sınıfının köylülükle, şehir küçük burjuvazisiyle ve demokrat aydınlarla olan bağlılığı oluşturur. Bu yolun öncülüğünü proleter olmayan ya da yarı proleter kesimlerden gelen ve köylülüğün, küçük burjuvazinin, radikal aydınların ve proleter güçlerin çıkarlarını temsil eden devrimci - demokrat güçler yapar. Devrimci demokratlar sosyalist ülkelerin varlığı ve desteği koşullarında sosyalist yönlü bir gelişmeyi başlatabilirler. Ancak bu, sosyalist devrimde işçi sınıfının öncü rolünün bunlar tarafından doldurulduğu anlamına hiçbir zaman gelmez. Devrimci - demokrat güçler bu yolda ancak bütün toplumsal ilerleme güçlerini örgütleme, devleti halk kitleleriyle birleştirme ve emekçilerin siyasal sistemdeki etkinliklerini artırmada yol aldıkları ölçüde ilerleyebilirler. Tersi durumda burjuvazinin iktidarı ele alması kaçınılmazdır.

Kapitalist olmayan yolun önkoşulu ve temel aracı ulusal demokratik devlettir. Ekonomik alanda ise devlet sektörünün ağır basmasıdır.

Bu ülkelerin (bu yolda ilerleyen ya da bu yolun önlerinde seçenek olarak durduğu ülkeler) birçoğunda işçi sınıfı yok denecek kadar azdır, bir bölümünde ise daha yeni oluşma aşamasında olan çok genç bir sınıftır. Bu ülkelerin çok azı işçi sınıfı partisine sahiptir. İşçi sınıfı partileri bu gibi ülkelerde, devrimci demokrat güçlerin iktidarına ortak olarak, demokratik, anti - emperyalist ve anti - feodal ve gerektiğinde anti - kapitalist önlemler alınmasına ve sosyalizmi yakınlaştıran dönüşümlerin gerçekleştirilmesini sağlamaya çalışıyorlar. Ülkelerinin sosyalist ülkelerle sıkı bağlar ve yakın ilişkiler kurması, bunların pekiştirilmesi, bu partilerin programlarının başlıca maddeleri arasında yer alıyor.

Bilindiği gibi, kapitalist olmayan yol çetin sınıf savaşmaları ile doludur. İşçi sınıfının bu ülkelerde zayıf olması ve emperyalizmin çeşitli tertipleri bu ülkeleri güç durumda bırakıyor, kapitalist olmayan yoldan geçici ayrılmalar ve gerilemeler olabiliyor. Bu ülkelerdeki partiler, anti - emperyalist savaşımı yürütmede bütün ilerici ve demokrat güçlerin birliğini savunuyor.

Kapitalizmin az da olsa belli ölçülerde gelişmiş olduğu, burjuvazinin iktidarda etkinliğini duyurduğu ülkelerde ise işçi sınıfı par-

tileri emperyalizme ve yerli gericiliğe karşı birlik cephesinin kurulmasını savunuyorlar. Bu ülkeler, ulusal bağımsızlığı tam anlamıyla sağlamak ve kapitalizm öncesi kalıntıları temizlemek için ulusal demokratik devrimi tamamlama savaşımını veriyorlar. Böylesi bir devrimin önkoşulu olarak, Ulusal Demokratik Cephe'nin gerçekleşmesi için savaşım görev oluyor. Bu cephe bütün halk sınıf ve tabakalarını ve bu arada ulusal burjuvazinin ekonomik bağımsızlık isteyen ve anti - emperyalist tavırlar alan kesimlerini de kapsıyor.

Ulusal demokratik cephelerin amacı emperyalizme ve gericiliğe karşı demokrasi için savaşım vererek bu ülkelerin kapitalist yolu terk etmesinin, toplumsal ilerleme yoluna girmesinin sağlanmasıdır. Birçok ülkede bu savaşım anti - kapitalist nitelikler de kazanıyor.

Bu ülkelerdeki işçi sınıfı partileri, bu cephelerin oluşmasını sağlamak, bunun için ulusal parti ve güçlerle, işçi sınıfının bağlaşıklarıyla gereken ilişkileri kurmak için çalışıyorlar. İşçi sınıfının köylülükle olan bağlaşıklığı etkili bir birleşik cephenin önkoşulu oluyor.

Bu ülkelerdeki sosyo - ekonomik koşulların çeşitliliği cephelerin de çok çeşitli biçimlerde oluşmasına yol açıyor. Bazı ülkelerde cephe, ilerici siyasal partilerin ve örgütlerin bir bloku ya da koalisyonu biçiminde kurulurken, bazı ülkelerde birlik eylem birliği, eylemlerin irtibatlandırılması şeklinde oluşuyor. Başka bazı ülkelerde ise birleşik cephe, emperyalizme karşı güçlerin, ki bunlar kendi aralarında çelişkilere de sahip olabiliyorlar, örgütsel olarak biçimlenmemiş geniş bir hareketi olarak ortaya çıkıyor. Önemli olan, her durumda etkili bir cephenin, ancak geniş halk yığınlarının tabandaki eylem birliği sağlanırsa kurulabileceğinin tüm partiler tarafından saptanmasıdır.

İşçi sınıfı partileri ulusal demokratik cephelerin, egemenliği ve politik bağımsızlığı güvence altına alması ve köklü sosyo - ekonomik değişikliklerin yapılması yolunda başarılı olması için savaşım veriyorlar. Böylece ulusal kurtuluş savaşımı hareketinin öncü savaşçıları olarak ortaya çıkıyorlar.

Kapitalizmin orta düzeyde gelişmiş olduğu ülkelerde işçi sınıfı partilerinin görevleri daha geniş kapsamlı oluyor. Bu ülkeler kapitalist gelişme yolunda uzunca bir süre geçirmiştir. Sermaye birikimi ilerlemiştir. Kendi sınıf örgütlerine sahip sayıca yoğun bir işçi sınıfı vardır. Kırsal alanlarda da kapitalist ilişkiler büyük ölçüde yayılmıştır. Ama kapitalizm öncesi kalıntılar varlığını sürdürmektedir. Bu ülkelerde, bir yandan emperyalist sermaye ile, bir yandan da büyük toprak sahipleri ile bağlaşılan yerli bir tekelci sermaye oluşmuştur. Bu ülkeler de emperyalizme bağımlı durumdadır. Bu ülkelerde işçi sınıfı önemli bir güce sahiptir, öncülük rolü-

nü yerine getirecek olanaklara kavuşmuştur. Bu ülkelerin hemen hepsinde işçi sınıfı partisi vardır.

İşçi sınıfı partileri bu durumda, Ulusal Demokratik Cephenin aynı zamanda anti - tekel bir nitelik taşımasını savunuyorlar. Ulusal bağımsızlık için verilen savaşım, kapitalist sömürüye ve büyük toprak sahipliğine karşı yürütülen keskin bir sınıf savaşımı ile iç-içe geçiyor. Bu ülkelerde üç ayrı çelişki gündemde bulunuyor: Geniş halk yığınları ile emperyalizm arasındaki çelişki, emek - sermaye çelişkisi ve kapitalizm öncesi kalıntılarla kapitalist sanayideki üretici güçlerin gelişmesi arasındaki çelişki. Bu yüzden işçi sınıfının savaşımı, anti - emperyalist, anti - tekel ve anti - feodal nitelikleri aynı anda bir arada barındırıyor. Aynı koşullar, işçi sınıfının öncülüğünde geniş bir ulusal demokratik cephenin oluşmasını olanaklı kılıyor.

İşçi sınıfı partileri bu ülkelerde de günümüzdeki aşamada, çıkarları emperyalizmle, tekellerin egemenliğiyle ve büyük toprak sahipliği ile çelişen bütün kesimleri tek bir ulusal demokratik cephe de birleştirme savaşımı veriyorlar.

**

Uluslararası komünist hareketin aynı nihai amaçta birleşmiş ayrı ayrı bileşenlerinin farklı koşullarda yürüttükleri savaşımın hangi yakın amaçlara yönelik olduğunu olanaklarımız ölçüsünde ele almaya çalıştık. Farklı ülkelerin, sosyo - ekonomik ve tarihsel gelişim açısından büyük farklılıklar gösterdiklerini gözden uzak tutmadan, sosyalist ülkelerin, kapitalist ülkelerin ve gelişmekte olan ülkelerin işçi sınıfı partilerinin programatik hedeflerinin en genel konularını göstermeye çalıştık. Yazımıza, «Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin» belgisinin 1969 Moskova Danışma Toplantısı tarafından çağın koşullarına uygun olarak geliştirilmiş biçimiyle son vermek istiyoruz. Söz konusu belge, uluslararası komünist hareketin tüm bileşenlerinin ortak savaşımını çok özlü bir biçimde ifade etmektedir :

«Sosyalist ülkeler halkları, kapitalist ülkelerdeki işçiler, demokratik güçler, yeni kurtulmuş ve ezilen halklar; barış, ulusal kurtuluş, toplumsal ilerleme, demokrasi ve sosyalizm için, emperyalizme karşı ortak savaşımında birleşin!»

Kitlelerin Eğiticisi, Bolşevik Savaşeri: M. KALININ

Selâmi ÖZER

Bolşevik Partisi'nin önde gelen yöneticilerinden, Leninci proleter savaşımın yarım yüzyıllık savaşeri Mihail Kalinin'in çeşitli makale ve söylevlerinden derlenmiş bir kitabı geçenlerde bir yayınevi tarafından Türkçemize çevrilerek yayınlandı. *

Bildiğimiz kadarıyla bu eser Kalinin'in ülkemizde yayınlanan ilk kitabıdır. Kalinin'den yapılan bu seçmelerin Türkçemize kazandırılmış olması ülkemizdeki devrimci savaşım açısından önemlidir. Kalinin, uzun yıllar içinde edindiği sayısız deneyimini dile getirdiği yazılarında, özellikle propaganda ve ajitasyon konusunda öğretici ve ufuk açıcı olmaktadır.

Kalinin en baştan beri Lenin'le birlikte proletaryanın sınıf savaşımını omuzlamış, görevden ayrıldığı 1946 yılına kadar Marksizm - Leninizm'in bayrağını bir an için elden bırakmamıştır. Böylesi büyük bir bolşeviğin eserleri her zaman için yol göstericidir, derinlemesine incelenmeli, etüd edilmelidir. Özellikle eğitim, propaganda ve ajitasyon çalışmaları yürüten sosyalistler için, Kalinin'in yazıları güç artırıcı ve moral verici bir başucu eseridir.

Kalinin daha 1896'da Lenin'in Petersburg'da kurduğu ilk devrimci örgütün, «İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Savaşım Birliği»nin üyesi olmuş, çalışmalarına katılmıştır. Kalinin, Leninci yola daha en başta girmiş ve bu yoldan hiç ayrılmamıştır. Üstelik Kalinin doğrudan Rus proletaryasının göbeğinden, devrim tarihine adını büyük savaşımmlarla yazdırmış Petersburg'un ünlü Putilof fabrikalarından gelmiş, işçi sınıfının örgütüne katılmıştır. Lenin'in yol göstericiliğinde Putilof fabrikası işçisi Mihail İvanoviç Kalinin, Bolşevik partisinin bükülmez devrimcilerinden biri olmuştur.

Kalinin daha sonra partinin profesyonel devrimci kadroları arasında yer aldı, Rus Çarlığı'nın baskısı altında illegal parti savaşımını yürüten önde gelen militanlardan biri oldu. Her zaman proletaryanın davasına sadık, ilkelere bağlı ve disiplinli oldu.

1905 devriminin yenilgisinden sonra sürgünden, cezaevinden sıyrılıp geldi, Petersburg parti çalışmalarını sürdürdü. 1912 Prag konferansında RSDİP Merkez Komitesi'ne yedek üye oldu. Daha sonra politbüroya girdi.

(*) (M. İ. Kalinin; Devrimci Eğitim, Devrimci Ahlak; Ser Yayınları; Ankara; Aralık 1976).

Kalinin, 1917 Ekim Devrimi'nde yine en önde savaşılanların içindeydi. 1918'de onu, emperyalist müdahaleye karşı yürütülen savaşılan cephelerinde, parti tarafından savaşılanları eğitmek amacıyla yollanan «Ekim Devrimi» adlı ajitasyon - propaganda treninin başında görüyoruz. Kalinin yılmak bilmeden çalışıyor, Sovyet İktidarı'nın niçin her ne pahasına olursa olsun korunması gerektiğini anlatıyordu.

Kalinin 1919'da Tüm Rusya Merkez Yürütme Komitesi Başkanlığına getirildi. Sverdlov'un ölümüyle boşalan bu yere, uzun yılların devrimci proteler savaşılan deneylerini, köy hayatının gerçekleri ile birleştirmesini bilen Kalinin uygun görülmüştü.

Kalinin, 1 Mayıs 1920'de Mihelson fabrikalarında üretimi artırmak için bütün Rusya çapında örgütlenen subbotniklerin (komünist cumartesiler) yolulma bilmez yürütücülüğünü yapıyordu.

1922'de SSCB kurulduğunda Kalinin yine Merkez Yürütme Komitesi'nin başına getiriliyordu. Kalinin bu yıllarda troçkistlere ve öteki bozgunculara karşı verilen savaşılanın ardıcıl bir sürdürücüsüydü.

2. Dünya Savaşı'nda faşist Alman ordularına karşı savaşılan, Kalinin, cepheleri ve cephe gerilerini sık sık dolaşıyor, o sarsılmaz inancıyla herkese güç veriyordu.

Kalinin Mart 1946'da sağlık nedenlerinden 27 yıldır büyük başarıyla sürdürdüğü Yüksek Sovyet Prezidyum Başkanlığı görevinden affını istedi ve görevden ayrıldı.

Yarım yüzyıl işçi sınıfının çıkarları için marksçı - leninci bir savaşılanı şaşmadan yürüten Kalinin, bütün Sovyet halkının sevgi ve saygısını kazanmış seçkin bir bolşevik liderdi. Sovyet halkı onu hep büyük bir öğretmen, alçakgönüllü bir halk kahramanı olarak bildi.

Kitabı okunduğunda, onun bu üstün kişiliğini, teorik bilgilerinin genişliğini ve pratik parti çalışmasındaki, kitle çalışmasındaki yaratıcı gücünü hemen görmek mümkün oluyor. Örneğin Nisan 1942'de işçilere verdiği bir söylevde (sayfa 101 - 116), parti yöneticisinin, parti propagandacısının, ajitatörünün sahip olması gereken nitelikleri ve bunların kitle çalışmasında dikkat etmeleri gereken konuları son derece açık bir şekilde dile getiriyor. Her satırda o uzun yılların süzme deneyimi, düşünsel olgunluğu ve savaşılan azmi görüüyor.

Şöyle diyor Kalinin; «Parti propaganda ve ajitasyonunun görevleri nelerdir? Kitlelerin her adımda komünist partisinin tek bir özel çıkarının olmadığını, onun proletaryanın, tüm halkın çıkarlarını koruduğunu duymalarından ibarettir.» (s. 108).

Eylül 1942'de bir komsomol toplantısında verdiği söylevde, propaganda ve ajitasyonun özünü ve üslubunu ele alıyor (s. 117 -

132). Ajitasyon ve propagandada boş lafa, yalana, şişirmeye yer olmadığını çarpıcı örneklerle açıklıyor. Propagandanın mutlaka yöneldiği kişi ve çevrenin ruhsal durumuna ve bilgi düzeyine uygun olması gerektiğini belirtiyor.

Kalinin başka bir söylevinde (s. 221 - 233), partili propaganda ve ajitasyon çalışmasının ilkelerini ele alıyor. Şöyle diyor :

«Parti işini diğer tüm çalışmalardan ayıran özellikler nedir? Onun yalnızca ajitasyon, propaganda ve kelimenin dar anlamıyla komünist eğitim ile ilgilendiğine ilişkin fark anlayışı bana kalırsa çok sınırlıdır. Parti çalışması, onun her işe, hatta en karmaşık teknik ve mekanik işe bile parti anlayışı ruhunu, parti anlayışını sokmasından ibarettir.» (s. 225).

Kalinin'in, Lenin'in bu kavga arkadaşının, önde gelen parti ve devlet adamının yazılarını incelemelerini okuyucularımıza önermeyi görev biliriz.

TEMEL DAĞITIM

ÜRÜN DERGİSİ TÜRKİYE DAĞITIMI

ÜRÜN, TEMEL, SORUN, ÖNCÜ, KIZILIRMAK YAYINLARININ TÜRKİYE DAĞITIMI

- Merkez : Divanyolu, Klodfarer Cad. 38/2
Cağaloğlu - İSTANBUL
- Ankara ve yöresi : Necatibey Cad. Bilecik Pasajı,
27/29 Yenışehir - ANKARA
P.K : 309 Bakanlıklar - ANKARA
- Diyarbakır ve yöresi : Ali Emiri Cad. 2. Sokak, No: 8
DİYARBAKIR
- İzmir ve yöresi : 3. Beyler, 850. Sokak, No: 31/201
Kemeraltı - İZMİR

Yine Ulusal Sorun Üzerine

Hasan UTKU

Ulusal soruna ilişkin tartışmalar son zamanlarda yoğunlaştı. Çeşitli siyasal gruplar ulusal sorunla ilgili görüşlerini ortaya koyuyorlar. Ulusal sorunun, ülkemiz devrimci savaşımında özel bir önem ve ağırlığı olduğu açıktır. Bu bakımdan, ulusal sorun ve ülkemiz somutunda Kürt sorunu üzerindeki tüm örtülerin kaldırılması, burjuvazinin dayattığı «tabu»ların yıkılması, daha da önemlisi ulusal sorunun dar aydın kadroların tartıştığı bir sorun olmaktan çıkarılıp, geniş emekçi yığınlara maledilmesi savaşımı günceldir.

Konuya girmeden önce açıklığa kavuşturulması gereken bir kaç nokta var: Birincisi, **Ürün** dergisinin yeri ve işlevi ile ilgili. **Ürün** dergisi Türkiye devrimci hareketi içinde safını ve tarafını açıkça seçmiş bir yayın organıdır. Ancak, Türkiye İşçi Sınıfı Partisi'nin resmi yayın organı değildir. İkincisi, Türkiye İşçi Sınıfı Partisi'nin ulusal sorun konusundaki tutumu, programında, yayın organlarında ve çeşitli parti belgelerinde konulmuştur. Hem de **Ürün** dergisi daha yayın hayatına başlamadan çok önce. Bazıları, bunu daha yeni farkediyorlarsa, eksikliği herhalde kendilerinde aramalıdır.

Bir de «Ulusal Azınlıklar Sorunu» terimine takılanlar var. Bunun Türkiye'de ulusal sorunu sulandırmak, yapay bir azınlıklar sorunu içinde Kürt sorununu eritmek olduğunu söylüyorlar. Bu kaygılar yersizdir. «Ulusal Azınlıklar» deyimini, dünya komünist hareketinin Lenin'den beri kullandığı bir formülasyondur. Komünistlerin, ulusal sorunun merkezi olan ulus ya da uluslarla birlikte, sözkonusu ülkedeki tüm ulusal azınlıkların sorunlarına kayıtsız kalmadıklarını anlatan geniş bir anlamı vardır. Çeşitli ulus ve ulusal azınlıkların bulunduğu Türkiye'de de bu formülü kullanmak doğrudur. Böylesi bir yaklaşım, Türkiye'de ulusal sorunun merkezinde Kürt sorunu olduğunu reddetmek anlamına gelmez. Gerçekten de ülkemizde ulusal sorun esas olarak Kürt ulusal sorunudur.

Bu yazının amacı, ulusal sorun konusundaki görüşlerimizi daha da açmak, önerimizi ciddi bulmayanların, gerçekten ciddiye alınmayacak «özür»lerine rağmen, devrimciler arasındaki sağlıklı diyalogun gerçekleşmesinde üzerimize düşeni bir kez daha yapmaktır.

2. MC'nin kurulduğu, Ulusal Demokratik Cephe'nin oluşması yolunda önemli adımların atıldığı bu günlerde, devrimci savaşımın gerekleri, Kürt olsun, Türk olsun bütün ilerici, demokratik güçleri, grupları, sosyalistleri, komünistleri savaşta birliğe zorluyor. Bunun da ilk koşulu diyalog kurmak. Konuşmak. Diyalogu salt dergilerde ideolojik tartışma olarak (elbet bu da gereklidir) almamak gerek. Sınıf savaşlarının içinde, yığınsal çıkışlarda, eylemlerde kuruluyor diyaloglar. Daha da kurulacak, daha da pekişecek. Devrimcilerin görevi bunu hızlandırmaktır.

I

Ulusal sorun bütünlüğü olan, kendine yeten, bağımsız olarak çözülecek bir sorun değildir. Genel devrim sorununa bağlıdır, tüm ülkenin demokratikleşmesi, her türlü baskı ve sömürünün kalkması savaşımının bir parçasıdır. Ulusal sorunu, ülkenin sosyo - ekonomik yapısı, gündemdeki devrimci adımın karakteri ve genel olarak sınıf savaşımı süreci içinde ele almak zorunludur.

Ülkemizde de, Kürt sorununun çözümü Türkiye devrimci sürecinden koparılamaz. İleri demokratik bir düzenin kurulması, bunun sosyalizme açılmasıyla birlikte ulusal baskı ve ayrıcalık son bulacaktır. Ulusal sorun Türkiye işçi sınıfı hareketinin programının bir parçası olarak çözülecektir. Bu ifadeden, sosyalizm kurulana dek, ulusal hareket olmayacak, devrimcilerin de bu konuda yapacakları bir şey yok anlamını kimse çıkarmasın! Tam tersine, bir yerde yığınları kapsayan ulusal bir hareket varsa, bundaki ilerici şeyi, anti - emperyalist yönü desteklemek devrimci bir görevdir. Yanlış olan bu değildir. Yanlış olan, Lenin'in deyimiyle ulusal sorunu «boynuna muska yapmaktır. Ve bu, dünyanın her yerinde burjuvazinin başvurduğu bir yöntemdir. Burjuvazi, ulusal baskı ve ayrıcalıklı savaşımında sınıf mücadelesi gerçeğini gizlemeye, kendisiyle işçi sınıfı arasında «ortak olanı» ortaya koyup «ulusal» hedefler göstermeye çalışır. Burjuvazinin ana politikası budur. Onun için herşeyden önce «ulusal sorun»!

Ulusal sorunun çözümünde temel Leninci ilke, Ulusların Kendi Yazgılarını Özgürce Çizme hakkıdır. Bu hak, ulusun kendisinin kendi geleceği ile ilgili konularda özgürce karar verebilmesi, başkalarının zor kullanarak ulusun yaşamına karışmaması, kimsenin ulusun başlıca kurumlarını yıkamaması, geleneklerini darbeleyememesi, ana dilinin konuşulmasına engel olamaması demektir. Bu hak, ulusun istediği biçimde örgütlenmesini de içerir.

Bu Leninci ilkeyi savunmak, propagandasını yapmak devrimcilerin görevidir. Özellikle egemen ulus devrimcilerinin bu konuda

büyük sorumlulukları vardır. Ülkemizde egemen Türk burjuvazisinden gelen, kemalist, sosyal demokrat, hattâ bazan «sosyalist» çevreleri de etkisine alan milliyetçi şoven eğilimler oldukça güçlüdür. Yeryüzünde Kürt olmadığı, ya da Kürtlerin aşlında Türk olduğu gibi bilim dışı savlar yaygındır. Bunları kırmak, geniş emekçi yığınlarına gerçekleri anlatmak, Ulusların Kendi Yazgılarını Özgürce Çizme hakkının propagandasını yapmak, devrimci kadroları sınıf kardeşliği ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri ışığında eğitmek, tüm sosyalistlerin savsaklanmaz görevleridir.

Ulusların Kendi Yazgılarını Özgürce Çizme hakkı için savaşan işçi sınıfının amacı ulusal baskıyı ve ezgiyi yoketmektir. Böylece ulusların savaşını ortadan kaldırmak, en aza indirmeye çalışmaktır. «Bilinçli proletaryanın siyasasını, burjuvazinin ulusal savaşını derinleştirmek ve genişletmek, ulusal hareketi izlemek ve güçlendirmek isteyen siyasasından özünde ayıran şey de, işte budur.» (Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, s. 22 - 23)

Öte yandan, Ulusların Kendi Yazgılarını Özgürce Çizme hakkının somutlaşmasında; bu hakkın şu ya da bu biçimde kullanılmasında temel tercihler sınıfsaldır. Her somut durumda bu hakka burjuvazi de, proletarya da kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda anlam verirler. Proletarya bağımsız sınıf siyaseti içinde o somut durumdaki tutumunu belirler. Bu tutum, somut koşullara göre ayrılmayı savunmak olabileceği gibi, birlikte kalmayı önermek de olabilir. Lenin şöyle diyor :

«Ulusal iradenin özgürce ifadesine şiddetle veya herhangi bir haksızlıkla dışarıdan etki yapma yolundaki her girişime karşı, Sosyal - demokrasi mücadele edecektir. Ancak, halkların kendi geleceklerini saptama özgürlüğü için mücadelenin kayıtsız tanınması, bizi kesinlikle bu konuda kalmayacağımız herhangi bir talebi desteklemeye zorlamaz. Sosyal Demokrasi proletaryanın partisi olduğuna göre, kendisini ilk ve fiili olarak halkların ve ulusların değil, fakat her ulusun proletaryasının özgürce kaderini saptaması için çalışmak göreviyle yükümlenmiştir.» (Lenin, Programımızda Ulusal Sorun, Proletarya Enternasyonalizmi, Tan, s. 7 - 8)

Aynı yazıda Lenin şöyle devam ediyor :

«Ulusal iradenin özgürce ifadesi isteğini kesinlikle proletaryanın sınıf mücadelesinin çıkarlarına bağlamalıyız; ulusal sorunu ortaya koyuşta bir burjuva demokratla bizim aramızdaki fark kesinlikle bu koşulda yatar.» (Age, s. 10).

Bu iki alıntıdan iki önemli nokta çıkıyor :

1) Proletaryanın «ilk ve fiili» görevi, proletaryanın kendi kaderini özgürce saptaması için çalışmaktır,

2) Ulusların kendi yazgılarını özgürce çizme hakkı, **proletaryanın sınıf savaşımının çıkarlarına bağlıdır.**

Sorun gerçekten açıktır. Kimse, bugün Türkiye'deki tartışmada farkın ulusların kendi yazgısını çizme hakkını tanıyıp tanınamamasında olduğunu söylemesin. Fark burada değildir. Fark, kimilerince sınıfsal bakış açısının unutulmasındadır, bu bakış açısının şovenizmle gölgelenmesindedir!

Yukarıda, ulusal baskı ve ayrıcalığın son bulmasının ülkenin demokratikleşmesiyle olanaklı olduğunu söyledik. Gerçekten de çeşitli ulusların barış ve özgürlük içinde birlikte yaşayabilmeleri için, ya da eğer uygun görüyorlarsa ayrı devletler oluşturarak ayrılabilmesi için işçi sınıfının öncülük ettiği tam, ileri bir demokrasi gereklidir. Çünkü, ancak böylesi bir demokrasinin ilkeleri, ayrıcalıksız, bir ulusal azınlığa karşı en ufak haksızlığın yapılmadığı **hak eşitliği** ortamını sağlayabilir. İşte bunun için; ulusal sorunun proletarya devrimine bağlı olması salt teorik bir gereklilik değil, ulusal baskıyı sona erdirmenin biricik geçerli yoludur. İşte bunun için, ulusal sorunda işçi sınıfının öncülüğü **çözümleyici öneme sahiptir.**

Türkiye'de Kürt ulusal hareketine işçi sınıfı öncülük edebilir mi? Bu yalın soruyu yanıtlamamak devrimci sorumlulukla bağdaşmaz. Soruna Türkiye bütünü içinde baktığımızda, anti - emperyalist demokratik direnişin başını işçi sınıfının çektiği açıktır. Kapitalist gelişmenin son yıllarda vardığı düzey, 5 milyonluk proletaryanın varlığı ve bu nicel gücün her gün biraz daha nitel gelişmesi, orta katmanları, küçük burjuvaziyi kendi omurgası etrafında toplamaya başlaması bunu gösteriyor. Türkiye proletaryası, Kürt ulusal sorununa kendi programının bir parçası olarak çözüm getirecek tek toplumsal güçtür.

Öte yandan, Türkiye bütününden ayrı olarak gelişecek bir Kürt ulusal hareketinde sınıfların yeralımı farklıdır. Kapitalist ilişkilerin «Kürdistan»da göreceli olarak daha az gelişmiş olması, içleri hızla kapitalist öze dolsa da feodal kurum ve kalıntıların varlığı, proletaryanın sayısal sınırlılığı gibi olgular, «Kürdistan»da Türkiye bütününden ayrı gelişecek bir harekette burjuvazinin elini güçlendiren etkenlerdir. Bu yüzdendir ki, Kürt sorununun Türkiye bütününden ayrı çözümünde çıkarı olan proletarya değil, burjuvazidir. Sorunu Türkiye devrimci sürecinden ayrı düşünmek de burjuvazinin ayrılıkçı tezine katılmaktan başka bir şey değildir. Tehlikeli olan, bu anlayışın, etkilerini kimi «sosyalist» çevrelerde de göstermesidir :

«Eğer işçi sınıfı hareketi, özellikle hâkim ulusun işçi sınıfı hareketi, bu gelişkinlik düzeyine varmamış ve ulusal sorun karşısında zorunlu devrimci görevlerini benimseyip

yönetecek duruma gelmemişse, ezilen ulus sosyalistleri, ulusal görevlerini yapmayı belirsiz tarihlere erteleyecek değillerdir.» (Altını biz çizdik. C. Aladağ, Özgürlük Yolu, Sayı 19)

Bu satırları yazanın «sosyalist» mi, yoksa milliyetçi mi olduğunu kestirmek zor. Bir sosyalist, ülkesindeki «ezen ulus işçi sınıfı hareketinin devrimci görevlerini benimsemesini» dışarıdan seyirci gibi izleyemez. Kendisini o hareketin dışında sayıp, pasif bir bekleyle yetinemez. Eğer işçi sınıfı hareketi «gelişkenlik ve olgunluk düzeyine varmamışsa» bunu gerçekleştirmek için savaşmak o ülkedeki her sosyalistin görevi değil midir? Yoksa, bir zamanlar Polonya'lı sosyalistlerin, «... biz çarlığı, Polonya'yı ondan kopararak, yalnızca zayıflatabiliriz, onu devirmek Rus yoldaşlara aittir» dediği gibi, C. Aladağ'a göre de yukarıdaki görev yalnızca «ezen ulus» sosyalistlerinin midir? Kaldı ki, ulusal görevlerin ertelenmesini isteyen, böyle bir şey söyleyen de yok. Tersine, sözkonusu olan, ulusal görevlerin Türkiye işçi sınıfının devrim savaşıyla uyumlu kılınması.

Bay C. Aladağ'ın yukarıdaki sözleriyle Lenin'den aldığımız aşağıdaki alıntı arasındaki benzerlik gerçekten çarpıcı :

«Polonya'nın bu parçalanışına göz yumabilmek için, Polonya Sosyalist Partisi şovenizme kadar alçalmak ve örneğin Rus Sosyal Demokratları'nın bakış açısını aşağıdaki biçimde ortaya koymak zorunda kalmıştır: 'Biz (Polonyalılar) sosyal devrimi beklemeliyiz ve o zamana kadar ulusal boyunduruğa sabırla katlanmalıyız.' Bu, gerçeğin tamamıyla zıddıdır. PSP, her şeyi sanki ulusal sorun şu zıtlık tarafından kısırlaştırılmış olarak görüyor: 'Biz' (Polonyalılar ve 'onlar' (Almanlar, Ruslar) diyorlar. Sosyal demokratlara gelince, onlar şu zıtlığı ön plana koyuyorlar: 'Biz' proleterler ve 'onlar' burjuvazi.» (Lenin, Programımızda Ulusal Sorun, Age, s. 16-17)

Bay Aladağ'ın bakışı da tıpkı Polonyalı sosyalistlerinkine benziyor. Bir «Kürt» olarak değerlendiriyor Türkiye işçi sınıfı hareketini, «proleter» olarak değil!

Burjuvazinin ulusal sorundaki rolünü gözardı etmek, onun ayrılıkçı eylemine karşı savaşıma gerekli önemi vermeme sonucunu doğurur. Bunun için burjuva tezlerinin eleştirisini ciddiye almak gerekir. Özellikle «Kürdistan»daki tartışma ve gruplaşmaların burjuvazinin etkilerine açık, Kürt aydınları, küçük burjuvaları içinde kalması, henüz emekçi yığınlarını kucaklayacak bir düzeyde olmaması da hatırlanırsa, bu eleştirileri «vay sen hem ulusal sorunda burjuvazinin öncülüğünden, hem de işçi sınıfının başı çektiğin-

den söz ediyorsun» gibisinden büyük mantık çelişkileri (!) icade-derek geçiştirmenin yararsızlığı daha açık anlaşılır. Biz, Kürt burjuva - derebey kesiminin hareket içinde oynamak istediği rolü anlatmaya, buna karşı devrimcileri uyarmaya çalışıyoruz. Yarası olan gocunur. Bu eleştirilerden bu denli irkilenlerin kendi tutumlarını yeniden gözden geçirmeleri de iyi olur.

II

Şimdi, ayrılıkçı Kürt burjuvazisinin savlarına daha somut, daha yakından bakabiliriz.

Kürt burjuva - derebey ikilisinin savunduğu, çeşitli boyların da «devrimci» elbise giydirip «meşrulaştırdıkları» ayrılıkçı tezin temeli; Türkiye içindeki ayrıcalıklı durumun sömürge - sömürgeci ilişkileri ile açıklanmasıdır. Böyle olunca, yapılacak ilk iş, bu ilişkiye son vermek, yani sömürge ülkenin kurtuluş savaşını örgütlemektir. Dahası, ulusal sorunun salt Türkiye'yi ilgilendirmedini, birkaç ülkenin sınırlarını içine aldığı savunarak «dört cepheli» bir savaş programı çizmektir (!)

Kürtlerin yalnız Türkiye'de olmadıkları, Irak, İran ve Suriye'de yaşadıkları ve ulusal demokratik haklarından yoksun oldukları bir gerçektir. Irak Kürt hareketi bu gerçeğin canlı örneğidir.

Bu böyledir, ancak her devrimcinin teslim etmesi gereken başka doğrular da var : Birincisi, biz Türkiye'de yaşıyoruz ve Türkiye sınırları içinde savaş yürütmekle yükümlüüz. Irak'ta, Suriye'de ve İran'da bu devrimci görevi yürüten sınıf kardeşlerimiz, dâva arkadaşlarımız vardır. İkincisi, ulusal savaşı derinleştirmek ve genişletmek burjuvazinin politikasıdır. Böylelikle, Kürt işçi ve emekçilerinin kendi ülkelerindeki devrimci güçlerle birliğini önlemek amacıyla, onların dikkatini yalnız ulusal soruna çekmek isteyen ayrılıkçı Kürt burjuva - derebey kesimidir. Böylesi bir savaş, onların sınıf çıkarlarına uygundur. Çünkü, böylesi bir savaşta güçlerin yeralımı sınıflara göre değil, milliyetlere göre olacaktır. Bu kürt egemen sınıflarının, emekçi kitleleri kendi doğal sınıf bağlaşıklıklarından koparıp kendi peşlerine takması için en elverişli platformdur. Burjuva niteliği bir yana, böyle bir anlayış Kürt halkını yeni serüvenlere sürmekten başka işe yaramayacaktır. Çünkü sözkonusu dört ülkedeki sınıf savaşımının koşulları, bu koşulların üzerinde yükseldiği toplumsal ekonomik yapıları değişikdir. Oysa, ulusal soruna yaklaşırken Leninci yöntem, somut tarihsel ve özellikle ekonomik durumun doğru bir değerlendirmesini gerektirir. Ekonomik gelişme düzeyleri birbirinden farklı bu dört ülkenin hepsinde birden geçerli bir çözüm ya da program, herşeyden önce bundan ötürü olanaksızdır.

Koşulları değişik bu dört ülke ayrı ayrı Kürt sorununu nasıl çözeceklerdir? İşte yanıtı şimdiden verilemeyecek olan soru budur. Lenin şöyle diyor :

«Biz, belirli bir devletin alanı üzerinde mücadele ediyoruz ve bu belirli devletteki bütün ulusların işçilerini birleştiriyoruz; biz, şu ya da bu ulusal gelişme yolunu garantileme gücüne sahip değiliz; biz olanaklı bütün yollardan sınıfsal hedeflerimize doğru yürüyoruz.» (Lenin, **Ulusal Politika ve Proletarya Enternasyonalizmi**)

Bu gerçeği kavrayamayanlar, Irak'da Kürt hareketini emperyalizmin kucağına attılar. Irak'daki ulusal demokratik görevleri, Kürt sorununa indirgeyen ve bunun dışında başka şey düşünmeyen KDP, bugün karanlık ilişkiler içinde yeniden dirilmek istiyor.* Bugün ABD'de keyif çatan Barzani ve onun çömezleri Kürt burjuva - derebey kesiminin ayrılıkçı eylemini onaylamayan Irak Komünist Partisi ve tüm ilerici güçler tarafından en sert biçimde suçlanıyor.

Eğer KDP Irak'da yürütülen sınıf savaşımıyla, Irak'ın demokratikleşmesi ve sosyalizme yönelme savaşı ile uyum sağlayabilseydi, bugün orada durum çok başka olurdu. Oysa, onlar böylesi bir savaşımı görmedikleri gibi, her fırsatta bu savaşımından uzaklaşmaya, Kürt sorununu tek sorun haline getirmeye çalıştılar. Bugün varılan sonuç ortadadır.**

Bugün, burjuva - derebeyi kesiminin ayrılıkçı tezlerini benimseyen bir dergi şöyle diyor :

«Bütün bu değerleri elinden alınan ve ulusal - demokratik hakları gasbedilen Kürt ulusu baskı ve sömürü altında tutularak sömürgeleştirilmiştir.... Bu bakımdan ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı derken; Kürt halkının bağımsız örgütlenmesi ve bilinçlenmesi, Kendi kadro ve dinamiklerini ulusal - demokratik mücadelesi için seferber etmesini anlamak gerekir.» (Rızgari, Sayı 1)

* Bugün bildiğim kadarıyla, (KDP) Kürdistan Demokrat Partisi'nin devamı olduğunu söyleyen en az dört fraksiyon var.

1. Başımı Aziz Akravi, Haşım Akravi ve Übeydullah Barzani'nin çektiği «Erbil Kürt Cumhuriyeti» taraftarları. Bunlar yalnızca Irak'da çalışmakta olup, Irak ilericileriyle diyalog sürmektedirler.
2. Mahmud Osman grubu,
3. Celâl Talabani ve İbrahim Ahmed'in de aralarında olduğu KDP eski MK P. Büro üyeleri,
4. Başımı Mes'ud ve İdris Barzani'nin çektiği «Geçici Komite».

** Bu arada belirtmek gerekir ki, Irak'da olup bitenler Türkiye'de pek az bilinmektedir. Irak Kürt hareketi ile ilgili olarak Türkçeye çevrilen kaynaklar az, yetersiz ve sağlıksızdır. Bu yüzden birçok yanlış görüş ortaklıkta dolaşmaktadır. Örneğin, Irak Komünist Partisi'nin Kürt sorunu ile ilgili belgeleri dilimizde ya hiç yoktur, olanlar da birinci elden değildir. Bu durum Irak hareketinin iyi izlenememesinin nedenlerinden biridir.

Daha sonraki yayınlarda bu konu geliştiriliyor. «Sömürge» bir halkın tek sorununun, sömürgecilere karşı «ulusal» birliği sağlamak ve «sömürge» ilişkilerine son vermek olduğu sonucuna varılıyor. «Sömürgeci ülkelerin devrimcilerine düşen görev, eylemimize destek olmaktır, ancak böylelikle aramızda dayanışma kurulur» deniyor.

Biz, bu yüzden «Kürdistan»ın sömürge olduğu savının burjuvaziye ait olduğunu söylüyoruz. «Kürdistan»ın sömürge olduğunu savunanların tümü **Rızgari**'nin vardığı sonuçları paylaşmayabilirler. Nitekim paylaşmıyorlar da. Burada göstermek istediğimiz, sömürge tezinin somutta neye, hangi görüşe, **hangi sınıfın** görüşüne teorik temel olduğudur.

Sömürge gerçeği, 15. yüzyılda, yeni coğrafi keşiflerin yapılp, deniz yollarının açılmasıyla Avrupa'nın batı ülkelerinde ortaya çıktı. Ticaret burjuvazisinin meta ihracı için yeni alanlar aramasıyla gelişti ve gerçekleşti. Portekiz, İspanya, Hollanda, İngiltere, vb. gibi ülkeler başı çektiler. Asya'da, Afrika'da yeni sömür alanları elde ettiler. Emperyalist paylaşım döneminde sömürgeciliğin alanı genişledi. Sömürgeler, emperyalist tekellerin sermaye ihraç edip, hammadde ve ucuz işgücüne el koydukları alanlar haline geldiler. Bugün, sömürgeleri emperyalizm olgusunun dışında düşünmek olası değildir.

«Kürdistan», Türkiye, Irak, İran ve Suriye arasındaki ilişkilerin, sömürge - sömürgeci ilişkisi olduğunu iddia edenlerin hangi bilimsel verilere dayandıkları —bu konuda yazılıp çizilenlerin çokluğuna rağmen— açık değildir. Irak, Suriye ve İran; Arap, Fars ve Azeri halklarından oluşmaktadır. Bu halklarla, Kürt halkı binlerce yıldır bir arada yaşamaktadırlar. *

Irak ve Suriye siyasal bağımsızlıklarına daha yeni kavuşmuş ülkeler. Bunların bağımsız devletler haline gelişlerinin elli yıllık bir geçmişi bile yok. Türkiye'nin durumu da bunlardan pek farklı değil.

Sömürgeci olmak için emperyalist olmak gerekmez deniyor. Ve Portekiz ile Angola, Mozambik örnekleri veriliyor. Ama, Portekiz'in 15. yüzyılda ticaret alanında önde gelen ülkelerden olduğu ve sömürgeler edindiği unutuluyor. Oysa, sorunun yanıtı buradadır.

Sömürge savını güçlendirmek için, günümüzde, ulusal sorunla, sömürgeler sorununun birleştiği söyleniyor. Bu doğrudur. Em-

* Bu halklar arasında ortak birçok şey vardır. Örneğin, Nevroz bayramı hem İran'lılar, hem de Kürt'ler tarafından kutlanılmaktadır. Yanılmıyorsa, Ermenilerde de aynı efsane var. Sason dolaylarında geçer Ermeni Efsanesi.

peryalizm döneminde ulusal sorunun sömürgeler sorunu ile birleştiği bir gerçektir. Yalnız bundan; ezilen ulusların sömürge, ezen ulusların da sömürgeci durumuna geçtikleri anlamı çıkmaz. Bundan; emperyalizmin dünyayı paylaşımında girmediği tek karış toprağın kalmadığı, daha önce bağımsızlığına kavuşan birçok ülkenin tekrar emperyalizmin boyunduruğu altına girdiği günümüzde, ulusal demokratik haklar uğruna savaşımın, ya da sömürge ilişkilerinin yok edilmesi savaşımının emperyalizme yönelmedikçe başarı sağlayamayacakları sonucu çıkar. Ulusal sorun tek başına bir ülkenin iç sorunu olmaktan çıkıp, emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımın birleşmiştir. Ulusal demokratik haklar için savaşım, ülkenin bağımsızlık ve demokrasi savaşımıyla iççedir. Daha yalın bir anlatımla, Türkiye'de olsun, Irak, Suriye ve İran'da olsun. Kürt halkının demokratik haklarını kazanım savaşımı bu ülkelerdeki demokratikleşme, bağımsızlık ve sosyalizme yönelme savaşımıyla iççedir. Ona bağımlıdır.

«Kürdistan»ın sömürge olduğunu kendilerinin keşfettiğini sanan kimi küçük burjuva aydınları yanılıyorlar. O şeref, ne yazık ki (!) burjuva - derebey ikilisine aittir ve kendileri bu konuda geç kalmışlardır.

Yukarıda da değindik, ayrılıkçı burjuva ideologları, kendi eylemleri desteklenirse, «sömürgeci» devletin devrimci hareketiyle «dayanışma» kuracaklarını söylüyorlar. Ne kadar açık, değil mi? Bayların dayanışma koşulu (!) ayrılıkçı eylemin desteklenmesi. Koşullar ne olursa olsun «ulusal demokratik haklar için savaş»! Nerede? Dört cephede. Ve biz kendisine destek olursak, burjuvazi bizimle dayanışma kuracak!

Burjuvazi, kimi küçük burjuva baylar gibi, yolu uzatmıyor. Yalın koyuyor sorunu. Eylemimi destekle, seninle dayanışma kurayım. İşte ayrılıkçı burjuvazinin dediği budur!

III

Aynı devlet sınırları içindeki ayrı ulustan işçilerin örgütlenmesi konusunda devrimci ilke nedir? Bu soruya verilecek yanıt açıktır: Leninci ilke; tek ülke, tek sınıf, tek örgüt ilkesidir. Bu doğaldır, çünkü temel bölünme sınıfsaldır, ulusal değil.

Lenin, «işçilerin vatani yoktur» sözünün ne anlama geldiğini İnessa Armand'a yazdığı mektupta şöyle açıklıyor :

- a) Ekonomik durumu (ücretlilik) ulusal değil, uluslararasıdır,
- b) Sınıf düşmanı uluslararasıdır,
- c) Kurtuluşun koşulları da uluslararasıdır,
- d) Emekçilerin uluslararası birliği ulusal birlikten daha önemlidir.» (Lenin, Proletarya Enternasyonalizmi, s. 92)

İşçilerin birliği, ulusal birlikten daha önemli olduğu içindir ki, ezilen ulus proletaryasının önündeki adım ulusal kurtuluş hareketi bile olsa, ezen ulus proletaryası ile birliği gündemden düşmez, ya da önemi azalmaz. Aynı ülkede olsun ya da olmasın «tüm ulusların proletaryasının en sıkı biçimde birliğinin sağlanmasını her zaman ve mutlak olarak hedef almalıyız.» (Lenin, **Programımızda Ulusal Sorun**, age, s. 7)

Çok uluslu bir devlette ise, işçi sınıfının birliğinin özü tek ve merkezî bir proletarya örgütünde birleşmektir. Böylesi bir durumda, ne olduğu henüz açıklanmayan «koşullar» ileri sürerek, bu koşulları oluşturmak için sözde «dayanışmayı ve ittifakı» savundugunu söyleyerek kimse devrimci görevlerini yerine getirdiği savını öne süremez. Doğru olan, «devrimci hareketin çıkarına olan, en istenir olan» (**Özgürlük Yolu**, Sayı 19) işçilerin örgütsel birliği ise, ezen ulusun da ezilen ulusun da proleterlerine, sosyalistlerine düşen görev tektir: Önce ilkesel olarak tek örgütte birleşmeyi **koşulsuz** savunmak, ikincisi, bu birleşmeyi güçleştiren engelleri ortadan kaldırmak için çalışmak. Bu engeller ne denli zorlu olursa olsun devrimcilerin ilkesel konumları değişmez.

Oysa bay Aladağ ve onun düşüncesindekiler, böyle yapmıyorlar. Bay Aladağ, tek örgütte birleşmenin «en istenir» şey olduğunu söyledikten sonra, «birlik her zaman tek örgüt demek değildir» diye başlayıp, «Kürdistan'da ...işçi sınıfının devrimci politik hareketinin boyverdiğini» (**Özgürlük Yolu**, Sayı 26) «Kürt emekçilerinin sosyalizm yönündeki mücadelesine emekçi Kürt halkının bağrından çıkan bu sosyalist hareketin öncülük etmeye aday» olduğunu söyleyerek * baklayı ağzından çıkarıyor. Böylece, «ulusal görevleri yapmayı belirsiz tarihlere» ertelediğini ispatlıyor. Böylece, hem devrimciliği, hem de milliyetçiliği elden bırakmamış oluyor. Hakkını yemeyelim, böyle davranmakta, Bay Aladağ'ın başka «haklı» sebepleri de var :

«Sosyalist hareketin henüz önemli bir dağınıklık içinde bulunduğu, bu nedenle hareket serbestisinin birçok alanda sosyal demokratlara terk edildiği Türkiye'de ise yalnız değişik uluslardan işçilerin birliği sorunu değil, genel olarak sosyalist birlik sorunu da henüz önemli sorunlarla karşı karşıyadır.» (**Özgürlük Yolu**, Sayı 26)

Bu sözler kendi başına ele alındığında, tartışılabilir. Ne var ki, aynı sözler «ayrı örgütlenme»nin gerekçelerinden biriymiş gi-

* Kürt emekçilerinin savaşımına saygımız, devrimci bir sınıf hareketi yaratacaklarına da inancımız var. Bay Aladağ'ın sözlerinde karşı çıktığımız nokta, Kürt devrimci hareketinin bu yanı değil. Neden Kürt halkının sosyalizm yönündeki savaşımına, sadece Kürt halkının bağrından çıkan sosyalistler öncülük ediyor? Nerede «birlikte örgütlenip» savaşma ilkesi? Anlaşamadığımız nokta bu.

bi sunulunca iş değişiyor. Yani, Türkiye'de «sosyalist birlik sorunu» çözülmemiştir, öyleyse ayrı örgütlenme meşrudur! Bay Aladağ'ın açıkça yazmadığı, ama yazının tümünden çıkan sonuç işte budur.

Lenin'in bu noktaya ışık tutan sözleri şöyle :

«Bilinçli işçiler her türlü milliyetçiliği reddederler. Kara-yüz tipi sert, bayağı milliyetçiliği olduğu kadar, ulusların hak eşitliğiyle aynı anda ...işçi kesiminin, işçi örgütlerinin, işçi hareketinin uluslara parçalanmasını sâlık veren ince milliyetçiliği de reddediyorlar... milliyetçi burjuvazinin tüm tabakalarından farklı olarak yalnızca haklarda en tam, en tutarlı eşitliği, ulusların ve dillerin en üst derecede eşitliğini değil, çeşitli ulusların her türlü tek proletarya örgütlerindeki işçi kitlelerinin kaynaşmasını savunuyorlar.

Marksizmin ulusal programı ile, en 'ilerisi' bile olsa, herhangi bir burjuvazinininki arasındaki kökten fark buradadır.» (Lenin, Damıtılmış Milliyetçilikle İşçilerin Çözülmesi, Proletarya Enternasyonalizmi, s. 60)

Marksizmin örgütlenme sorununa bakış açısı bu kadar açıkken, çok uluslu bir ülkede işçi sınıfının «dayanışma» ve «ittifakının» çeşitli biçimlerini sıralamak, bunu yaparken tarihsel bazı örnekleri zorlamak gerçekten de «ince milliyetçilik»ten başka bir şey değil.

Polonya sorunu örnek gösteriliyor. Polonya sorunu daha Marks zamanında vardı. O dönemde, Polonya devrimci hareketin yükseldiği, Çarlık Rusyası ise gericiliğin egemen olduğu yerlerdi. Marks bu nedenle, Polonya'nın Rusya'dan ayrılmasını savundu. Lenin döneminde, devrimci hareketin merkezi Çarlık Rusyası'na kaydığında Polonya'daki hareket, devrimin merkezine, Rusya'ya bağlandı. Bu durumda, Polonya'nın bağımsızlığını savunan ve ayrı davranan Polonya Sosyalist Partisi'ni, Lenin «küçük burjuva milliyetçileri» diye eleştirdi. Ve RSDİP'ne katılan Polonya'lı sosyal demokratların en doğru işi yaptıklarını söyledi. Polonya'da devrimci hareket yükselirken, Polonya'lı Marksistler oturup bekleyemezlerdi, görevlerini yaptılar. Ama merkezi Rusya'da olan devrimci hareket yükselirken, onlar yine doğru olanı seçtiler ve RSDİP'nin saflarına katıldılar.

Polonya gerçeği böyledir. İran Tudeh Partisi ile İspanya Komünist Partisi'nin kendi örgütlenmelerindeki özellikler ise bizi doğruluyor. Çünkü, bu ülkelerde proletaryanın örgütü tektir. Leninci örgütlenme ilkelerine göre, parti yapısında federasyon yoktur. Parti içinde ayrı ulusal gruplar oluşturulmaz, ancak bölge proletaryasının bütün dillerde propaganda ve ajitasyonu, yerel ve bölgesel örgütlerin özerkliği söz konusudur.

Ülkemiz somutunda tek örgütte, Türkiye İşçi Sınıfı Partisi'nde

birleşmenin nesnel ve öznel koşulları vardır :

1) Türkiye ile «Kürdistan», coğrafi konum olarak birleşiktirler,

2) Ekonomik yapı bir bütündür ve ekonomik ilişkiler canlıdır,

3) Türkiye emperyalizmin ekonomik, politik ve askersel denetimi altında bağımlı bir ülkedir, işbirlikçi tekelci burjuvazi ve toprak beyleri Kürt ve Türk halklarını sömürüyorlar, Kürt kapitalistleri ve feodalleri Türkiye tekelci burjuvazisiyle bütünleşmişlerdir. Kürt ve Türk emekçilerinin ortak düşmanı aynıdır. * Gündemdeki adım, bağımsızlık, toplumun demokratikleşmesi, sosyalizme yöne'tmedir; ve iki halk için de ortaktır.

4) Yıllarca birarada yaşamak emekçi kitlelerde sınıf kardeşliğinin gelişmesine yardımcı olmuştur. Kapitalizmin gelişmesi bunu daha da hızlandırıyor. Çözülen feodalizmin kentlere sürdüğü binlerce Kürt emekçisi fabrikalarda, grev alanlarında Türk işçileriyle birlikte yığıtçe savaşıyorlar. Bu yolda şehitler veriyorlar.

Kürt öğretmenleri, memurları aynı sınıf ve meslek örgütlerine üye oluyorlar.

5) Türkiye İşçi Sınıfı Partisi Ülusal sorunu programına almıştır. Daha da geliştirmiştir. Sorunun tartışılmasında iyi niyetli herkesle diyaloga açık olduğunu duyurmuştur. Örgütlenmede hiçbir ulusal kıstas ya da ayrıcalık yoktur. Çalışma alanı tüm Türkiye topraklarıdır.

Bütün bunlar tek örgütte birleşmenin koşullarını oluşturuyor.

*
**

Türkiye'de burjuvazi uzun zaman «Türkiye'de işçi sınıfı yoktur» propagandası yaptı. Bu eskiyince, «Türkiye'de Komünist Partisi yoktur» demeye başladı. Sonra bazılarına «hayali parti» dedirtti. Ancak bu işin sonu olmadığını sonunda burjuvazi de anladı.

Böylesi bir Türkiye'de, «bazılarının varlığını 2-3 yıldır duymaya başladığını» söyleyenlere sözümüz yok. Yalnız, hatırlatalım ki, telaşla kaleme sarılıp, panik havası içinde işçi sınıfımızın, Kürt ve Türk Komünistlerinin kanıyla yazılmış geleneklerine sorumsuzca sataşmanın insanı düşüreceği yer burjuvazinin bile gerisindedir.

* Bugün Doğu illerinde üretim araçları ve özellikle toprak ve bütün toplumsal ve ekonomik yaşam, sınıfları 100'ü geçmeyen toprak ağalarının ya da toprak ağası sevhlerin denetimindedir. Emperyalizmin hizmetinde, Türk büyük burjuvazisiyle bütünleşen bu derebeveler, burjuva devlet avgıtının baskı organlarına ve kendi besleme özel cetelerine davanarak hüküm sürmektedirler. Aêrı'da Selâhattin Bevizif, Bitlis'de Kâmrân İnan, Van'da Kınyas Kartal ve Ferit Melen, Diyarbakır'da Sehmuz Tatlıcılar, Sülvan'da Mahmut Kepoğlu Urfa'da Necmettin Cevheri bunlardan sadece birkaçıdır.

Bugün ülkemizde bu toprak ağalarına karşı savaşımı gündeminin başına almayan hiçbir eğilimin ilericiliğinden söz edilemez.

İleri Demokrasi Savaşımı

Yıldırım ATILGAN

İleri demokrasi, uluslararası proleter hareketin, günümüzün toplumsal olguları ışığında ortaya koyduğu önemli bir tezdır.

İleri demokrasi, dünya sosyalist sistemi, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı ve ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketlerinin, dünya devrimci sürecinin bu üç ana dalgasının güçlü atılımını, emperyalizmin tarihsel gelişmedeki insiyatifini kaybedişini, yaşadığımız tarihsel ve somut koşullarda ortaya konusudur.

İleri demokrasi, genelde demokratik devrimin temel hedeflerinin, günümüzde proletaryanın asgari demokratik programının ifadesidir.

İleri demokrasi, tüm emekçi halk için demokrasiyi, sosyalizme açılan demokrasiyi anlatır.

Açıktır ki, demokrasi savaşımının ve ileri demokrasiyi gerçekleştirmenin ülkeden tükeye değışen özellikleri vardır ve olacaktır. Lenin şöyle yazmıştı :

«Tüm uluslar sosyalizme ulaşacak, bu kaçınılmazdır. Ancak hepsi kesinlikle aynı yolu izlemeyecek, herbiri demokrasi biçimine, proletarya diktatörlüğü çeşitlerine, toplumsal hayatın farklı yönlerindeki sosyalist dönüşümün değışen hızına bir şeyler katacaktır.»

Gerçeğin bu çeşitliliğini bir türlü kavrayamayanlar, son zamanlarda ileri demokrasi tezine karşı saldırıya geçtiler. İşin özüyle değil, sözüyle didişerek vakit öldüren sağ ve «sol» oportünistler, «İleri demokrasi Türkiye için geçersizdir» diye yaygara koparmaya devam ediyorlar. Hem de «geçerli olmayan şey'in ne olduğunu, ileri kapitalist ülkeler için olsun geçerli olup olmadığını» açıkça belirtmeden bu işi yapıyorlar.

Örneğin, **İLKE** dergisinin 42. sayısında (Haziran 1977) «İleri Demokrasi Nedir» başlığı altında 48 sayfalık bir yazı yayınlandı. İleri demokrasiinin ne olduğu, gerisini bırakalım, ileri kapitalist ülkeler için olsun ne anlama geldiği bir türlü açıklanmadan «Türkiye için geçersizdir» tekerlemesi yapılıyor. Oysa geçerli olan ya da olmayan şeyin bilimsel, ulusal ve uluslararası içeriği konursa bu yargının bir anlamı vardır.

Önümüzdeki devrimci aşamanın, ulusal ve demokratik içeriğini kavrayanlar için, «İleri demokrasi Türkiye için geçerli mi, geçersiz mi» tartışması, demokrasi savaşımı sosyalizm için geçerli mi geçersiz mi tartışması kadar skolastik, kısır bir döngüdür. Bizim için, savaşımını vermekte olduğumuz soru şudur: Sosyalizme açılan ileri demokrasiyi kurmak için işçi sınıfı ve emekçi halkın önün-

deki görevler nelerdir ve bunları nasıl, kimlerle yerine getirebiliriz?

Biz bu yazımızda İLKE dergisinin bilim ve gerçek dışı yorumlarını ele alacağız ve İleri Demokrasinin uluslararası ve ulusal içeriğini göstermeye çalışacağız.

1 — İLKE DERGİSİNİN TEMEL İDDİALARI

Bunları şöyle özetleyebiliriz :

a) «Her şeyden önce bir nokta çok açık: İleri Demokrasi gelişmiş kapitalist ülkeler için sözkonusu... Açık olan ikinci nokta ise İleri Demokrasi aşamasının gelişmiş kapitalist ülkelerin gündeminde devrimci durumun olmamasından ve kayda değer bir süre için de görünmemesinden kaynaklanması. Ve bizim de üzerinde durduğumuz başlıca ana noktalar bunlar.» (s. 86)

b) «Oysa emperyalizme bağımlı ve geri bir ülke olan Türkiye, her an devrimci bir duruma gebedir. Onun için de devrimci durumun oluşmamasına dayanan İleri Demokrasi yolundan sosyalizme barışçı geçiş Türkiye'de geçerli olamaz. Mesele bu kadar basit ve yalındır.» (s. 104)

c) «Özetlersek, bugün için Türkiye'de devrimci bir durum olmamasına rağmen, Türkiye devrimci durumun gerçekleşeceği türden bir ülkedir.» (s: 110)

Demek ki «İleri Demokrasi, gelişmiş kapitalist ülkelerin gündeminde devrimci durumun olmaması ve kaydadeğer bir süre için görünmemesine dayanan sosyalizme barışçıl geçiş» imiş. Türkiye'de ise, devrimci bir durum yokmuş ama gerçekleşeceği türden bir ülke imiş. Ve de mesele bu kadar basit ve yalınmış! Meselenin bu kadar basit ve yalın olmadığını şu basit ve yalın sorular ortaya koyacaktır :

Eğer İleri Demokrasi salt barışçıl geçiş ise —ki bu doğru değildir— devrimci durumda olmadığına göre, nasıl oluyor da sosyalizme geçilebiliyor? Bu duruma göre uluslararası proleter belgelerde de yer alan İleri Demokrasi tezi yanlış değil midir? Türkiye'de devrimci durum gerçekleşebilecek de, neden gelişmiş kapitalist ülkelerde değil? Yoksa, şu, dünya devriminin merkezinin Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde olduğunu iddia eder: uydurma maocu tez doğru mudur?

Bu soruları yazarın mantığını açığa çıkarmak için sorduk. Aslında o, daha işin başında yakayı ele vermiştir. Çünkü inkar edilen şey, yalnızca İleri Demokrasi sözcükleri değildir. Dünya devrimci süreci, kapitalist ülkelerde işçi hareketinin büyüyen gelişimi, uluslararası konferans kararları ve nihayet somut devrimci görevler inkar edilmektedir.

«Gelişmiş kapitalist ülkelerde devrimci durumun kaydadeğer bir süre için gerçekleşmeyeceği...» iddiaları, günümüz dünyasını kavrayış bakımından gerçek dışı bir iddiadır. Bu iddia hangi bilimsel (!) kavrayışla öne sürülüyor, şimdi bunu görelim.

2 — EMPERYALİZM VE METROPOL ÜLKELERDEKİ SINIF SAVAŞIMININ TAHRİFATI

Yazıda «emperyalizmin şansı» —ki bu bir ara başlıktır— konusunda vaaz verilerek şöyle deniyor :

«Emperyalist - kapitalist ilişkiler üretici güçlerin gelişmesinin karşısına başlıca engel olarak çıkıyor ve bu gelişmeyi nisbi olarak önlüyordu. Ama üretici güçlerin sosyalleşmesi (!?) de büyük bir hızla devam ediyordu. Evrensel planda gerçekleşen bilimsel ve teknolojik devrim, prodüktivitenin artmasını mümkün kılıyor ve bu nedenle de üretici güçler mutlak anlamda geliyordu.» (s. 69) ... «İşte bu ekonomik gelişme, emperyalizmin ideolojik saldırısı için elverişli şartlar yaratıyordu. Gerçi kapitalist ekonominin temel kanunları geçerlikteydi ama emperyalist burjuvazi halkın muhalefeti için çeşitli reform tedbirleriyle yatıştırmak imkanını bulabiliyordu. Kapitalist ekonominin bireysel açmazlarından olan devri krizler eskisi kadar bunalımlara yol açmadan atlatılabiliyordu... Böylece geniş yığınların muhalefetinin yoğunlaşmasında ve yükselmesinde başta gelen faktörlerden biri olan düzenin çekilmezliği büyük ölçüde kamufle edilebiliyordu.» (s. 71)

Yazar, burada «gerçi kapitalizmin temel ekonomik kanunları geçerliydi» gibi sözleri boşuna ve anlamsızca kullanıyor. Çünkü o, emperyalizmin şansından dolayı, işçi hareketinin tıkanmış olduğunu ve İleri Demokrasiyi uygulayarak buradan çıkacağı gibi saçma bir iddiaya gidecektir. Nitekim hızını alamıyor ve «üretici güçleri de sosyalleştirerek» emperyalizmin şansına katkıda bulunuyor! Bu söz basit bir dil sürçmesinden öte bir anlam taşıyor. Çünkü o, üretici güçlerin gelişmesini, bilimsel ve teknolojik devrimi salt burjuvaziye tanıdığı olanaklar açısından yorumluyor ki, kendi varmak istediği sonuçlar bunu ondan istiyor. Oysa, üretici güçlerin gelişme eğiliminin ve bilimsel ve teknolojik devrimin (BTD) esas etkisi, burjuvaziye yeni imkansızlıklarla karşı karşıya getirmesinde, ekonomiyi ve sınıflar savaşımını sosyalizme doğru itmesinde kendini gösterir. Şüphesiz ki, iki sosyal sistemin sınıfsal savaşımında burjuvazi de yöntemlerinde bazı değişiklikler yaptı. Tekelci devlet kapitalizmini yaygınlaştırması, uluslararası devlet - tekel bağlaşımları, yeni planlama öğeleri getirmesi, bölgesel savaşlar, vb. gibi. Ama bütün bunlar, kapitalist çelişkilerin derinleşmesini azaltma-

dı, emperyalizmin halk düşmanı gerici özünü asla değiştiremedi. Bu yan öğeleri, temel öğelermiş gibi, kalıcı öğelermiş gibi sunmak kapitalizmin iyileştiği şeklindeki burjuva değirmenine su taşımaktır.

Emperyalizmin temel eğilimleri yerine, geçici olgular yerleştirince, metropol ülkelerdeki işçi hareketi de gelişmesi durmuş, «tıkanmaya uğramış» olarak sunulacaktır. Kapitalizmin genel bunalımının derinleştirdiği çelişkiler gözardı edilince, devrimci durum da uzunca bir dönem görünmez olacaktır...

Yazıda devamla şunları okuyoruz :

«İleri kapitalist ülkelerin durumu ve uzunca bir dönem için gelişme perspektifi bu açıdan —yani devrimci durum açısından— hiç de umut verici değildi. Bu ülkelerin köklü geleneği olan işçi sınıfı hareketleri ve oturmuş öncü partileri vardı. Ama bu partiler ikinci savaş sonrasında gelişen şartlarda bazı ülkelerde sadece işçi sınıfına kapanıp kalmışlar, birçoğu ise işçi sınıfının dahi tümüne hitabedemez duruma gelmişler.» (s. 72)

Emperyalizm konusundaki ince tahrifata kapitalist ülkelerdeki işçi hareketinin tahrifatı ekleniyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerde ikinci savaş sonrasında işçi hareketinin «kendi içine kapanması» değil, tam tersine daha da geniş kitleleri sarması, devrimin sosyal temelinin görülmedik gelişmesi sözkonusudur. Uluslararası somut gerçekleri belgelemeden önce, okuyucunun canını sıkmak pahasına yazıdaki tekerlemeleri aktarmaya devam edelim: Gelişmiş kapitalist ülkelerde;

«.. Proletarya, iktidarın hem de uzun yıllardan beri yegane adayıydı. Ama iktidarı ele geçirmesi için gerekli şartlar bir türlü oluşmuyordu. Oluşması bir yana uzunca bir perspektif içinde oluşacağı benzemiyordu. Bu şartlarda öncü partiler tıkanmayı açmak için ne yapmalıydılar? Ülke şartlarına bağlı olarak derece derece kitlelerden tecrit olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmışlardı. Devrimci durumun şartları oluşmadığı için geniş yığınlar iktidarın şiddet kullanılarak ele geçirilmesine fazla rağbet etmiyorlardı. Öncü partilerin işçi sınıfı üzerinde büyük otoritesi olduğu ve işçi sınıfının bir bölümünü peşinde sürüklediği ülkelerde bile işçi sınıfı sayıca nüfusun ekseriyetini oluşturmadığı için (!!) ayrıca işçi sınıfı içinde de ayrıcalık taşıyanlar önemli yekûna ulaştıklarından dar bir çerçeveye kısılmışlardı.»

Çok ilginç bir yorum! Proletarya uzun yıllardan beri yegane iktidar adayı. Yani iktidarı almak için hazır bekliyor. «Ama» iktidarı alması için şartlar bir türlü oluşmuyor ve üstelik —ifadeye dikkat ediniz— «uzunca bir perspektif içinde oluşacağı benzemiyor.»

Demek şu kapitalizmin can çekişen, çürüyen son aşamasında kapitalizme bir şeyler oldu! Uzunca bir perspektif için devrimci duruma ulaşacağı benzemiyor! Partiler tıkanmayı açmak için ne yapmalıydılar? Can sıkıntısından bir İleri Demokrasi uydurmalıydılar! Öyle değil mi, sayın bilgiç yazar, öyle değil mi?

İşçi sınıfı neden tıkanmaya uğramış, tecrit tehlikesiyle neden karşı karşıya? «İşçi sınıfı sayıca nüfusun ekseriyetini oluşturmadığı için «ve» ayrıcalık taşıyanlar önemli yekûna ulaştıklarından». Gerçek dışı bir iddia, bilim dışı bir iddia ile kanıtlanıyor. Gerçek olan şu: Yukarıda andığımız gibi gelişmiş ülkelerde işçi hareketinin tıkanması diye bir şey yok. Tersine hareketin durmadan yükselmesini, kitleleşmesi izliyor. Bilim dışı olan şu: İşçi sınıfı sayıca nüfusun çoğunluğunu oluşturmadığı halde sömürü ve zulmün kökünü kazımada tüm emekçilerin biricik ve doğal temsilcisidir. Üretimdeki konumu nedeniyle, birlik ve disiplinli, örgütlenme yeteneği en yüksek olan ve burjuvaziyle dolaysız uzlaşmaz çelişkisi olan sınıf işçi sınıfıdır. II. Enternasyonal kocakarıları ve onların utangaç torunları dışında hiç bir sosyalist, «işçi sınıfının nüfusun ekseriyetini oluşturmamasını», tecrit ya da tıkanma diye gösterme küstahlığında bulunamaz. Sınıf savaşımını proleterce kavrayamayan ve II. Enternasyonal ahmaklığının tipik yansımasını gördüğümüz yukarıdaki görüşte bir başka sapma daha sırtıtmaktadır. Bu, dünya gerçeğinin maocu biçimde çarpıtılmasıdır. Bilindiği gibi maoculuk —ve kimi «sol» sapma akımlar— gelişmiş kapitalist ülkelerde işçilerin ve emekçilerin bol paralı aristokratlar haline geldiğini, buralarda devrimin beklenmeyeceğini, devrim merkezlerinin «üçüncü dünya» denilen Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde olduğunu, vb. öne sürüyor. Aslında bu çarpıtma, değişik kılıkta karşımızda naz yapıyor. Evet bu ülkelerde «uzunca bir perspektif için devrimci durumun olacağını beklememek», «ayrıcalık taşıyanların önemli bir yekûna ulaşmasını» buna eklemek, kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketini karalamaktan, küçümsemekten, o mahut maocu çarpıtmaya hizmetten başka hiçbir anlama gelmez. Onlar öfkeyle haykıracaklar: «Hayır, biz billahi maoculuğa ve goşizme karşıyız. Dergilerimizde bunu yazmadık mı? Söylevlerimizde demedik mi?» Doğru, bunları söylediniz. Ama insan o oportünist batağa batıp, ben buradan çıkmam diye diretirse, kimi zaman sağ, kimi zaman «sol» arasında danseder durur. Bu bıktırıcı, oportünist dans, yalnız kendisine değil, hareketin kısır tartışma çemberi içinde kalmasında büyük yararı olan burjuvaziye de dehşetli bir zevk verir.

Metropol ülkelerdeki sınıf savaşımının cansız, oportünist yorumu nereden kaynaklanıyor? Kapitalizmin genel bunalımının, içinde bulunduğumuz 3. evresini ve günümüzün toplumsal olgularını kavramamaktan.

3 — GÜNÜMÜZÜN TOPLUMSAL OLGULARI NELERDİR?

Kapitalizmin genel bunalımı, bu sistemdeki tüm ülkeleri ve toplumsal yaşamın her alanını etkisine alır ve kapitalizmin çöküş sürecini anlatır. 1950'lerin sonuna doğru bu genel bunalım 3. evresine girdi. Bu evrenin öbür ikisinden farkı, bir dünya savaşı koşullarında değil, iki toplumsal sistemin dünya ölçüsünde karşı karşıya gelmesi ve barışın ayakta tutulması için sürdürülen yoğun savaşım koşullarında oluşmasıdır. Bu evrenin ayırmedici temel özellikleri şunlardır :

a) Güçlü kaynaklarını daha yetkin bir biçimde kullanabileceği bir aşamaya girmiş olan dünya sosyalist sisteminin gelişimi.

Daha doğuşundan beri kapitalizmle savaşı gelen sosyalizm bir dünya sistemi olmuş, konumunu sağlamlaştırmıştır. Uluslararası işçi hareketinin görkemli ürünü olan dünya sosyalist sistemi, uluslararası karşı - devrim ihracını püskürterek, somut bir örnek olarak, dünya devrimci güçlerine maddi ve moral destek vermektedir. Dünya sosyalist sistemi; kapitalist ülkeler işçi hareketi ve ulusal kurtuluş hareketleri üzerinde, utkuya götürücü bir etki yapmaktadır.

b) İnsanlara sınırsız olanaklar açtığı halde, kapitalizmin engellediği bilimsel ve teknolojik devrimin (BTD) gelişimi.

İki toplumsal sistemin savaşımının bugünkü evresinde bilimsel teknolojik devrim kapitalizmin boğazını sıkı, onun çürüme ve çöküşünü etkileyen bir olgudur. Enerji alanında, uzay çalışmalarında, otomasyonda ortaya çıkan yeni buluş ve olanaklar, «prodüktiviteyi artırması, burjuvaziye olanaklar getirmesiyle» nitelenebilir. Sorun daha başkadır. Emperyalizm, bilimsel teknolojik devrim'in sıçramalı taleplerini yerine getiremez olmuştur. Öte yandan bilimsel teknolojik devrim'in verileri kapitalizm koşullarında, üretici güçlerin, en başta insanoğlunun imhasına, militarizme, savaşa yönelmiştir. Emperyalizm, üretici güçlerin gelişme eğilimine ters etki yapmaya devam etmektedir. Bilimin dolaysız bir üretici güç haline gelmekte oluşu aydınları, teknik elemanları, çeşitli orta tabakaları ücretliler düzeyine indirirken, işsizliği de alabildiğine pompalamaktadır. Gelişmiş kapitalist ülkelerde işçi hareketinin «tikanmak» şöyle dursun daha kitleselleşmesi, sosyalizmin çekiciliğinin artmasının önemli nedenlerinden biri de işte bu Bilimsel Teknolojik Devrim olgusudur. 1969 Zirve Konferansı'nda konunun altı şöyle çiziliyordu :

«İşçi sınıfının, köylülerin, kentli orta katmanların ve aydınların çıkarlarının birbirine yakınlaşması ve büyüyen işbirliği, tekeli iktidarın toplumsal dayanaklarını azaltmakta, iç çelişkilerini

şiddetlendirmekte ve geniş halk yığınlarının tekellere ve emperyalizme karşı savaşımı için seferberliğini ilerletmektedir.» (4 Toplantı, Ürün Yayınları, s. 145)

Sonuç olarak Bilimsel Teknolojik Devrim, kapitalizmin çelişkilerini derinleştiren, onun halk düşmanı yüzünü açığa çıkaran ve tekellerin iktidarına karşı sosyal muhalefetin tabanını genişleten bir etki yapmaktadır.

c) Çağdaş kapitalizmin devlet - tekel karakterindeki artan belirginleşme.

Tekelci kapitalizmin zaten özünde varolan devlet - tekel karakterinin yaygın ve belirgin duruma gelmesi, emek ile sermaye arasındaki, finans oligarşisi ile yalnız işçi sınıfının değil, ulusun büyük çoğunluğunun çıkarları arasındaki çelişkilerin keskinleşmesine yol açmıştır.

Tekelci devletin, yaşamın her alanına artan gerici, otoriter müdahalesi, emekçilerin demokratik kazanımlarına karşı saldırılar, işçi ve geniş emekçi kitlelerin direnişine neden olmaktadır. Emperyalist gericiliğe, militarizme karşı emekçi halk çoğunluğunun İleri Demokrasi savaşımında yer almasının temellerinden biri de, işte bu devlet - tekel karakterinin belirginleşmesidir.

d) Emperyalizmin konumunu epeyce zayıflatan sömürgeler sisteminin çöküşü ve ulusal kurtuluş hareketlerinin başarılı gelişimi.

Kapitalizmin genel bunalımının ikinci evresine göre yeni olan şey, sömürgeler sisteminin çözülüşünün Asya ve Ortadoğu sınırlarından taşarak, tüm Afrika ve Latin Amerika'ya yayılmasıdır. Dahası, sömürgeciliğe ve yeni - sömürgeciliğe karşı başkaldıran halklar yalnız ulusal değil, toplumsal kurtuluş için de savaşıyorlar.

Bugün gezegenimizin bağımlılık dünyasında ulusal ve toplumsal kurtuluş bayrağı açılmadık toprak parçası kalmamış gibidir. Ulusal kurtuluş hareketlerinin büyük atılımına, dünya sosyalist sisteminin görkemli gücü ve enternasyonal desteği ile kapitalist ülkelerin işçi hareketleri katkıda bulunuyor.

Kapitalizmin kalelerinde gelişen proletarya hareketinin nedenlerini ve yönelişini kavrayabilmek için, kapitalist ülkelerde iç çelişkilerin yoğunlaşmasına uluslararası devrimci sürecin katkısını da görmek gerekir. Kapitalist ülkelerdeki sınıf savaşımı, dünya sosyalist sisteminin ve ulusal kurtuluş savaşlarının güçlü ateşleriyle de kamçılanmaktadır.

Günümüzdeki bu toplumsal olgulara gözler kapatılırsa, kapitalizmin kalelerinde devrim malzemelerinin hızla biriktiği elbet görülemez. Bu oportünist körlük, gelişen işçi hareketini «tıkama-

ya» uğratar ve devrimci durumu «uzunca bir perspektif için de olsa» ufukta göremez.

Emperyalizmin ideologları da son zamanlarda 1929 - 30 bunalımı ölçüsünde bunalımlar görülmediğini bahane ederek, artık kapitalizmin iyileştiğini, sınıf çelişkilerinin yumuşadığını ve hatta giderek kalkmakta olduğunu ileri sürüyorlar. Oysa gerçek bu değildir. Gerçekten 1929 - 30 buhranı, kapitalizmin gördüğü en ağır buhrandı. Ama ikinci emperyalist savaş bu buhrandan sonra patlak verdi. Öte yandan kapitalizm, buhranların önünü alamadı. 1947 - 48, 1957 - 58 (ki bu sonuncu 1962'ye dek sürdü) ağır buhranları. 1967 - 68, 1971 - 73, 75 gibi yatırım ve finans alanındaki buhranlar, kapitalizmin derinleşen çelişkilerini açığa vurdu. Yine 1919 - 1939 arasında 74,5 milyon kişi grevlere katılırken, 1946 - 1959 arasında 150 milyon, 1960 - 68 arasında 300 milyon kişi grev yapıyordu. 1963 - 67 arasında ulusal grev sayısı, önceki 5 yıla oranla iki kat artmıştı.

Bütün bu gerçekler, gelişmiş kapitalist ülkelerde devrimci durumun uzun süre görülemeyeceği, işçi hareketinin tıkanıp gibi emperyalist ideolojiye malzeme taşıyan safsataları paramparça etmektedir.

Şimdi bir de gerçekleri devrimci durum açısından ele alalım :

4 — DEVRİMCİ DURUM

Devrim bir bilimdir. Bir devrimin olabilmesi için nesnel ve öznel etkenlerin bir araya gelmesi gerekir.

Devrimini nesnel etkenleri : İnsan iradesinden bağımsız olan öncüllerdir. Örneğin devlet tekelci kapitalizmi, sosyalizmin tam maddi öncülüdür. Ama ekonominin ortalama bir gelişmişlik düzeyi de devrimin maddi öncülü olarak yeterlidir. Öte yandan devrimin bir başka öncülü, devrimci durumun olmasıdır. Her devrimci durumdan devrim çıkmayabilir, ancak bütün sosyalist devrimler devrimci durumda patlak vermişlerdir...

Devrimin öznel etkenleri : Ülke koşullarına, uluslararası duruma uygun olarak Marksist - Leninist proletarya partisinin uygulayacağı devrimci politika, iktidarı almaya hazırlık, ittifak güçlerinin çözümlenip ittifakın sağlanmış olması...

Bu çok kısaca andığımız öznel ve nesnel etkenler bir araya geldiğinde devrim olabilir. Devrimin önemli bir nesnel ögesi, devrimci durumun Leninci açıklaması şöyledir :

«1 — Egemen sınıflar için egemenliklerini, değişikliğe gitmeden sürdürme olanaksızlığı; 'üst sınıfların' kriz geçirmesi, egemen sınıf politikasında ezilen sınıfların hoşnutsuzluğuna ve öfkesine neden olacak bir çatlamaya götüren bir kriz ortaya çıkması. Dev-

rimin patlak vermesi için, 'alt sınıfların' artık eskisi gibi alışıldığı üzere yaşamak 'istememesi' yeterli değildir, üst sınıfların da eskisi gibi yaşayacak durumda olmaması gerekir.

2 — Ezilen sınıfların sıkıntı ve yoksulluğunun olağandan daha öteye ağırlaşması.

3 — 'Barışçıl' dönemlerde kendilerinin yağmalanmasına sessizce razı olan, fakat çalkantılı dönemlerde hem bütününde kriz, hem de bizzat 'üst sınıflar' tarafından bağımsız bir tarihsel eyleme itilen kitlelerin etkinliğinin yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı belirgin biçimde artması.» (Lenin, **Toplu Yapıtlar**, C. 21, s. 216 - 217)

Şimdi, **İLKE**'nin konuya yaklaşımını bir kez daha hatırlayalım :

«Gelişkin kapitalist ülkeler için öngörülen İleri Demokrasi, 'devrimci durumun' o ülkelerde en azından belirli bir perspektif için beklenir olmamasına dayandığını görmüştük... Devrimin olabilmesi için önce sömürülen ve ezilen yığınların eskiden olduğu gibi yaşamının imkansızlığını kavramış olmaları ve değişiklik talep etmeleri gerekiyor. Bu şartı Türkiye somutuna uyguladığımızda göreceğimiz nedir? Türkiye için büyük ölçüde geçerli olduğudur.» (s. 104)

Devrimci durumun üç bileşenini, yukarıda Lenin'den aktarmıştık.

İlk olarak, «devrimin olabilmesi için önce sömürülen ve ezilen yığınların eskiden olduğu gibi yaşamının imkansızlığını kavramış olmaları ve değişiklik talep etmeleri» yeterli değildir. Oysa yazar devrim ve devrimci durum sorununu salt bu yönüyle ele alarak gerçekte devrim ve devrimci durum sorununu kavramadığını ispat etmektedir. Yazarın kırparak aldığı yukarıdaki noktaya Lenin'in eklemeleri, «üst sınıfların da eskisi gibi yaşayacak durumda olmaması», 2. ve 3. maddelerdeki olgulardır. Türkiye için «geçerli» olan bu gerçek, öbür kapitalist ülkeler için nasıl «geçerli» olamaz : Gerçeklerin yerine, bilimin yerine niyetler geçirildiği zaman!

İkincisi, Türkiye'de ezilen ve sömürülen yığınlar eskiden olduğu gibi yaşamının «imkansızlığını kavramış», «değişiklik talep eder» durumdadır savı, düzenin getirdiği yoksulluk, sefalet ve acı anlamında ise, bu doğrudur. Fakat bu zorlama iddia, proletarya ve emekçi halkın, «imkansızlığını kavradığı», «değişiklik» yapacak örgütlenmesini sağlamadığı koşullarda hiçbir şey ifade etmez. Kaldı ki devrimin patlak vermesi için «bunun geçerli olması» tek başına yeterli değildir. İmkansızlığı ve değişikliği kavramak gerektir. Bu konuda yol aldık, ama devrimin olabilmesi için hâlâ alacağı-

mız, almamız gereken bir yol vardır. Proletaryanın çoğunluğunu kazanmak, işçi - köylü bağlaşıklığını sağlamak gibi...

Üçüncüsü «gelişkin kapitalist ülkeler için devrimci durumun en azından belirli bir perspektif için beklenir olmaması», aynı ölçüde bilim ve gerçek dışıdır. Bu anlayış, metropol ülkelerdeki sınıf savaşımının Marksist - Leninist değil, oportünistçe yorumunun uzantısıdır. Ancak, kapitalizmin artık iyileştiği yolundaki emperyalist ideolojiye, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi hareketinin doğasını reddeden, bunu küçümseyen maocu çarpıtmaya göz kırpanlar, çok uzun perspektifle de baksalar, o ülkede devrimci durumu «bekleyemezler».

Dünya proleter hareketinin saygın ideologlarından **Barış ve Sosyalizm Sorunları** dergisi Başredaktörü K. Zarodov, **İLKE**'ye yanıt veriyor :

«Zaman zaman kimi kapitalist ülkelerde konjonktür az veya çok devrimci bir duruma yaklaşıyor, hatta gerçek bir devrimci durum başgösteriyor... Emekçilerin belli toplumsal kazanımları en gelişmiş kapitalist ülkelerde bile kalımlı değildir. Emekçilerin çoğu hâlâ acımasız ve yıpratıcı bir sömürünün kurbanıdır, yaşam düzeyi çok düşük olarak süregelmektedir. Bazı toplumsal sorunlar (açlık, işsizlik, sefalet) geçen on yıllardaki gibi birçok ülkede çözümsüz kalmıştır... Son zamanlarda bazı kapitalist ülkelerde ağır ekonomik krizlerin olmaması ve kimi işçi katmanlarının görece yüksek bir yaşam düzeyinde bulunması, Lenin'in formüle ettiği devrimci durumun ikinci ölçütünün bu ülkeler için geçerli olmaktan geri durduğu anlamına gelmez. Kapitalist ülkelerde emekçilerin yaşam koşulları marksist yöntemle göre çözümlendiği zaman görülür ki, sömürü azalmamış, fakat sadece biçim değiştirmiştir. Vakıtle sömürü, işçinin fizik güçlerini ölçüsüzce yıpratmaya dayandığı halde, bugünkü durumda işçinin sinir sistemi daha yoğun bir gerilime bağlı kılınmıştır.

«Politik durumu iyi yangılamak için çeşitli ekonomik, toplumsal, askerî ve ahlâkî etkenleri dikkate almak gerekir. Her somut durumun değişmesini sağlayan yöntemleri doğru olarak belirlemenin tek biçimi budur. Öyleyse, sınıf savaşımının koşullarını ve durum özelliklerini dikkate almayan, bunları özenle irdelemeyen bir kimse devrimci olamaz.

«Kardeş partiler devrimci durum sorununu kendi ülkelerinin somut koşullarında işliyorlar. Devrimci hareketin atılımı kimi kapitalist ülkelerin (Fransa, Birleşik Devletler) goşist öğelerini devrimci durumun olgunlaşması üzerine vakitsiz sonuçlar çıkarmaya isteklendirdi...

«Kimileri günümüzde devrimin toplumsal temelini genişletmesi veri olduğuna göre devrimci durumun keskin bir biçim ala-

mayacağını değerlendiriyorlar. Ne var ki, tarihsel deneyle doğrulanmamış, ne olduğu belirsiz patırtısız bir devrimci durum düşüncesi devrimci için olmayan bir durumu dikkate alma tehlikesini getirecektir.» (Leninizm ve Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş, s. 131-133)

Görüldüğü gibi, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki devrimci durumun uzunca bir perspektif için beklenmediği savı, kocaman bir yalandır. İleri Demokrasinin bu noktadan kaynaklandığı tezi ise bu yalana kuyruk takılmasıdır. 1968'lerde Fransa'daki büyük halk eylemi, 1970'lere doğru gelişmiş kapitalist ülkelerdeki eylemler, tam bir devrimci durum olmamasına rağmen, devrimci durumu tam da ufukta gösteren olgular değil midir? İtalya'da bugün olup bitenler devrimci durumu göstermiyor mu? Dahası var. Kapitalist ülkelerin devrimci duruma gitmekte olduğunun nesnel kanıtları 1960 Konferans belgelerinde şöyle dile getiriliyor :

«Dünya Kapitalist sistemi, içten ve derinden bir çöküş ve çürüyüp dağılma sürecinden geçiyor. Emperyalizmin çelişkileri, tekeli kapitalizmin devlet - tekeli kapitalizmi haline gelmesini çabuklaştırdı... Ama tekeli burjuvazinin elinde kapitalizmi kurtarabilecek bir araç yoktur. Bir avuç tekeli çıkarı bütün ulusun çıkarları ile bağdaşamaz bir çelişki içindedir. Uzlaşmaz sınıf çelişkileri, uzlaşmaz ulusal çelişkiler, kapitalist toplumun iç ve dış çelişkileri adamakıllı keskinleşti. Kapitalizmin çürümüş dayanaklarını militarizm ile payandalama çalışmaları, bu çelişkilerin düğümünü sıktıkça sıkıyor. Kapitalist dünyada üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çatışma günümüze kadar hiçbir zaman böylesine derinleşmemiştir...» (4 Toplantı, s. 31 - 32)

1969 Zirve Konferansı'nda ise şöyle deniyordu :

«Bilimsel Teknolojik Devrim, ekonominin toplumsallaşmasını; bu, tekeli egemenlik altında, uzlaşmaz toplumsal çelişkileri daha büyük bir ölçüde ve daha keskin bir biçimde yeniden üretiyor. Yalnız kapitalizmin uzun süredir yaşayan çelişkileri ağırlaşmakla kalmamış, yeni çelişkiler de buna eklenmiştir... Böylelikle, yalnız emek - sermaye çelişkisi büyümekle kalmamış, ulusun büyük çoğunluğunun çıkarı ile finans oligarşisi arasındaki uzlaşmaz zıtlık da derinleşmiştir. En gelişkin kapitalist ülkelerde bile milyonlarca insan, işsizlik, yoksulluk ve yarınlarından güvensizlik korkusu çekmektedir... Kapitalist sistemin istikrarsızlığı artmıştır. Birçok ülkede sosyo - politik bunalımlar patlak veriyor ve emekçi yığınlar, derin ve köklü değişimlerin gereğini bilince çıkarıyorlar.» (Age, s. 129 - 30). Devamla Fransa'da, İtalya'da, İspanya'da, İngiltere'de, ABD'de ve öbür ülkelerdeki gelişen büyük sınıf savaşmaları ayrıntılarıyla ele alınıyor.

Şimdi devrimci durumun gerçekleşemeyeceği varsayımına, **İLKE** ve yazarının bu kendi varsayımına göre, İleri Demokrasi'yi nasıl ve ne biçim gündeme getirdiğini görelim :

5 — İLERİ DEMOKRASİ

İLKE'nin daha baştan konuya oportünistçe dalışı, İleri Demokrasi'yi de tanınmaz hale getirmiştir. Kapitalizmin genel bunamının 3. evresinde, dünya devrimci sürecinin üç ana dalgasını toplumsal gelişmenin inisiyatifini ele geçirdiği; devlet - tekel karakterinin belirginleştiği, Bilimsel Teknolojik Devrim koşullarında sınıf savaşımının anti - tekel cephesinin gündeme getirdiği İleri Demokrasiyi yazar şöyle çarpıtıyor :

«Ancak devrimci bir durumla birlikte proletarya partisinin arkasından yığınlar halinde iktidar mücadelesine katılabilecek proleter olmayan kitleler, devrimci durum oluşmadığı sürece partiden uzak duruyorlar, seçimlerden seçimlere burjuvazinin alternatiflerinden birisine oy vermek üzere sandığa gidiyorlardı. Bu durumda öncü partiler bir bakıma burjuva düzeninin muhalefet aksesuarı olmak tehlikesiyle karşı karşıya idiler. Buna bir son vermek gerekiyordu... Bilim mevcut şartlara yaratıcı bir şekilde uygulanarak bir çıkış yolu aranmalıydı. İşte genel oy'un da geçişte bir imkan sağlayabileceği, **barışçı geçişin de bir yol olabileceği** bu şartlarda gündeme geldi. O zamana kadar, ileri kapitalist ülkelerin öncü partileri iktidarı ele geçirmek için bir yandan subjektif şartları oluşturmak görevini yerine getirirken, öte yandan da bütünüyle kendi iradeleri içinde olmayan **devrimci durumun oluşmasını beklemişlerdir**. Bu bekleyiş ise devrimci durumun oluşmadığı ve oluşmadığı ve oluşması için de **kısa vadede subjektif bir belirti olmadığı** için kendilerinin toplumda tıkanmaları ve bir ölçüde tecrit olmaları olgusunu getirmişti. Şimdi bu kısır çemberi kırmak gerekiyordu. İktidar meselesinde söz sahibi olmak için **ya iktidarı şiddet yoluyla** ele geçirmenin gereğini yapmalıydılar, **ya da başka yollardan** iktidar mücadelesi vermeliydiler.» (S. 75). Aynı bilim dışı sayıklamaları dinliyoruz. Yazarın ya şiddet, ya başka yollar dediği metafizik ikilemden başka yol dediği «Genel oy» geçişi, yani «barışçıl geçiş», yani «**İLERİ DEMOKRASİ**»dir. Yazıda devamlı bu üç şey, özdeş olarak kullanılıyor. Bu çarpıtmaları ele almadan önce, alıntının başından başlayalım: Yazar aslında kendi uydurduğu sorunlara yine kendisi uydurma çözümler getiriyor.

İlkin proleter olmayan kitlelerin, devrimci durum oluşmadığı için öncünün arkasından yığınlar halinde gitmeyeceği görüşü **MARKSİST - LENİNİST** bilime ve günümüz gerçeklerine tamamen yabancı bir görüştür. Devrimci durum sırasında yığın eylemi, kit-

lelerin öncüyü izlemesi en yüksek düzeyine varır, bu doğrudur. Fakat devrimci durum olmadan, devrimci duruma girerken de kitleler yığınlar halinde öncüyü izleyebilirler. Aksi halde, eğer izlenmiyorsa, zaten devrimci durumun devrime dönüşmesi olanaksızdır. Öte yandan gelişmiş kapitalist ülkelerde gerçek nedir? «Büyük te-kellerin, ulusun bütün katmanları üzerindeki ezgisi ağırlaştığı» için, «emek ile sermaye arasındaki çelişki keskinleştiği» için, «te-keller halk yığınlarının demokratik haklarını yok etmeye, ya da alabildiğine budamaya çabaladığı» için, «bazı ülkelerde açık faşist terör azıtmaya devam ettiği» için, «Sosyalist Devrimin görevlerini yerine getirme yolunda ulusun bütün demokratik, yurtsever güç-leri tek cephede birleşiyorlar» (Tırnak içleri, **Dört Toplantı**, 1960 Konferansı, s. 78 - 79). Devrimci durum olmadan yığınların öncü peşinden gitmediği tezi, gelişmiş kapitalist ülkeler partilerini «burjuva düzeninin muhalefet aksesuarı» haline getiren utangaç go-sist tez, **İlke** yazarına aittir, bilim ve gerçeklere değil.

İkinci olarak; gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi hareketini «tıkanma»ya, tecrite uğratan, çokbilmiş **İLKE** uzmanları, sorunu nasıl çözüyorlar : Genel oy ya da barışçı geçiş! İşte, «tıkanma» böyle açılacaktır! Ne bilimsel yaratıcılık değil mi? Oysa sorun, uluslararası işçi sınıfı hareketinin belgelerinde ileri demokrasiyi proleterce anlayan partilerde, Türkiye işçi sınıfı partisinin program ve belgelerinde böyle bir «yaratma» yoktur. Burada yapılan en büyük çarpıtma ileri demokrasiyi salt bir geçiş biçimi, onunla özdeş bir şey olarak ele almaktır. Eğer salt geçiş biçimi olarak ele alırsa, gelişmiş kapitalist ülkelerin de her birinde bu geçişin aynı olmayacağı açıktır. Ama sorunun özü tekel egemenliğini yıkmaktan ibarettir. Bu öze varış, kuşkusuz, ülkeden ülkeye değişik biçimler alacaktır. Kimilerinde daha şiddetli, kimilerinde barışçıl görünümler gösterebilir. Oysa ileri demokrasi, bir hükümet biçimi, salt bir geçiş sorunu değil, esas olarak proleteryanın anti - emperyalist, anti - tekel cephe programının ifadesidir.

Üçüncü olarak; «ileri kapitalist ülkelerde öncü partilerin devrimci durumun oluşmasını bekledikleri», fakat bunun gerçekleşmediği tezi, yine sınıf savaşımını kavramayan oportünist bir savdır. Proletarya, devrimci durumu «beklemek» gibi tarihsel ve somut bir eylemsizlikle hiçbir zaman karşı karşıya gelmedi. Ancak devrimci durumu oluşturucu, devrimci durumda iktidarı alma hazırlığını içeren görevleri yapma sorunuyla karşılaştı. Hem nasıl olur da kendi kitlelerinden tecrit olmuş, tıkanmaya uğramış bir öncü parti, devrimci durumu «beklemek» hakkına sahip olabilir? Proleteryanın çoğunluğunu kazanmadan, bağlaşıklıklarını kurmadan devrimci durum gelse bile, böyle bir parti iktidarı alabilir mi? Böyle bir öncü parti, bırakalım genel oyu, bırakalım barışçı geçişi

şiddetle olsun iktidarı alabilir mi? Bu soruların yanıtı HAYIR'dır. Ama, ne dediğini kendi de anlamayan yazarımız, ileri demokrasiyi işlerken gerçekten bu sorulara evet yanıtını veriyor! Başka bir nokta daha var: Gerçekten devrimci durum, insan iradesinden bağımsız, nesnel bir devrim koşuludur. Ama bu nesnellik, kapitalizmin nesnel olarak sosyalizme dönüşeceği kadar «nesnel» bir şeydir. Kapitalizm, nesnel olarak, insan iradesinden bağımsız bir tarihsel yasa olarak, ergeç sosyalizme dönüşecektir. Ama bu kendi kendine olmayacaktır. Proletaryanın tarihsel eylemini, kapitalizmi yıkma eylemini anmadan kapitalizmin nesnel olarak kendiliğinden sosyalizme dönüşeceğini söylemek, boş bir softalıktır. Tıpkı bunun gibi, bir toplumu nesnel olarak devrimci duruma götüren öğelerden biri proletarya ve öbür emekçi halkın bilinçli eylemidir. İşte bu nedenle «ileri kapitalist ülkelerin öncü partileri ... devrimci durumu beklemişlerdir» görüşü, marksist - leninist dünya görüşü açısından bize hiçbir şey anlatmayan boş bir tekerlemedir. Devrimci durum kendiliğinden, proleter hareketin etkisinden tamamen bağımsız olarak beklenen birşey olamaz. **İLKE** yazarına göre özetle «ileri demokrasi nedir?» sorusunun yanıtı «genel oyla geçiş» veya «barışçıl geçiş» demektir. Nereye «barışçıl geçiş» dersiniz, «sosyalizme geçiş»; bu nasıl oluyor dersiniz, «devrimci durum olmadan»; peki bu olur mu dersiniz, «biz bilmeyiz, o ülke partilerinin işidir»; uluslararası konferans kararlarındaki anlamı dersiniz, «saygılıyız, gelişmiş ülkeler için öngörülmüştür»; bilimsel açıdan ne diyorsun dersiniz, «gelişkin burjuva demokrasisinin en gelişkini»; yani yanlış mı, sonuç olarak ne diyorsun dersiniz, «Türkiye için geçersizdir» gibi oportünist kafa karışıklığının kararsız yanıtlarını alacaksınız.

Dünya Sosyalist sistemine, uluslararası devrimci hareketin ana tezlerine açıktan karaçalanları atlıyoruz. Ama bunları görünüşte, sözde kabul edip, iş başa düşünce bıktırıcı, ağdalı gevişler getirip kılıç çeken şövalyelere biraz daha söyleyecek şeyimiz var. Baylar, bu ikiyüzlülüğü daha fazla sürdürmeyeceksiniz. Kimliğinizi gösteriniz artık. Şu ilkel gerçeği görmenin zamanı gelip geçti. Kapitalist dünyada yer alan ülkelerde demokrasi ve sosyalizm savaşımı ne kadar geçerliyse, ileri demokrasi de o kadar geçerlidir. Uluslararası konferans kararları reçete kararlar değildir. Her ülke özgülünde hayata geçirilecek kararlardır. Demokrasi savaşımının gündemde olduğu, önümüzdeki devrimci adım Demokratik Devrim olduğu bir ülkede, ileri demokrasi geçerli, geçersiz tartışması işin özüyle değil, sözlerle yapılan yalancı pehlivanlıktır.

İleri Demokrasiyi gündeme getiren tarihsel ve somut etmenler, «... devrimci durumun görülmemesi», «işçi hareketinin tıkanması», vb. uydurmalar değildir. Bu etmenler, emperyalizmin de-

mokراسiye artan saldırısı ve anti - tekel savaşımının maddi ve sosyal temelini genişlemesidir.

Yalnız bizde değil, yalnız faşist diktatörlük altındaki ülkelerde değil, ileri kapitalist ülkelerde de demokrasi savaşımı verilmesinin anlamı nedir?

Tekel - öncesi kapitalizmin temel ekonomik özelliklerini görel olarak belirtmek gerekirse: barış, özgürlük ve demokrasiden en çok hoşlanmasıyla kendini gösterir.

Emperyalizm, yani tekelci kapitalizm ise temel ekonomik özellikleri nedeniyle barış, özgürlük ve demokrasiden en az, militarizm ve gericiliğin evrensel olarak gelişmesinden en çok hoşlanmasıyla ayırılır.

Serbest rekabetçi kapitalizm, burjuva demokrasisinin temeli olduğu halde, tekelci kapitalizm her alanda politik gericiliğe geçişin temellerini verir. Yazarımız şöyle bir mantık yürütüyor: İleri kapitalist ülkelerde burjuva demokрасisi bir hayli kökleştğine göre, ileri demokrasi de ne oluyor? Hem bu ülkelerin önündeki tarihsel aşama sosyalist devrim değil mi? Bize gelince Türkiye geri ve bağımlıdır ve de ileri demokrasi geçersizdir!

Gerçekte kavranmayan şey Lenin'in emperyalizm anlayışı, ileri kapitalist ülkeler denen emperyalist ülkelerde de demokrasi savaşımının gündemde olduğu gerçeğidir.

Pek çok okur yukardaki düz mantığa, Lenin'in şu çözümlemesinin kanıt gösterildiğini de hatırlayacaktır.

«Tekelci devlet kapitalizmi sosyalizmin maddi olarak tamamen hazırlanması, sosyalizmin dolaysız basamağıdır, çünkü tarihsel merdivende bu basamak ile adına sosyalizm denen basamak arasında hiç bir ara basamak yoktur.» (Ekonomi Politikinin Temelleri, May Yayınları, s. 712)

Bu çözümleme tamamen doğrudur. Ama Lenin'in konuyu açısıyla birlikte düşünülürse, sorun ancak o zaman anlaşılabilir. Lenin şöyle açar sırayı :

«Sosyalizm, kapitalizmin biricik seçeneğini oluşturduğu, can çekişen kapitalizmin mantıksal ve tarihsel sonucu olduğu halde, kapitalist toplumdaki sosyalist topluma aracısız hemen ve doğrudan bir geçiş mümkün değildir... Her kim politik demokratizmden başka bir yoldan sosyalizme ulaşmak isterse hem ekonomik hem de politik anlamda saçma ve gerici yaklaşımlara varır.» (Emperyalizm Üzerine Temel Kurslar, Konuk Yayınları, s. 193)

Lenin'in özlü açıklamaları bir bütün olarak kavranmaz da mekanik dar kafalılıkla soruna yaklaşırsa, Lenin'i Lenin'le çatıştırmak mümkündür. «Ekonominin, tekelci kapitalizmin üstündeki politik üst yapısı, demokрасiden politik gericiliğe dönüşür. Serbest rekabete demokrasi uygun gelir. Tekele ise politik tutuculuk.» di-

yen Lenin; demokrasi savaşımını, sosyalizm savaşımının bir parçası olarak değerlendirir. «Emperyalizme karşı ayaklanmanın uyanıp büyümesi, demokratik savunma ve baş - kaldırmanın büyümesiyle ayrılmaz şekilde bağlanmıştır.»

Kuşkusuz, işçi sınıfının demokrasi savaşımı, özü gereği anti - emperyalist, anti - tekel olmalıdır. Yoksa amaç, gerici bir ütopya olan burjuva demokrasisine dönüş değildir ve olamaz. Bugün işçi sınıfının kapitalist ülkelerdeki demokrasi savaşımı, tekel iktidarını yıkmak, çalışan halkın demokratik haklarını ve özgürlüklerini genişletmek, ekonomik ve politik alanda ve toplumsal yaşamın her alanında tekel egemenliğinin aşılmasını, işçi sınıfı ve sendikalarının gerçek birliğinin sağlanmasını amaçlıyor. Elbet bu demokratik aşama, toplumun doğrudan sosyalist devrime varması değildir. Üstelik geçiş biçimi, süresi, görevleri açısından ülkeden ülkeye değişen özellikler gösterir. Fakat tekel egemenliğinin, emperyalizmin kaldırılması, sosyalizme varılması yolunda henüz vazgeçilmez bir ön koşuldur. Lenin'in dediği gibi;

«Kapitalizm ve emperyalizm hiçbir değişmeyle, 'idealist demokratik değiştirmelerle' de değil, yalnız ve yalnız ekonomik bir devrimle ortadan kaldırılabilir; ama demokrasi mücadelesi içinde yetiştirilmemiş bir proletarya, ekonomik devrimi tamamlama yeteneğine sahip değildir.» (Emperyalizm Üzerine Temel Kurslar, s. 147)

Sosyalist devrimi tek bir eylem imiş gibi değerlendiren oportünistler ileri demokrasi savaşımını sosyalizmin karşısına dikerek, onun sosyalist devrime proletaryayı hazırlayan cephe savaşı niteliğini küçümsüyorlar.

«Sosyal devrim» diyor Lenin, «ancak proletaryanın burjuva-ziye karşı verdiği iç mücadelenin İLERİ ÜLKELERDE bir dizi DEMOKRATİK ve DEVRİMCİ hareketle birlikte ilerlediği bir çıkış şeklinde yürüyebilir, buna ayrıca az gelişmiş, geri kalmış ve baskı altındaki ulusların kurtuluş savaşları da eklenir. Peki neden? Kapitalizmin düzensiz gelişmiş (oluşu) ve nesnel gerçek bize çok gelişmiş kapitalist ulusların yanında ekonomik yönden çok zayıf ya da hiç gelişmemiş bir dizi ulusun var olduğunu gösterdiği için.»

Devam edelim. Lenin sosyalist devrimi şöyle niteliyordu: «Sosyalist devrim tek bir eylem, bir cephedeki tek bir meydan savaşı değil; en keskin sınıf çatışmalarının bütün bir dönemi, her cephedeki meydan savaşlarının tümüdür. Yani burjuvazinin yıkılmasıyla bitebilecek ve ekonomik olduğu gibi, politikadaki tüm sorunlarda verilecek meydan savaşları dizisidir.» (Age, s. 175 - 176). İşte ileri demokrasinin anlamı, tekelci kapitalizmin çürümüşlüğü ve asalaklığına en başta her türlü demokratik hakkı ortadan kaldırma ve her alandaki sınırsız dikta eylemine karşı uluslararası pro-

letaryanın «her cephedeki meydan savaşları dizisi» ve «sosyalizme giden çığır» olmasıdır.

«Sol» ve sağ oportünistler, ya demokrasi savaşımını inkar etmişler ya da onun sosyalizm savaşımının bir parçası olarak ele alınmasını kavramamışlardır. Yapılan yanlışların temeli bu noktaya ilişkindir. Demokrasi savaşımının proletarya için anlamını ve önemini Lenin şöyle vurgular: «Demokrasi mücadelesinin proletaryayı sosyalist devrimden caydırabileceğini ya da devrimi geri plana iteceğini, gölgeleyeceğini, vb. düşünmek köklü bir hata olacaktır. Tersine tam demokrasiyi uygulamayan zafere ulaşmış sosyalizm olamayacağı gibi, aynı şekilde demokrasi için her yönüyle tutarlı ve devrimci bir mücadele olmadan da proletarya burjuvaziye karşı zafer hazırlıklarına girişemez.» (**İşçi Sınıfının Enternasyonalci Öğretisi**, Konuk Yayınları, s. 78)

Sosyalizm savaşımının bir parçası olarak demokrasi savaşımı kapitalizmin genel buhranının içinde bulunduğumuz üçüncü evresinde büyük bir önem taşır. Bunu yakından görebilmek için üçüncü evrenin belirtilerinin neler olduğunu görmeliyiz :

1 — İnsanlığın üçte birini kapsayan ülkelerde sosyalizmin utkusu; bütün dünyada sosyalizm için savaşan güçlerin alabildiğine büyümesi.

2 — Sosyalizm ile yarışmada emperyalizmin dayanaklarının sürekli olarak zayıflaması. Emperyalist gericiliğin yoğunlaşması.

3 — Ulusal kurtuluş savaşlarının yeni ve dev ölçülerde yükselişi, ulusal ve toplumsal kurtuluş için verilen savaşımın sömürgecilik sisteminin çöküşünü hızlandırması.

4 — Bütün dünya kapitalist ekonomi sisteminde kararsızlığın artışı.

5 — Devlet - tekelci kapitalizmin belirginleşmesi ve militarizmin azıtması sonucu olarak; «kapitalizmin çelişkilerinin keskinleşmesi, tekeller ile bütün ulusun çıkarları arasındaki çelişkilerin derinleşmesi; burjuva demokrasininin daraltılması, yönetimde otokratik ve faşist metodlara yeltenişler, burjuva politikası ve ideolojisindeki derin buhran ...» (Dört Toplantı, s. 38 - 39)

Bütün bunlardan sonra bugün sosyalizme giden yolda proletaryanın vuracağı darbenin başlıca doğrultusu nedir? Kısaca, tekellerin hükümranlığını yıkmaktır. Bu nasıl olacaktır? 1960 Zirve Konferansı'nda şunları okuyoruz :

«İşçi sınıfı, köylüler, aydınlar, küçük ve orta kent burjuvazisi, tekellerin egemenliğinin ortadan kaldırılmasıyla candan ilgilidir... Komünistlerin fikrince böyle bir birlik barış, ulusal bağımsızlık, demokrasiyi savunma ve geliştirme, halkın gereksinimlerini karşılamak için; köklü bir tarım reformu yapmak, emekçilerin yaşama koşullarını iyileştirmek, tekellerin tiranlığına karşı köylüle-

rin çıkarlarını, küçük ve orta kent burjuvazisinin çıkarlarını korumak için; ekonominin en önemli kollarını millileştirmek ve bunların yönetimini demokratlaştırmak için; savaşım esaslı üzerinde bütünüyle sağlanabilir». (Age, s. 803)

İLKE dergisinin şabloncu yazarının şöyle mırıldandığını duyar gibiyiz: «Hani ya, aktarmalarında daha ileri demokrasi sözcüklerini göremedim ki?» O iki sözcüğü boşuna arama bay tacir, işin sırrı orada değil, çünkü ileri demokrasi yukarıda anlatılandan başka birşey değildir. Bu Türkiye için «geçerli» değil midir? Sen reçete yazadur, sınıf savaşımı, ne yazık ki, senin reçetelerini dinlemeden devam ediyor ve halkı da «anlamıyor». Devam edelim. «Bütün bu önlemler» diyor 1960 Konferansı, «demokratik bir karakter taşır ... Komünistler, ekonomik ve sosyal yaşamın, bütün yönetim, politika ve kültür kuruluşlarının toptan demokratikleştirilmesi için savaşıyorlar. Komünistler, demokrasi için yapılan savaşıma sosyalizm savaşımının bir parçası gözüyle bakıyorlar. Bu savaşım boyunca komünistler yığınlarla bağlarını gitgide sağlamlaştırıyor, onların siyasi bilincini artırıyor, sosyalist devrimin görevlerini ve bu devrimin yapılması gereğini anlamalarına yardım ediyorlar. Marksçı - Leninci partiler ile kapitalist düzen çerçevesinde reformlar yapmayı son amaç belleyen ve sosyalist devrim gereğini tanımayan reformistler arasındaki fark budur.» (Age, s. 80 - 81). Söyle bilgiç yazar, bunlar mı Türkiye için «geçersiz» olan? Yine 1960 Konferansı'nda şunları okuyoruz :

«Sömürgecilik ezgisi boyunduruğunu kıran ülkelerde ulusal yeniden doğuşun acil görevleri, ancak emperyalizme ve feodal kalmılara karşı ulusun bütün yurtsever güçleri tek ulusal demokratik cepheye birleştirilerek yürütülecek bir savaşla başarılı bir şekilde yerine getirilebilir ... Ulusal bağımsızlığın elde edilmesi ve savunulması, köklü demokratik değişiklikler yapılması ve toplumsal ilerlemenin güvenlik altına alınması savaşımında işçi sınıfı ve köylülüğün ittifakı en önemli güçtür, bu ittifak, geniş bir ulusal cephenin temeli olmakla görevlidir.» (Age, s. 71 - 72)

Söyle bilgiç yazar! Ulusal ve toplumsal kurtuluş sorunlarıyla dövüşen Türkiye için bunlar geçersiz midir? Uluslararası konferans karar ve belgeleri sandığınız gibi, padişah fermanı değildir. Onu anlamak, özümlemek, yaratıcı bir biçimde yaşama geçirmek gerekir.

Toplumsal gelişmelerin büyük ölçüde derinleşmesi ile pekçok kapitalist ülkede işçi sınıfı öncülüğünde anti - tekel ve anti - emperyalist bir cephe için gerekli koşulların doğduğu kaydedilen 1969 Konferansı'nda ise deniyor ki :

«Son yılların sınıf savaşimleri, yeni - kapitalizm ve reformizm partizanlarının yaymaya çalıştıkları hayalleri kökünden yıkmış,

Marksizm - Leninizmin temel önerilerine yeni kanıtlar sağlamıştır. Sağ ve sol oportünistlerin tersine Komünist ve İşçi Partileri derinlikli ekonomik ve toplumsal istemler ve ileri bir demokrasi için yapılan savaşımları sosyalizm savaşımının karşısına dikmiyorlar, bunları sosyalizm için savaşımın bir parçası olarak görüyorlar. Tekellere, onların ekonomik egemenliği ve politik iktidarına karşı verilen savaşımında gerçekleştirilecek köklü demokratik dönüşümler sosyalizmin zorunluluğu bilincini geniş yığınlar arasında daha da yatacağıdır.»

Temel içeriği kapitalizmden sosyalizme geçiş olan büyük çağımızı, devrimci sürecin daha da evrenselleşmesi olgusunu kavrayamayanlar yukarıdaki çözümlemeden kendilerine ait hiçbir şey bulamazlar. Emperyalizme, tekel iktidarına karşı savaşımın evrensel önkoşullarını görmeden soruna çözüm bulunamaz. Bu önkoşulları 1969 Konferansı'ndan özetleyelim :

«— İşçi sınıfının bütün parti ve sendikalarının birleşik eylemi. İşçi sınıfının birliği,

— İşçi ve köylü ittifakının güçlenmesi,

— Orta tabakaların büyük yığınlarının kendi çıkarlarını savunmaya başlaması ve genel demokratik istemler için verilen savaşıma katılması.

— Bilimin dolaysız bir üretici durumuna gelmekte olduğu bu çağda aydınların da sürekli artan bir bölümünün ücretli işçilerin saflarına katılmaları.

— Sayıca çoğalan ve politik eylemlerini artıran genç insanların B. Avrupa, Amerika, Japonya, Türkiye ve diğer ülkelerde toplumsal olguların önemli bir etkeni oluşu.

— Kadınların da sınıf savaşımına, anti - emperyalist hareket ve özellikle de barış savaşımına geniş ölçüde katılmaları.» (4 Toplantı, s. 141, 144, 145, 146)

«Anti - emperyalist ve anti - tekel birleşik eylem sürecinde» deniyor yine 1969 Konferansı'nda: «bütün demokratik akımların, tekellerin ülke ekonomilerinde oynadıkları rolü kesinlikle sınırlayabilecek, büyük sermaye iktidarına son verebilecek, köklü ekonomik ve politik dönüşümleri gerçekleştirerek sosyalizm savaşımının sürdürülmesi için en uygun koşullar sağlayabilecek bir politik ittifak içerisinde bir araya getirilmesi için uygun koşullar yaratılmıştır. Bu demokratik ittifakta ana güç işçi sınıfıdır. Bu hedefler en başta işçi sınıfı ile geniş halk kesimlerinin çeşitli biçimlerdeki yığınsal eylemleriyle gerçekleştirilebilir.» (4 Toplantı, s. 148)

Bunlar mıdır Türkiye için geçersiz olan? Ancak konunun evrensel konuluşundan, ileri demokrasinin uluslararası önkoşullarından hiçbir şey anlamayan ulusal dar kafalılar, onu Türkiye için «geçersiz» sayabilirler.

Anti - emperyalist, anti - tekel cephenin gerçekleştireceği ileri demokrasinin sınıf özünü boşaltıp onu bir «sınıf işbirliği», «reformizm» olarak göstermeye çalışan İLKE ve şürekâsı, yalnız enter-nasyonalist harekete oportünist leke sürmekle kalmıyor, konunun Türkiye özgülündeki problemlerini, Türkiye’de tekelci sermayenin hüküm süren diktatörlüğünü anlamadığını kanıtıyor. İleri demokrasinin uluslararası içeriğini tanıdıktan sonra, şimdi de Türkiye’de ileri Demokrasinin anlamına gelelim.

TÜRKİYE’DE İLERİ DEMOKRASİ SAVAŞIMI

Konuya İLKE yazarının sözlerini aktararak başlayalım.

«Son yıllarda Türkiye’de de bazıları ‘İleri Demokrasi’ lafları etmeye başladılar... Neden? Herhalde Türkiye’yi tanımadıklarından... Ya da İleri Demokrasinin ne demeye geldiğini bilmeyecek kertede ideoloji fukaralığı içindeler... Yoksa ileri kapitalist ülkelerde devrimci durumun oluşmamasından kaynaklanarak gündeme getirdikleri İleri Demokrasiye Türkiye’de bir de devrim demek acaplığına düşmek kolay olmasa gerek.» (s. 103)

Proletaryanın devrimci durumun oluşmamasına dayanan bir tezi olmadığını ve olmayacağını, yukarıda ayrıntılarıyla gösterdik. İleri Demokrasi’nin proletaryanın asgari demokratik programından başka bir anlama gelmediğini belirttik. Gerçekten ortada bir ideoloji fukarası var. Ama bu, yazarın kendisinden başkası değil.

Türkiye işçi sınıfının başını çektiği ileri demokrasinin nesnel temeli ve anlamı nedir?

Ülkemiz; şirketler, ortaklıkları, ikili anlaşmaları, uzmanları, ajanları, üsleri, kredileri, NATO’ları, CENTO’larıyla emperyalizme bağımlı kılınmış, feodal kalıntıları da bağrında taşıyan, iki ulustan halkın köleleştirildiği orta derecede gelişmiş kapitalist bir ülkedir.

Ülkemizde uluslararası sermayenin işbirlikçisi tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin diktatörlüğü hüküm sürüyor. Bu diktatörlük, proletarya ve emekçi halk üzerindeki sömürü ve zulmünü günbegün yoğunlaştırarak faşizme tırmanıyor. Bu düzenden ve gidişten büyük zarar gören işçi sınıfımız, yoksul ve orta köylüler, aydınlar, memurlar, teknikerler, gençler, ve tekel dışı burjuva kesimlerinden oluşan nüfusun ezici çoğunluğudur. Bu karanlık burgaçtan çıkmak için somut koşullar, bu kitlelerin işçi sınıfı öncülüğünde birleşik cephe kurmasını dayatıyor. Bugün yaşam önümüze tamamen emperyalizme, faşist tırmanışa, işbirlikçi tekelci sermayenin diktatörlüğüne ve feodal gericiliğe karşı görevleri içeren ulusal ve demokratik bir devrimin görevlerini koyuyor.

İşte bugün işçi sınıfımız emperyalizm, işbirlikçi tekelci sermaye ve büyük toprak sahiplerine karşı, bu gerici cephe iktidarını yıkmak için öbür emekçi kesimleri ulusal demokratik cephede toplamak ve ulusal demokratik devrim yoluyla ileri demokrasiyi gerçekleştirmek için savaşıyor.

İleri Demokrasi, işçi sınıfımızın öncülüğündeki ulusal demokratik cephenin temel demokratik hedefler bütünüdür. Yani :

— İşbirlikçi - tekelci sermaye ve büyük toprak sahipleri diktatörlüğünün yıkılması, yabancı - yerli tekel egemenliğinin ekonomik, politik, kültürel ve askeri dayanaklarının yok edilmesi;

— Ülkemizin emperyalist bağımlılık ilişkilerinden koparılması;

— Emekçi köylüler yararına toprak reformunun gerçekleştirilmesi. Büyük özel mülk topraklarının zoraltılması;

— Ekonomik kalkınma ve halkın yaşam düzeyinin yükseltilmesi;

— Toplumsal siyaset, kültür ve eğitimin demokratikleştirilmesi. Faşist yuvaların dağıtılması. Her alanda demokratik bir işleyiş mekanizmasının kurulması;

— Ulusların kendi yazgılarını kendilerinin özgürce belirlemesinin sağlanması, ulusların, dillerin tam eşitliği ve kardeşliği;

— Bütün halklara karşı, barış, bağımsızlığa saygı ve dostluk politikasının izlenmesi.

Hiç kuşkusuz bu temel hedefler sosyalizmin gerçekleşmesi değil, ama ona giden yolun açılması olacaktır. Tüm insanlığı olduğu gibi, bizi de yalnız sosyalizm, sömürü ve zulümden kurtarabilir. Ama bugün, hemen bir anda, ulusal demokratik devrimi atlayarak sosyalizme varamayız. UDD bizi sosyalizme ulaştıracaktır.

Bugün ülkemizde süregiden sınıf savaşımının birbirine bağlı iki ana çizgisi vardır :

Biri, İşbirlikçi - tekelci burjuvaziye, büyük toprak sahiplerine, emperyalizme ve faşist tirmanışa karşı özü **DEMOKRATİK** olan ve tüm **halkın** verdiği savaştır. Bu savaş, doğası gereği, halkın devrimci öğelerinin demokratik diktatörlüğüne yöneliktir. **Öbürü**, tüm burjuvaziye, ücretli emeğin her türlü sömürüsüne karşı özü **sosyalist** olan ve esas olarak işçi sınıfının verdiği savaştır. Bu savaş, proletaryanın sosyalist diktatörlüğüne yöneliktir.

Birbirine bağlı olan bu iki savaştan birincisi işçi sınıfının **ASGARİ DEMOKRATİK PROGRAMI**'nin, ikincisi de **AZAMİ SOSYALİST PROGRAMI**'nin görevlerini kapsar.

Elbette bu ikisi arasında Çin seddi yoktur. Gelişen yaşam, birbirinden nesnel olarak farklı iki devrimin görevlerini, birbirine bağlı kılmak, aynı zamanda ikisini de yürütmek gibi zor bir görevi

karşımıza getirmiştir. Bize düşen görev, nihai hedefimiz sosyalist devrimi bir an bile unutmaksızın, bu hedefe varmak için demokratik devrimin görevlerine yerine getirmektir. Tüm halkın katıldığı demokratik devrimi ne kadar tam olarak yaparsak, proletarya bu devrimdeki öncülük ve bu devrimi sosyalist devrime doğru genişletmek görevini ne kadar enerjik olarak başarır, o ölçüde sosyalist devrimin sorunlarına ulaşabiliriz. Bu nedenle işçi sınıfı, bağımsızlık, demokrasi, barış, toplumsal ilerleme savaşımından geçmelidir, geçebilir, geçmektedir. Ancak böylece sosyalizme varabiliriz.

Rusya'da esas olarak anti - feodal içeriği olan «burjuva demokratik devrimi»ne proletaryanın öncülük edebileceğini ve etmesi gerektiğini ortaya koyan Lenin 1902'de şöyle yazıyordu :

«Proletarya ile burjuvazi arasındaki belirleyici nitelikteki mücadelenin ancak bir cumhuriyette yer alabileceği düşüncesini enine boyuna yaymalıyız... bu cumhuriyet sloganı yoluyla devlet düzenini demokratlaştırma mücadelemizi sonuna dek sürdüreceğimizi geriye bırakmaksızın anlatmalıyız ve bu ödemedeki payımızın ne kadar olacağını ve bunu ne zaman ve nasıl kazanmayı başaracağımızı bu mücadelenin kendisi belirleyecektir. Yumruklarımızın tüm gücünü düşmana duyurmadan ve onun yumruklarının tüm gücünü duymadan bu payı hesaplamaya kalkışmak budalalık olur.» Lenin aynı yazısında «bizim genel demokratik, siyasal sorunlarla uğraşırken sosyal demokratlar olarak kaldığımızı, burjuvazinin iktidarını güçlendirebilir, destekleyebilir düşüncesiyle siyasal özgürlüğe gereksinmemiz olmadığını söyleyen» sosyalistlerin hatasının altını çizerek şöyle devam ediyordu : Başlıca ivedi hedefimiz «... kırsal alanlarda sınıf mücadelesinin uluslararası sosyalist hareketin nihai amacını, siyasal iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesini ve sosyalist bir toplumun kurulmasının yerleştirilmesini başarmaya yönelik olan proletaryanın sınıf mücadelesinin özgürce gelişmesini sağlamak üzere yolu açmaktır.» **İşçi Sınıfı ve Köylülük**, Sol yayınları, s. 48-49, 51-52, 78-79) Bizdeki ile Rusya'daki demokratik devrimin farklı olduğu gevelenmesin. Böyle alınırsa, hemen her ülkede durum farklıdır. Ama sözkonusu olan devrimin temel yasaları ve demokratik devrimin sosyalist devrime dönüşümüdür. Biz iki aşamanın ülkemizi de kapsayan geçerli özünden söz ediyoruz.

Devrimimizin ulusal demokratik aşaması ile sosyalist aşamasının birbirine binişen bağlılığı kadar ayrılığını da kavramazsak, demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki tarihsel ve mantıksal farkı unutmuş oluruz. Bunu unutanlar ya da Lenin'i Lenin'ce anlamayanlar —yukarıdaki alıntıda— «devlet düzenini demokratlaştırma mücadelesini sonuna dek sürdürmek» mi diyecek-

ler, biz her zaman devletin paramparça edileceğini söylemedik mi? Bu, işin özünü değil, sözünü tekrarlamaktır; devrimciliği sorumsuz slogancılık, içi kof anarşik böbürlenme düzeyine indirgemektir.

UDD aşamasında devleti nasıl niteleyebiliriz? Bu, kelimenin tam anlamıyla Proletaryanın sosyalist diktatörlüğüne dayanan bir proleter devlet mi olacaktır? Bu sorunun yanıtı, hayırdır. UDD, proletaryanın sosyalist diktatörlüğünün özgün doğum halindeki biçimlerini yaratacaktır. Fakat Lenin'in de dediği gibi halkın devrimci öğelerinin diktatörlüğü, «kuşkusuz bu, sosyalist bir diktatörlük değil, demokratik bir diktatörlük olacaktır.» (**İşçi Sınıfı ve Köylülük** s. 185)

Nisan 1917'de Kamanev'i yanıtlayan Lenin, «devrimimizin derhal sosyalist dönüşmesine 'bel bağlamak' şöyle dursun böyle bir durumdan kesin olarak kaçındım» diyordu. «Dahası var: Rusya'da 'bir komün devletin' (yani Paris Komünü tipinde bir devletin) 'derhal' getirilmesi olanaksızdır. Çünkü bunun için Sovyetlerin hepsinde (ya da çoğunda) vekillerin çoğunluğunun, sosyalist devrimcilerin, Çheydze, Çereteli, Steklov ve benzerlerinin taktik ve politikalarının yanlış ve zararlı olduğunun kesin olarak bilincine varması gerekir.» (Altını çizen Lenin; **Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü**, Sol Y., s. 71)

Lenin, demokratik devrim eşiğinde «iktidar tüm halka» belgisini atarken esas olarak neyi niteliyordu? İşçi - köylü devletini.

Lenin, sosyalist devrim eşiğinde «iktidar Sovyetler'e» derken esas olarak neyi niteliyordu? Proletaryanın sosyalist devletini. Her türlü yanlış anlamayı önlemek için bir kez daha yineliyelim.

Devrimin demokratik aşamasındaki halkın devrimci öğelerinin diktatörlüğü, proletaryanın sosyalist diktatörlüğünün kendisi değil, onun doğum hali, ilkel hali olacak, ama mutlaka ona varacaktır.

Bizim UDD'imizde, işçi ve köylülerin, yani halkın devrimci öğelerinin diktatörlüğü döneminde, proletaryanın sosyalist diktatörlük araçları kendini gösterecek ve ona giden yol açılacaktır. Lenin 1905'de konunun altını şöyle çiziyordu :

«Rus devriminin burjuva demokrat sınırlarının dışına çıkmayız, ama bu sınırları fazlasıyla genişletebiliriz. Ve bu sınırlar içerisinde proletaryanın çıkarları uğruna, ivedi gereksinimleri uğruna ve geleceğin kesin zaferi için güçlerini hazırlanmasını olanaklı kılacak koşullar uğruna savaşabiliriz ve savaşmalıyız.» (**İşçi Sınıfı ve Köylülük**, s. 180)

Bugün gerçekte ileri demokrasiyi kavrama sorunu, bir yandan demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki tarihsel ve mantıksal farklılığı, öte yandan bu iki devrimin kesintisiz bağlılığını kavrama sorunudur.

İLERİ DEMOKRASİYE GEÇİŞ BİÇİMİ ÜZERİNE

Kafa karışıklığını baştan beri izlediğimiz İLKE'nin yazısında «geçiş biçimi» ile proletaryanın demokratik programını ifade eden «ileri demokrasi» özdeşleştirilmiş; ileri demokrasi genel oyla geçiş ya da barışçıl geçiş olarak gösterilmiştir.

Türkiye İşçi Sınıfı Partisi'nin genel oyla geçişi ve hatta barışçıl geçişi Türkiye'de tek yol olarak görmediği bilinir. Ama yazarımız bunu bilmezden gelerek, ileri demokrasi konusunda bıktırıcı bir tekerleme getirmektedir.

Ağızdaki dil, ağrıyan dişi kurcalar dururmuş. İLKE de ağrıyan dişini kurcalayıp duruyor. Kimi zaman heyecanlı ihtilalci, kimi zaman genel oyu savunan İkinci Enternasyonal kakavanı görünüm-ler ortaya koyuyor.

1969 Zirve Konferansı'ndan bir alıntı yapıldıktan sonra şöyle deniliyor İLKE'de :

«Bildirinin ileri demokrasi ile ilgili bölümünde, dikkat edileceği gibi iktidarın ele geçirilmesinin biçimi ayrıca ele alınmış değildir. Ancak metindeki ifade, ileri demokrasinin şiddet kullanılmayan bir geçişe tekabül ettiğine delalet etmektedir.» (s. 80)

Gerçekten ilgili bölümde biçim sorunu ayrıca ele alınmamış ise, bu konuda gevezelik niye? Uluslararası belgelerde geçiş sorunu her ülke için geçerli olan bir reçeteye bağlanabilir mi? Bir bölüm daha aktaran yazar hızını alamayıp şöyle diyor: «Kapitalist ülkeler için kullanılan ibarede silah açıkça tasrih edilmemiştir».

Şimdi yazarın aktardığı, fakat anlamadığı pasaja göz atalım : «Tekellerin ve onların egemenliğini ortadan kaldırmak gerçekten demokratik bir sistemi kurumlaştırmak ve sosyalist iktidarı kurmak için kararlı sınıf savaşımı : Bu amaca giden yol NE OLURSA OLSUN KAPİTALİST ÜLKELERDEKİ EMEKÇİ HALKIN VE ONLARIN KOMÜNİST PARTİLERİNİN VAZGEÇİLMEZ BİR HAK VE ÖVEDİDİR.» (4 Toplantı, s. 159)

Uluslararası konferans belgelerinde sınıf işbirliğine karşı kararlı sınıf savaşımı gerektiği işlenmiş, ayrıca tekel egemenliğini yıkmak için savaşımın her türlü biçimini kullanmak bir görev ve hak olarak konmuştur.

1960 Konferansı'nda şunları okuyoruz :

«Marksçı - Leninci Partiler, işçi sınıfının ve emekçi yığınların sosyalist devrimi gerçekleştirmek şu veya bu şekilde bir proletarya diktatörlüğü kurmak yolundaki savaşımına öncülük ediyorlar. Sosyalist devrimin gelişme şekli ve yolları, şu veya bu ülkede sınıf güçlerinin özgül dengesine, işçi sınıfının ve onun öncüsünün örgütlülük ve olgunluğuna, egemen sınıfların direnme derecesine bağlı olacaktır.» (s. 87 - 88)

«Her ayrı ülkede sosyalizme şu veya bu yolla gerçek geçiş olacağını somut tarihsel şartlar belli eder» (s. 89)

1969 Konferansında ise :

«Komünistler, parlamenter faaliyetin tüm olanaklarını kullanarak, demokrasi ve sosyalizm için savaşımında belirleyici etkenin, bütün emekçi halkın ve işçi sınıfının yığın hareketi olduğunu vurgularlar» (s. 148)

«Her parti Marksçı - Leninci ilkeleri izleyerek ve somut ulusal koşulları gözönüne alarak kendi politikasını tam bağımsızlıkla çizer, savaşımın yöntem, yön ve biçimlerini belirler; koşullara göre barışçı ya da barışçı olmayan sosyalizme geçiş yolunu seçer ve ülkesinde sosyalizmi kurmanın yöntem ve biçimlerini saptar.» (s. 172 - 173)

İşte İlke yazarının açıkça tasrih edilmemiş diye nitelediği geçiş biçimi böylesine açıkça konmuştur. Konuya mekanik biçimde yaklaşan İlke yazarı, ileri demokrasi, genel oyla geçiş veya barışçıl geçiştir diye yanlış bir sonuca varmış, bu yanlış üzerinde ise sayfalarca yazı döktürmüştür. İşçi hareketi için barışçıl ya da barışçı olmayan geçiş başlı başına bir amaç değildir. Savaşım biçimini koşullar belirler ve amaca götürmede en barışçılından en şiddetlisine her türlü savaşım biçimi geçerlidir. Bu konuda en açık seçik ve geniş bilgi için, okuyucuya, Konstantin Zarodov'un **Leninizm ve Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş** kitabını ve özellikle bu kitabın «Devrimin Biçimleri» (s. 194 - 215) bölümünü salık vereceğiz.

Şimdilik bu kadar.

[temel]
yayınlar

K. Marks, F. Engels, V. İ. Lenin

BİLİMSEL SOSYALİZM ÜZERİNE

12.5 TL.

Yazışma : P.K : 102 KIZILAY - ANKARA

Genel Dağıtım : TEMEL DAĞITIM

Şanlı Eylül Direnişinin Birinci Yılı

«DGM'yi ezdik, sıra MESS'de»

Birinci MC'nin başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm ulusal - demokratik güçlere dayatmaya kalktığı Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı direnişin üzerinden bir yıl geçti.

Geçen yıl Eylül ayında işçi sınıfımızın ulusal düzeyde örgütlediği grev başarıya ulaştı. Halkın emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımını hedef alan bu mahkemelerin yasallaşması önlendi. Aynı zamanda bu görkemli direniş, parlamento dışındaki örgütlü güçlerle parlamento içindeki liberal - demokrat öğelerin eylem birliğinin somut bir örneği oldu.

DGM'lere karşı direniş, işçi sınıfımızın toplumda başı çeken en örgütlü güç olduğunu bir kez daha gösterdi. Bu eylem, işçi sınıfının devrimci potansiyelini daha da artırdı, onun öteki demokratik katmanlarla olan bağlarını daha da pekiştirdi. Ulusal güçlerin eylem birliğinin oluşup gelişmesinde önemli bir köşetaşı oldu. Bu direniş sonunda DİSK daha da güçlendi, Türk - İş'in başını tutan gerici klik iyice yalıtıldı, köşeye sıkıştı. Türk - İş içindeki ayrışma daha da hızlandı.

Ne var ki, demokrasi düşmanları yenilgiyi kabullenmiş, DGM'yi tezgahlama girişiminden vazgeçmiş değildirler. İkinci MC, DGM'leri ilk fırsatta halkın boğruüne dayayacağını programına almıştır.

Geçen Eylül'de DGM'yi ezen işçi sınıfımız, onun en gelişkin ve ileri kesimi olan maden işçileri üç ayı aşkın bir süredir «... sıra MESS'de» belgisiyle direniyor. Yeni DGM'lere geçit vermemenin yolu, Maden - İş'in MESS'e karşı yürüttüğü bu şanlı grevi her yolla desteklemekten geçiyor. İlericiliğin, demokrathğin, devrimciliğin denektaşı bugün işte budur.

★

Şili'deki Faşist Darbenin 4. Yılında

11 Eylül 1977, Şili'deki karşı devrimci darbenin 4. yıldönümüdür. Emperyalizm ve onun cinayet örgütleriyle doğrudan bağlı faşist Pinoçet'in yönetimindeki bu darbe Şili halkına en başta da işçi sınıfına çok sayıda kurban verdirdi. Bugün de terörünü sürdür-

rüyor. Ancak Şili halkının ve onun kararlı devrimci öncüsü işçi sınıfının savaşımlı hem ülkede hem de ülke dışında örgütlenmesini, direnişini artırıyor. Tüm ilerici insanlık bu günü faşizme ve onu doğuran tekelci sermayeye karşı bir savaş günü olarak anıyor, enternasyonal dayanışmasını pekiştiriyor.

Ülkemizde de Şili halkıyla anti - faşist dayanışma işçi sınıfımızın örgütlü öncülüğünde güçleniyor. Geçen yıl 11 Eylül'de DİSK'in, gençlik, kadın ve öteki demokratik örgütlerin katılımıyla düzenlediği ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA GÜNÜ, Pinoçet'in sözümlüne «iyi niyet ve dostluk» gemisi «LA ESMERALDA»nın Türkiye limanlarına sokulmaması için yapılan protesto eylemleri bu dayanışmanın çarpıcı örnekleridir.

Darbenin 4. yılında, Şili halkının büyük evladı Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Korvalan'ın ve öteki bazı yurtseverlerin faşist zindanlarından kurtarılmış olması ve faşist yönetimin dünya çapında politik ve ekonomik bakımdan yalıtılması, enternasyonal dayanışmanın ve en başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerin, uluslararası işçi sınıfı ve tüm anti - faşist güçlerin büyük başarılarıdır.

Ancak savaşım bitmemiştir. Dayanışma, Şili'de ve tüm dünyada faşizmin kökleri kurutuluncaya dek sürdürülecektir.

B. LEIBZON

Anarşizm, Troçkizm, Maoizm

— Çıkıyor —

Genel Dağıtım : TEMEL DAĞITIM : Divanyolu, Klodfarer Cad.
38/2 Cağaloğlu - İST.

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'NİN

60. YILI

«Büyük Oktobr'un 60. Yıldönümü»

(ATILIM, 1 Ağustos 1977)

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi 60 yaşına bastı. İnsanlık tarihinde yepyeni bir çağ, dünya çapında kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı Büyük Oktobr ile açıldı. Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'ni yüce elleriyle Rusya proletaryası, çelik disiplinli Bolşevikler Partisi, dünya emekçilerinin büyük önderi Lenin yaptı, utkuya ulaştırdı. Oktobr Devrimi «halkların zindanı» Çarlık Rusyası'nda kapitalist sömürü düzenini yıktı, halkları, ulusları her türlü ezgiden kurtardı. İşçilerin, köylülerin Sovyet devletini, proletarya diktatörlüğünü kurdu. Çözümü en çetin sorunlarından biri olan ulusal sorunu kökten, en iyi biçimde çözümlendi. Ulusların kardeşçe kaynaşmasını, çok uluslu Sovyet toplumunun birliğini sağladı. Büyük Oktobr, dünya işçi sınıfının bayrağındaki proletarya enternasyonalizmi ilkelerinin harcıyla yoğruldu. Kapitalist ülkeler işçi sınıfının devrimci savaşımına, ulusal kurtuluş devrimlerine güç kaynağı, derslik oldu. Dünya komünist hareketinin yıkılmazlığı böyle bir temele dayanıyor.

Kızıl Oktobr'un ilk yankılar uyandırdığı ülkelerden biri de Türkiye'dir. Halkımız, bu devrimin doğrudan etkileri altında, genç Sovyet devletinin desteği, çok yönlü yardımıyla Anadolu'da emperyalizme karşı ulusal bir kurtuluş savaşı verdi. Ateş boylarında salgıncılara çakmak çalan halkımıza Lenin'in uzattığı bu dostluk eli, halkımızın belleğinden silinmedi, silinmeyecek.

TKP, böylesi bir ulusal kurtuluş savaşımının ateşleri içinde kuruldu. Marksçı - Leninci ülkü ve ilkelerle böylesi bir süreç içinde donatıldı. Partimizin yurtseverliği ve proletarya ilkelerine içtenlikle bağlılığının kökleri burada yatıyor. Yüce Lenin'in partisiyle TKP arasındaki bağlar her zaman diri kalmıştır. Partimiz bu devrimci dostluk geleneklerini koruyacak, yaşatacaktır.

Sovyet devleti, anayurdumuzun politik bağımsızlığını elde etmesinde olduğu gibi ekonomik bağımsızlığını kazanması için de

politik hiç bir şart koşmadan büyük yardımlar yaptı. Ülkede ağır endüstrinin köşe taşları olan dev fabrikalar, işletmeler Sovyet yardımlarıyla kuruldu. Bu yardım bugün de sürüyor. Anadolu'nun en sağır yerlerinde endüstri kentleri, işçi yatakları doğuyor.

Dünyayı, insanlığı faşizm belâsından, uygarlığı paramparça olmaktan Sovyet devleti kurtardı. Sovyet halkı, SBKP'nin Leninci yönetiminde Büyük Anayurt Savaşı'nda, emperyalizmin vurucu gücü Hitler faşizmini baştan aşağı ezdi. Avrupa halklarının özgürlüğe, ulusal bağımsızlıklarına kavuşmasına, bir kısmının iki yönlü, hem faşizmden, hem de kapitalizmden kurtulmasına, sosyalizme geçmesine somut tarihsel yardımlarda bulundu. Bunun sonucunda, günümüzde Vietnam'dan Küba'ya kadar uzanan dünya sosyalist sistemi doğdu. Dünya devrim süreci yeni bir aşamaya ayak bastı. TKP, Sovyet halkının faşizme karşı batır savaşını var gücüyle destekledi. Türkiye'de Hitlercilerden yana konum alan burjuvaziye, hükümetlere karşı durdu. Leninci enternasyonalizmi böyle savundu.

Büyük Ekim insanlığa barış yolunu açtı. Sovyetler Birliği. Lenin'in Barış Çağrısı'ndan bu yana 60 yıldır ardıcıl, sürekli bir barış politikası yürütüyor. «Soğuk» harbi körükleyen emperyalist güçlere gem vuruyor. Barış içinde yanyana yaşama ilkesini gerçekleştirme yolunda tarihsel başarılar kazanıyor. SBKP, özellikle parti Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve Yüksek Sovyet Prezidyum Başkanı L. İ. Brejnev yoldaşın yorulmak bilmez girişimleriyle, silahlanma yarışına son verilmesi, toplu insan kırma silahlarının yok edilmesi, politik yumuşamanın askersel yumuşama ile tamamlanması yolunda Leninci barış politikasını sürdürüyor.

Türkiye burjuvazisi, egemen çevrelerin hükümetleri Türk - Sovyet dostluğundan uzaklaştıkça Anayurdumuzu emperyalistlerin kucagina itti. Kan dökerek, çetin savaşlarla kurtardığımız toprakları Amerikan emperyalistlerine, NATO'lara, Sovyetler'e karşı, çevre halklarına karşı saldırı üssü olarak verdi. TKP, topraklarımızdaki NATO ve Amerikan üslerinin, atom başlıklı silah yığınaklarının kaldırılması ve şimdi yerleştirilmek istenen nötron silahlarına izin verilmemesi için halkımızın savaşını örgütlüyor. TKP, barış ve güvenliğin sağlanması, karagün dostumuz Sovyetler Birliği ile iyi komşuluk ilişkilerinin kurulması, geliştirilmesi, dostluk ve saldırmazlık paktı bağlanması için savaşıyor.

Sovyetler Birliği, barış politikasını komünizmi kuruculuğu ile yanyana yürütüyor. Sovyet halkları tarihte eşi görülmemiş bir atılımı, sosyalizmin kuruculuğunu, geliştirilmesini bir insan ömründen kısa bir zamanda, özgür emeğin gür yaratıcılığıyla başardılar.

Kapitalizmin genel bunalımının derinleşmesiyle, Amerikan emperyalistleri, NATO'cu çevreler, «insan hakları» maskesi altın-

da sosyalist ülkelere, başta Sovyetler Birliği'ne saldırıyorlar. Bu kara çalma kampanyasına Türkiye'de işbirlikçi egemen çevreler, gerici basın da katılıyor. Bunlar kapitalist ülkelerde, Türkiye'de emekçilerin amansızca sömürülmesini, artan işsizliği, yoksulluğu, yerli ve yabancı tekellerin büyük vurgunlarını, insan haklarının ayaklar altına alınmasını, ülkemizdeki faşist terörü, özgürlüklerin kanla, ateşle boğulmasını örtbas etmek istiyorlar.

Güneş balçıkla sıvanmaz. Sovyetler Birliği'nde emekçiler için yeryüzünün en özgür, en geniş insan haklarının gerçekleştiği bir toplum var. Bu en gerçek, en yüksek demokrasi proletarya diktatörlüğü ile sağlandı. Bu yoldan genel halk devletine geçildi. Milyonlarca Sovyet insanının en demokratik bir biçimde tartıştığı yeni Sovyet Anayasası bunun en çarpıcı örneğidir.

Türkiye'de egemen, işbirlikçi burjuvazinin işçi sınıfını, halkımızı Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin etkilerinden yalıtılma çabaları sökmeyecektir. TKP proletarya enternasyonalizmine sınımsız bağlıdır. Emperyalist boyunduruğa, kapitalist sömürüye, her türlü ezgiye, faşist teröre, oportünizmin her türüne karşı, Marksizm - Leninizm'den en ufak bir ödün vermeden savaşmayı, bütün bu Leninci ilkeleri eylem programına almıştır. TKP, bu programını gerçekleştirmek için savaşıyor. Kızıl Ekim'in, Lenin'in yolundan yürüyor.

Yaşasın Büyük Ekim Sosyalist Devrimi!

1 Temmuz 1977

TKP Merkez Komitesi

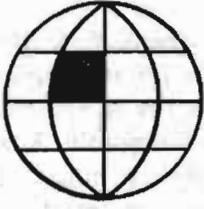
ŞANLI 1 MAYIS

- Ülkemizde de kutlanan 1 Mayıs 1977'nin tüm görkemini ve işçi sınıfının yükselen savaşımını belgeleyen kitap ...
- Olayın ülkemizdeki ve dış dünyadaki yankıları...
- Kanlı saldırıya tepkiler
- 116 adet 4 renkli fotoğraf,
- Birinci hamur kâğıda, ofset baskı,
- 208 sayfa, 30 TL.

TÜSTAV
konuk yayınları

P.K.749-İSTANBUL

dünya işçi sınıfı partileri üzerine bilgiler

Arap Komünist Partilerinin Mısır Halkıyla Dayanışması*

Arap Komünist ve işçi partileri, Ürdün Komünist Partisi, Tunus Komünist Partisi, Cezayir Sosyalist Öncü Partisi, Sudan Komünist Partisi, Suriye Komünist Partisi, Irak Komünist Partisi ve Lübnan Komünist Partisi, Mısır Komünist Partisi ile, Mısır işçi sınıfı ve tüm ulusal demokratik güçlerinin Mısır rejiminin izlediği yurt, ulus ve demokrasi düşmanı politikasına karşı savaşımla dayanışmalarını duyururlar.

Geçen Ocak ayındaki yiğit çıkışıyla ve öteki eylemleriyle Mısır halkının geniş yığınları, Mısır hükümetinin izlediği rotayı protesto ettiklerini ortaya koydular. Mısır'ın yeniden emperyalizme, Siyonizme, gericiliğe karşı, işgal altındaki Arap topraklarının kurtarılması ve Filistin Arap halkının yasal, ulusal haklarına kavuşması için birlik cephesinde yerini almasına ve Mısır'ın yeniden ileri ulusal bir gelişme yoluna girmesine kadar savaşımlarını kararlılıkla sürdüreceklerini açıkladılar.

Mısır rejimi, bu haklı savaşıma terörle yanıt verdi. 200 yurttaş öldürüldü. Kardeş Mısır halkının 1000'den fazla evladı tutuklandı. Erki elinde tutanlar, sözde her tür ekonomik ve politik savaş yasağı altına alan bir yasa çıkardılar. Mısır halkının özgürlük, ilerleme ve demokrasi özlemlerini dile getiren gazetecilerin sesini susturdular. Bunlar halkın temel ulusal ve toplumsal çıkarlarına karşı bir politika izlemeye devam ediyorlar. ABD emperyalizmiyle, özellikle Suudi Arabistan'daki Arap gericiliğiyle bağlarını güçlendiriyorlar. Zaire'deki son gelişmeler karşısındaki resmi Mısır tutumunda da görüldüğü gibi, emperyalist mekanizmanın Afrika'daki

* Mısır Komünist Partisi Merkez Organı'nın Haziran 1977 tarihli birinci sayısından çevrilmiştir.

kurtuluş hareketine karşı yönelen politikasına hizmet etmeye hazır olduklarını ortaya koyuyorlar.

Mısır rejimi, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşlarında Arap halklarının en sadık dostu olan Sovyetler Birliği'ne karşı kampanya açtığını gizlemeye hacet görmüyor. Tersine Sovyet düşmanlığı artık Mısır'ın resmi politikası olmuştur. Başka bir deyimle, Mısır egemen çevreleri, gerici, anti - demokratik, işbirlikçi, yalnızca Mısır halkının bir avuç düşmanına, bir avuç sömürücü ve gerici asalağa yarar sağlayan politikalarını sürdürüyorlar.

Arap Komünist ve işçi partileri, Arap halkına, dünyadaki tüm demokratik ve ilerici güçlere, Mısır'da tutuklu bulunan yurtseverlerin, Nâsırcıların, Komünistlerin ve öbür demokratların hemen serbest bırakılmaları, gelecekte yurtseverlere karşı böylesi önlemler alınmaması kardeş Mısır halkını özgürce anlatım, politik ve toplumsal örgütler kurma hakları da içinde olmak üzere, tüm demokratik haklarına saygı gösterilmesi için seslerini yükseltmeye çağırırlar.

3 Mayıs 1977

«0»

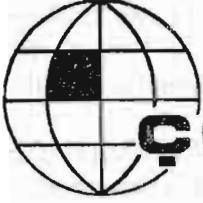
Kadınların Sesi

Eylül 1977 Sayısında

- UDC ve KADINLAR
- 1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ
- İŞTE 2. MC
- FAŞİZM NEDİR?
- DÜNYA OKUMA YAZMA GÜNÜ
- MADEN - İŞ GREVCİ EŞLERİ NE DİYOR?
- 11 EYLÜL ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA GÜNÜ
DGM'YE GEÇİT VERMEYECEĞİZ

ABONE : 6 Aylık 18 TL., Yıllık 36 TL., Yurtdışı 75 TL.

ADRES : İncili Çavuş Sok., No: 29/2, Karadeniz Apt. Sultanahmet - İST.

Çeviriler

Sosyalist Yapının Politik Temeli : İşçi - Köylü Bağlaşıklığı*

Georgi POZHIDAYEV

Tarih uzmanı, SBKP Merkez Komitesi
Toplum Bilimleri Enstitüsü'nde
yardımcı profesör

«İşçilerin, askerlerin ve köylülerin deneyimi, toplum güçlerinin ilişkisini değerlendirirken, işçilerin ve köylülerin bağlaşıklığının güçlkle başarılı olduğunu, ancak herşeye karşın onun kapitalistlere karşı tek yenilmez bağlaşıklık olduğunu söylediklerinde, Bolşeviklerin öngörülerinde doğru olduklarını bir kez daha gösterdi.» (V. İ. Lenin, **Toplu Yapılar**, C. 30. s. 134)

İki emekçi sınıfın —işçi sınıfının ve köylülüğün— bağlaşıklığı, çarlık otokrasisini alaşağı eden ve Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin utkusunu güvenceleyen bir güçtü. Lenin bu bağlaşıklıkta, yeni, sosyalist bir düzen kurmayı başarmanın güvencesini gördü. Sovyet ülkesinin 60 yıllık gelişimi, utkuları ve başarıları, Sovyet toplumunun toplumsal, politik ve ideolojik birliğinin temeli olan işçi - köylü bağlaşıklığının gücünü ve geçerliliğini inandırıcı bir biçimde kanıtladı.

ONLAR NEDEN BAĞLAŞIKTIRLAR?

İşçilerin ve köylülerin bağlaşıklığı düşüncesi ilk kez bilimsel komünizmin kurucuları tarafından dile getirildi. Onlar bu bağlaşıklığı, proletaryanın iktidar için savaşımındaki başarısı için zorunlu bir koşul olarak gördüler. Marks, yalnızca işçi ve köylülerin

* Bu yazı **SOCIALISM - THEORY AND PRACTICE** dergisinin Nisan 1977 sayısından çevrilmiştir.

ortak savaşımıyla proletarya devriminin, «tüm köylü ülkelerde bu koroyu sağlayabileceğinin, bu olmadan onun solo şarkısının efsaneye göre kuğunun ölmeden önce söylediği son şarkısı olacağı»nın¹ altını çizmişti.

Aynı zamanda köylüler, kendi paylarına, kendi kendilerini sömürü, yoksulluk ve kapitalizm koşullarında yıkılmaktan kurtarmayacakları için de işçilerle bir bağlaşıklık kurmak konusuna ilgi duyarlar. Ancak bir proletarya devriminin utkusu onlara bir çıkış yolu gösterebilir. Bundan dolayı kurtuluşları için savaşan köylüler «doğal bağlaşıklarını ve önderlerini, görevi burjuva düzeninin alaşağı edilmesi olan **kent proletaryasında** bulurlar.»² Marks ve Engels, proletarya partilerine, hiç bir zaman köylülüğü gözden ırak tutmamayı ve onları işçi sınıfının yanına kazanmalarını öğüttiler. Eğer politik iktidarı elde etmek istiyorsa, diye yazıyordu Engels, «parti ilk önce kentlerden kırlara gitmeli, kırsal bölgede bir güç haline gelmelidir.»³ Bununla birlikte Marks ve Engels, köylülüğün farklı grupları arasındaki ayrıma dikkat çektiler, onun heterojenliğini vurguladılar ve proletaryanın en güvenilir bağlaşığının kapitalizm tarafından yıkıma uğratılan en yoksul köylüler olacağına inandılar.

İşçiler ve köylüler arasında bir bağlaşıklık düşüncesi daha sonra Lenin tarafından işlendi. Lenin'e göre sosyalist devrim, küçük - burjuvazi de içinde, tüm ezilenlerin ve hoşnut olmayanların yığınsal savaşımının patlamasından başka bir şey olamazdı. Küçük - burjuvazi harekete, kendi zayıflıklarını, yalpalamalarını ve yanlışlarını ve de gerici teorilerini getirmesine karşın, eşyanın tabiatından dolayı büyük sermayeye karşıttır ve toplumun köklü bir biçimde yeniden örgütlenmesi için savaşımında proletaryanın bir bağlaşıklığı haline gelebilir. «Çeşitli renklerden, uyumsuz, birbirine benzemez ve dıştan parçalı görünen bir yığın savaşımının bu nesnel gerçeğini dile getiren, devrimin sınıf bilinçli öncüsü, ileri proletarya, yığın savaşımını birleştirip yönlendirebilecek, iktidarı alacak, bankaları ele geçirecek (farklı nedenlerle de olsa) herkesin nefret ettiği tröstleri mülsüzleştirecek ve bütünü içinde, burjuvazinin alaşağı edilmesine ve sosyalizmin utkusuna götürecektir olan öteki diktatoryal önlemleri almaya muktadir olacaktır.»⁴

Marks ve Engels gibi Lenin de emekçi köylüleri, işçi sınıfının ana bağlaşığı saydı. Onların savaşımı geçmişte anti - feodal bir çizgideydi. Emperyalizm tarafından yaratılan yeni durumda bu savaşım, dünya çapındaki sosyalist devrimin bileşen bir parçası durumuna gelerek tekelci sermayeye karşı yöneltildi.

Hem işçi sınıfı ve hem de köylülük aralarında bir bağlaşıklığa gereksinim duyarlar. Bu, köylülere kötü durumlarından kurtulmak için gerçek bir fırsat verir. Sermayeye karşı ilkönce dev-

rimci bir savaşıma kalkmaları ve bu savaşında tüm emekçi ve sömürülenleri çevrelerinde toplamaları tüm ülkelerde işçilerin ödevi ve özgövidir. Proletarya, sömürücüleri tek başına hareket ederek yenemez. Bu utkuya ulaşmak için proletarya, devrimci güçlerin geniş bir cephesini kurmalı, halkın çoğunluğunu yanına kazanmalı ve köylülükle bir bağlaşıklık oluşturmalı, onları politik bakımdan aydınlatmalı ve savaşıma hazır duruma getirmek için örgütlemelidir. Lenin, yalnızca proletaryanın «küçük çiftçiler yığına kapitalist kölelikten sosyalizme doğru yol göstermeye yetenekli olduğunu»⁵ vurguladı.

İktidarın devrimci halk tarafından ele geçirilmesiyle tarım sorununun başarılı çözümünü, köklü bir politik yeniden örgütlenmeye bağlayan Lenin, «biz kapitalizme karşı verilen tam anlamıyla proleter olan savaşımla, genel demokratik (ve genel olarak köylü nitelikteki) savaşımınla birleştirmeliyiz»⁶ diyerek sosyalist devrimin perspektifini hiç bir zaman gözden kaçırmadı, ancak bunların özdeşleştirilmesine karşı uyardı.

Lenin, proletaryanın köylülere karşı tavrının devrimin çeşitli aşamalarında değişmez kalamayacağı görüşünü savundu. Bu, somut tarihsel koşullara ve olması yakın devrimci değişikliklerin uygulanmasına bağlıdır. Bundan dolayı, partinin köylü sorunu üzerine yalnızca somut belgilerle ortaya çıkmaya değil, fakat aynı zamanda belgilerde zamana uyan değişiklikleri yapmaya da gerek sinmesi vardır.

DEVİRİMİN POLİTİK ORDUSUNUN OMURGASI

İşçi sınıfı ve köylülüğün savaşkan bağlaşıklığı Rusya'da 1905 - 1907 yıllarının devrimci savaşlarının ateşleri içinde doğdu. Bolşevikler, çarlığa karşı verdiği savaşında, işçi sınıfına demokratik bir cumhuriyet için yol gösterip, başını çektiler. Stratejik klavuzları şuydu: «Proletarya, etokrasinin direncini zorla kırmak ve burjuvazinin kararsızlığını etkisiz duruma getirmek için köylü yığını çevresinde birleştirerek demokratik devrimi tamamlamalıdır.»⁷

Bolşevikler, toprak mülklerini ve kilise topraklarını ele geçirmek, dağıtmak ve kırsal alanda feodalizmin kalıntılarını ortadan kaldırmak için köylüler tarafından alınan tüm devrimci önlemleri desteklediler. Lenin, köylülerin yalnızca işçi sınıfıyla bağlaşıklık halinde hareket ettikleri zaman toprağı ve özgürlüğü kazanabileceklerine işaret etti. Yoksa, sonsuza kadar feodal boyunduruk altında kalmaya mahkum olacaklardı. Öte yandan, proletarya tek başına ülkenin demokratikleştirilmesini sağlayamaz ve devrimi genişliğine ve derinliğine geliştiremezdi. Otokrasiye karşı saldırının gücü, devrimin başarısı ya da yenilgisi bu iki sınıfın bağlaşıklığının sağlamlığına bağlıydı.

İşçi sınıfı ve köylülüğün savaşımının birleşmesi ilk Rus devrimine (1905 - 1907) gerçek bir halkçı karakter verdi. Otokrasiye ezici bir darbe indirdi, ancak onu tümüyle yenilgiye uğratmayı başaramadı. Bu yenilginin sorumlu etmenlerinden birisi, işçi - köylü bağlaşıklığının yeterince güçlü olmaması, çoğu yerde kendiliğinden gelişmesi ve düzenli örgütlenmeden yoksun olması olgusudur. İşçiler ve köylüler yeterince iyi örgütlü değildiler, güçleri dağıtılmıştı ve merkezi önderlikten yoksundular.

İşçi ve köylülerin ortak savaşımında kazandıkları deneyim birinci (1905 - 1907) ve ikinci (Şubat 1917) devrimler arasındaki dönemde daha da zenginleştirildi. İşçilerin ve köylülerin devrimci bağlaşıklığını çelikleştirmek için uzun yıllar sürdürdüğü savaşım sayesinde Bolşevik Partisi, köylü ve asker yığınlarını proletaryanın tarafına kazandı ve bunun bir sonucu olarak çarlık, Şubat 1917 burjuva - demokratik devrimi sırasında alaşağı edildi.

Devrimin sosyalist aşamasında işçilerin ve köylülerin bağlaşıklığı daha da önem kazandı. Utku, birçok yönlerden ülkedeki sınıf güçlerinin dizilişine ve herşeyden önce köylülerin çoğunluğu tarafından işçi sınıfı savaşımına gösterilen desteğe dayandı. Tarımsal ve ulusal sorunlar, ya da Rusya'nın emperyalist savaştan çekilmesi vb. gibi dirimsel sorunları çözmeyi başaramayan burjuva Geçici Hükümetini iktidara getiren Şubat devrimi olgusu, işçi - köylü bağlaşıklığının büyümesine nesnel bir biçimde yardım etti. Bunların çözümü yalnızca, köylülük ve öteki demokratik güçlerle bağlaşıklık kuran işçi sınıfının burjuvazi üzerinde utku kazanmasıyla olabilirdi.

Geçici Hükümet'te temsil edilen Menşeviklerin ve Sosyalist Devrimcilerin küçük - burjuva partileri, köylüleri, toprak sorunlarının çözümünü ertelemek için yanıltmaya çalışıyordu. Öte yandan Bolşevikler toprağı hemen ele geçirmeleri için onlara çağrı yaptılar. 4 Haziran 1917'de Birinci Tüm Rusya Köylü Sayıtları Kongresi'nde konuşurken Lenin şöyle dedi: «Biz, tek bir ay, tek bir hafta hatta tek bir gün kaybetmeden köylülerin, şimdi, toprak mülklerini ele geçirmelerini istiyoruz.»⁸

Ve köylüler beklemediler. Toprak için ödedikleri rantı azalttılar ya da ödeme yapmayı reddettiler. Köylüler, ağaç kesmelerine ya da hasat toplamalarına izin vermeyerek toprak ağalarının haklarını kısıtladılar, toprağı, hayvanları ve üretim araçları olan tohumluk buğdayı, samanı, un değirmenlerini ve peynir yapma makinelerini ele geçirdiler. Geçici Hükümet misillemelere girişerek yalnızca 1917 Eylül - Ekim aylarında 105 köylü hareketini bastırdı. Köylüler, burjuvaziden toprağı hiç bir zaman alamayacaklarını ve tarım sorununun yalnızca devrimci yollardan çözülebileceğini kendi deneyimleriyle öğrendiler. Tüm köyler silahlandı ve ken-

dilerini cezalandırmak için gönderilen birliklere karşı direndi. Aslında kendileri de asker elbisesi giymiş köylü olan askerler, çoğunlukla köylülerden yana çıktılar.

Aynı zamanda, köylüler arasında toplumsal ve politik farklılaşmalar geliyordu. Köylülerin zengin kesimi (kulaklar) işçi sınıfıyla yollarını ayırdılar ve çoğunlukla ona karşı düşmanca bir tavır aldılar. Hem emekçi hem de mülk sahibi olan orta köylüler, burjuvazi ve işçi sınıfı arasında, karşı - devrim ve devrim arasında yalpaladılar. Köy yoksulları burjuvaziye karşı savaşında proletaryanın sadık bir bağlaştığı oldu. Bundan dolayı yoksul köylülerle bağlaşıklık, devrimin o aşamasında Parti'nin köylü sorunu hakkındaki stratejik çizgisi oldu.

Bolşevik Partisi, kentte ve kırdaki burjuvaziye karşı, proletarya ile yoksul köylülerin bağlaşıklığı belgisi altında, orta köylüleri tarafsızlaştırarak emekçi halkı proletarya diktatörlüğü için sosyalist bir devrime yöneltti.

Orta köylülere karşı tarafsızlık politikası özünde dostça bir nitelik taşıyordu. Bu politikanın amacı orta köylülerin burjuvazinin yanına geçmesini önlemek ve onları karşı - devrimci küçük - burjuva partilerinin etkisinden uzaklaştırmaktı.

Bolşevik Partisi'nin çabaları meyvasını verdi: 1917'nin sonbaharına doğru işçi sınıfı ve yoksul köylüler arasında sağlam bir bağlaşıklık gerçekleşti. İşçi sınıfı artık yığınsal köylü hareketinin ve askerlerin desteğine sahipti.

Rusya'da sosyalist devrimin utkusu, işçi sınıfı ve köylülük arasındaki Marksist - Leninist bağlaşıklık teorisinin bir utkusuydu.

SOVYET İKTİDARININ A'sı ve Z'si

Sosyalist bir devrim için savaşımın akışı sırasında kurulan proletarya ve yoksul köylülerin politik bağlaşıklığı devrimin utkusundan sonra proletarya diktatörlüğünün en yüksek ilkesi oldu. Lenin bu bağlaşıklığa Sovyet iktidarının A'sı ve Z'si dedi.

Lenin, proletarya diktatörlüğünü, emekçi halkın öncüsü —işçi sınıfı— ve sayısız proleter olmayan katmanlar, herşeyin üstünde de köylüler arasındaki, işçi sınıfının yönetici rol oynadığı sınıf bağlaşıklığının özgül bir biçimi saydı. Proletarya diktatörlüğünün gücünün, proletaryanın köylülerin çoğunluğu ile doğru ilişkiler kurma yeteneğine dayandığını vurguladı.

Politik alanda işçiler ve emekçi köylüler arasındaki bağlaşıklıkla sağlanılması, 1917 Kasım - Aralık ayında, o zamana dek

ayrı olan İşçi ve Asker Saylavları Sovyetleri ile Köylü Saylavları Sovyetlerinin birleşmesinde ifadesini buldu.

Toprak mülklerinin ve kilise topraklarının kamulaştırılması ve bunların özgürce kullanımı için emekçi köylülere devredilmesi işçi sınıfına kırsal alandaki geniş yığınların sempati ve desteğini kazandırdı ve işçi - köylü bağlaşıklığının daha öte geliştirilmesi ve güçlendirilmesi, köylülerin sosyalizmin kurulmasına katılmaları için sağlam bir temel yarattı.

Orta köylülerle bağlaşıklık sorunu sosyalizmin inşası için can- alıcı bir önem taşır. Proletarya, ancak, özellikle dalgalanmaya açık orta köylüler de içinde, köylülerin ana yığını tarafından destek- lendiğinde iktidarda kalabilir ve sosyalizmi inşa edebilir. Bu, onu, orta köylüleri sosyalist inşaya dahil etmek için güçlendirici, sabırlı çalışma yürütmek bakımından önemli ve gerekli kılmaktadır. On- ları sosyalizme kazanmada, Parti'nin, komuta üzerine değil fakat onlarla anlaşma üzerine temellendirilmiş politikası önemli bir rol oynar.

1918 yılının sonunda, toprak mülklerinin köylülere devredil- mesinden sonra orta köylüler köyde merkezi bir konuma geçtiler. İç Savaş, orta köylülüğü artan ölçüde, karşı - devrimcilerin eylem- lerinin, onları gizlemek için kullanılan «demokratik» belgiler ne olursa olsun, eski düzeni geri getirmeyi ve toprak mülklerinin top- rak ağalarına geri verilmesini dile getirdiğine inandırdı. Bu durum onları Sovyet iktidarına doğru yönlendirdi. Buna ilişkin olarak Len- nin, orta köylülere karşı güdülen politikayı değiştirmeyi gerekli saydı. Mart 1919'da toplanan Komünist Partisi'nin Sekizinci Kong- resi köylü sorunu üzerine yeni bir stratejik politika formüle etti: yoksul köylülere dayanarak, utkan proletaryanın orta köylülerle bağlaşıklığı ve anlaşması ve kulaklara karşı savaşım. Lenin bu bağ- laşıklıkta, Sovyet iktidarının gücünün ana kaynağını sosyalist dö- nüşümün güvencesini, sermayenin yenilmesini ve tüm sömürü bi- çimlerinin ortadan kaldırılmasının utkan bir sonuca ulaştırılaca- ğını gördü.

Askeri müdahale ve İç Savaş (1918 - 1920) sırasında işçi sınıfı ve köylülük arasında askeri - politik bir bağlaşıklık oluşturuldu. Bu bağlaşıklık özgül bir ekonomik temele dayanıyordu: köylüler, işçilerden tüm toprağı, toprak ağaları ve kulaklara karşı korunma güvencesi, işçiler de karşılığında köylülerden yiyecek alacaklardı. Bu ilişkiler o zaman «savaş komünizmi» diye biliniyordu. Sovyet iktidarını destekleyen köylüler savaş süresi boyunca bazı fedakar- lıklar yaptılar ve işçi sınıfıyla birlikte düşmana karşı utku kazan- mak için çalıştılar. «Savaş komünizmi» politikası o zaman, müda-

halecilerin ve içteki karşı - devrimcilerin yenilgisini sağlayan tek olanaklı ve doğru politikaydı.

Barişi inşa başladığında, kent ve kır arasındaki bağlaşıklığı daha öte güçlendirmenin yeni yollarını bulmak ve onu daha sağlam bir ekonomik temele oturtmak gerekli oldu.

Bu yeni yaklaşımın sonucu, Lenin tarafından önerilen ve Mart 1921'de Komünist Partisi'nin Onuncu Kongresi'nde benimsenen Yeni Ekonomik Politika'da (NEP) yansıtıldı. Bu politika önemli ölçüde, mal - para ilişkilerinin yaygın kullanılması yoluyla, sosyalist sanayi ve küçük köylü ekonomileri arasında bağlar kurmak için hazırlandı. Ekonomide kapitalist öğelerin varlığına izin vermekle, Komünist Partisi ve Sovyet devleti, tarımı ve küçük - ölçekli sanayii yeniden canlandırmak ve sonra da çiftçiliğin sosyalist bir biçimde yeniden örgütlendirilmesini hazırlamak ve uygulamak üzere büyük ölçekli sanayii onarmak ve geliştirmek hedefini belirledi. Yeni Ekonomik Politika ekonominin onarılmasına ve işçi - köylü bağlaşıklığının sağlanmasına katkıda bulundu.

Lenin'in gördüğü gibi, Sovyetler Birliği'nde sosyalist inşanın ana ödevlerinden biri köylülerin çiftçiliğin sosyalist biçimlerine geçişlerini sağlamaktı. Bu, hem işçilerin hem de köylülerin dirimsel çıkarlarını karşılamaktadır. Küçük çiftliklerin yokluk ve sefaletten kaçınamayacaklarını vurgulayan Lenin, ancak proletarya diktatörlüğü koşullarındaki sosyalist işbirliğinin emekçi köylülerin kullandıkları olan bağımlılıklarına son vereceğine ve kırdaki kapitalizmin ekonomik temellerini tasfiye edeceğine işaret etti.

Lenin'in kooperatif planını uygulama sürecinde, küçük üreticilerin benimseyebileceği, toplumsal ve kişisel çıkarları birleştirmenin yeni biçimleri ortaya çıktı. Bunlar köylülerin sosyalist yola girmeleri gibi en güç sorunu çözmede anahtar görevi gördü.

İşçi sınıfı, yeni yaşamın inşasının tüm aşamalarında köylülere gerekli ekonomik, politik ve kültürel yardımı sağladı. Yirmi beş bin işçi tarım kooperatiflerinin kurulmasına doğrudan katıldı. Üretim deneyimleri ve yüksek sınıf bilinci düzeyleri onlara, köylülerin sosyalist kuruluşa çekme ve kolektif çiftlikleri kurma, sağlamlaştırma ve geliştirmede büyük ölçüde yardım etti. 1930'da toplanan 16. Parti Kongresi, 25.000 işçinin atılımını, işçi sınıfının kırdaki kapitalist sömürünün son kalesine yaptığı taarruz olarak tanımladı.

Çiftçiliğin sosyalist biçimde yeniden örgütlendirilmesi köylülerin ekonomik, toplumsal ve kültürel koşullarını, onların düşünümlerini ve ruhsal durumlarını temelinden değiştirdi.

Kollektif çiftlik sisteminin yaratılması Sovyet devletini ve onun temelini —işçilerin ve köylülerin bağlaşıklığını— pekiştirdi. Zamanla bu bağlaşıklık, iki sınıfın parçalanmaz kardeşliğine dönüştü.

Şimdi, işçi sınıfı, kollektif çiftlik köylüleri ve aydınların çıkarlarının özdeşliği, yeni tarihsel bir topluluk olan Sovyet halkının toplumsal, politik ve ideolojik birliğinin temelinde yatmaktadır.

- ¹ K. Marks ve F. Engels, Seçme Yapıtlar, C. 1, Moskova, Progress Yayınevi, 1976, s. 484.
² A.g.e., s. 482.
³ A.g.e., C. 3, s. 458.
⁴ V. İ. Lenin, Toplu Yapıtlar, C. 22, s. 356.
⁵ A.g.e., C. 32, s. 459.
⁶ A.g.e., C. 9, s. 445.
⁷ A.g.e., s. 100.
⁸ A.g.e., C. 24, s. 492.

«0»

**İLERİCİ YURTSEVER GENÇLİK GAZETESİ-
NİN DÜZENLEDİĞİ, GENÇ SANATÇILAR
ŞİİR VE ÖYKÜ YARIŞMASINA KATILIN!**

Katılma süresi 15 Eylül 1977'de sona erecek olan, «Barış» konulu şiir ve «Gençliğin Sorunları» konulu öykü yarışmaları için ayrıntılı bilgi **İLERİCİ YURTSEVER GENÇLİK** gazetesinde

ADRES : P.K : 914 SİRKECİ - İSTANBUL

"Hayır efendiler, hayır !

Komünist Partisi bir varlıktır. Bu parti yasalara göre kurulmuştur. Onu yasaklamaya hakkınız yoktur. Türkiye Komünist Partisi sınıfsal bir varlıktır. O, Türkiye işçi ve köylülerinin partisidir. Bu sınıflar var oldukça o da yaşayacaktır. Bu sınıflar yok edilemez. Partilerini yok edemezsiniz. Komünist Partisi uluslararası bir varlıktır. Uluslararası proletarya ordusunun Türkiye'deki bir koludur. Uluslararası bu ordu var oldukça, siz o partiyi yok edemezsiniz. Bunun için Meclisten bir kanun çıkarsanız bile hiç bir şey yapamazsınız. Bizim işçi ve köylülerimizin partisi, bizim sınıflarımız gibi daima ayakta duracaktır. Partimizi yasaklamak, gazetelerimizi kapatmak ve arkadaşlarımızı zindanlara doldurmak Avrupa emperyalistleriyle pazarlıklara girişmek yolundaki tutumunuzla bağlıdır. Komünistler politikanızın içyüzünü halka açarak maskelerinizi yere düşürmektedir." (MK Bildirisi-12 Eylül 1922)

TÜSTAV